

ΤΑ ΦΡΙΚΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΚΟΠΙΑ

Ο Φίλιππος Κουτσάφτης περιγράφει βήμα βήμα τις επιπτώσεις των Παθών (με έξι ανακρίσεις και τέσσερις βασανισμούς) και εξηγεί πώς προήλθε ο θάνατος του Χριστού στον Σταυρό.

Ο Φίλιππος Κουτσάφτης είναι ο προϊστάμενος της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας Αθηνών και ίσως ο πιο διάσημος ιατροδικαστής των τελευταίων δεκαετιών.

Έχει κληθεί να μελετήσει και να αποφανθεί για τα μεγαλύτερα ... σύγχρονα εγκλήματα και οι εκθέσεις του προσέφεραν πολύτιμα στοιχεία στις Αρχές. Αυτή τη φορά όμως εκλήθη να κάνει μια διαφορετική «νεκροψία» και «έκθεση», για το μαρτύριο και τον θάνατο Του Ιησού Χριστού.

Ο κ. Κουτσάφτης έχει κάνει μια βαθιά μελέτη (συστηματικά εδώ και καιρό) για το θέμα, εξετάζοντας όλες τις πηγές και αναλύοντας τα Πάθη και τον θάνατο Του Ιησού Χριστού με επιστημονικό τρόπο. Σήμερα αναλύει στην «Κυριακάτικη

Δημοκρατία» τα αίτια θανάτου Του Ιησού, την επίπτωση κάθε βασανιστηρίου αλλά και την ψυχοσωματική κατάσταση του Χριστού. Τέλος, απαντά γιατί καταρρίπτονται όλες οι θεωρίες που αμφισβητούν ότι ο Χριστός πέθανε πάνω στον Σταυρό, με τελικό σκοπό να αμφισβητηθεί η Ανάστασή Του.

Ε: Κύριε Κουτσάφτη, τα στοιχεία που έχουμε στα χέρια μας από τις Γραφές, την παράδοση της Εκκλησίας και τις ιστορικές πηγές μάς δίνουν μια πλήρη εικόνα για τα μαρτύρια Του Χριστού; - Βεβαιότατα. Ξέρουμε πάρα πολλά στοιχεία και θα έλεγε κανείς ότι μπορούμε να βγάλουμε ένα πόρισμα. Ελπίζω να μην ακούγεται ασεβές αυτό το τόλμημα σε ορισμένους, γιατί τόλμημα είναι. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι το θείο πάθος είναι εκούσιο. Ο Κύριος με τη δική Του θέληση δέχτηκε τα πάντα, γι' αυτό ακόμα και την ώρα που τα καρφιά έσκιζαν τις σάρκες του και τρυπούσαν τα οστά Του Αυτός προσευχόταν για τους σταυρωτές Του, πράγμα πρωτοφανές.

Ε: Ποια ήταν λοιπόν η επίπτωση των Παθών; -Αυτό που πρέπει όλοι να γνωρίζουν είναι ότι τα Πάθη είναι ψυχοσωματικά. Ο Χριστός, όταν φεύγει από τον Μυστικό Δείπνο και πορεύεται για να προσευχηθεί, αφήνοντας λίγο πιο μακριά τους τρεις μαθητές (Πέτρο, Ιάκωβο και Ιωάννη), εμφανίζεται με βάση τις Γραφές εκστατικός σαν κάτι δυσάρεστο να περιμένει.

Στο τέλος (ενώ οι μαθητές δεν έχουν αντιληφθεί τι συμβαίνει) ο Ιησούς προσεύχεται για τρίτη φορά και τρέχει από το μέτωπό του ιδρώτας και αίμα. Αυτό το σημείο της διήγησης περί «αιματηρού ιδρώτα» αμφισβητήθηκε πολύ έντονα για αιώνες. Ο Ευαγγελιστής όμως γράφει κάτι που ήταν αδιανόητο και πρωτοφανές, χωρίς να τον νοιάζει αν θα τον αμφισβητήσουν ή αν θα πουν ότι γράφει φανταστικά πράγματα. Πράγματι, λοιπόν, το Ευαγγέλιο 2000 χρόνια μετά δικαιώθηκε, καθώς η Ιατρική πρόσφατα αποφάνθηκε ότι υπάρχει ένα σπάνιο συνοδό σύμπτωμα του οργανισμού με αυτά τα χαρακτηριστικά όταν κάποιος βρεθεί σε μεγάλη ψυχοσωματική ένταση. Ξέρουμε πλέον από τη σύγχρονη επιστήμη ότι οι ιδρωτοποιοί αδένες είναι διάσπαρτοι στο σώμα, αλλά οι πολυπληθέστεροι βρίσκονται στις παλάμες, στα πέλματα, στον αυχένα, στις παρειές και στο μέτωπο. Όταν ο άνθρωπος βρεθεί σε

μεγάλη ένταση, είναι δυνατόν να γίνει αυτόματη ρήξη μεγάλου αριθμού τριχοειδών αγγείων στο σπείραμα των αδένων. Το αίμα που απελευθερώνεται αναμειγνύεται με τον ιδρώτα, τον βάφει κόκκινο και στη συνέχεια το παραχθέν μείγμα αναβλύζει στο δέρμα.

Δηλαδή ο Ευαγγελιστής Λουκάς έγραψε την αλήθεια. Καταλαβαίνει, όμως, κανείς σε πόσο μεγάλο βαθμό έντασης βρισκόταν ο Ιησούς πριν ακόμα από τη σύλλησή Του. Την άλλη μέρα ήξερε ότι θα αναλάβει την ανθρώπινη αμαρτία ως αντικαταστάτης του πεσόντος ανθρώπου και θα αντιμετωπίσει πάνω στον Σταυρό τη θεία δικαιοσύνη. Δεν ήθελε να χάσει το βλέμμα του πατέρα Του που ήταν στραμμένο πάνω Του. Δεν ήταν η αγωνία Του ούτε για τη μαστίγωση ούτε για τα καρφιά.

Ε: Τα μαρτύρια πριν από τη Σταύρωση ποια ήταν και ποια επίπτωση είχαν; -Μετά τη σύλληψη ο Ιησούς πέρασε από έξι εξαντλητικές και κακόπιστες ανακρίσεις. Από τον Άννα, τον Καϊάφα, το Συνέδριο, τον Πιλάτο, τον Ηρώδη και ξανά από τον Πιλάτο. Στα μεσοδιαστήματα κακοποιήθηκε με τέσσερις πολύωρους και βάρβαρους βασανισμούς. Μεταξύ των ανακρίσεων και των βασανισμών σύρθηκε αλυσοδεμένος και δερόμενος έξι φορές. Η απόσταση που διήνυσε με τις αλυσίδες ήταν περίπου έξι χιλιόμετρα. Και όλα αυτά νηστικός, διψασμένος και άπνους.

Ε: Οι πιέσεις τι ρόλο έπαιξαν; -Του ασκήθηκε έντονη ψυχοσωματική βία, Τον έγδυσαν τρεις φορές, Τον έντυσαν άλλες τόσες, Τον μαστίγωσαν, Του φόρεσαν το ακάνθινο στεφάνι και Του φόρτωσαν τον βαρύ Σταυρό. Στις ανακρίσεις Τον διέσυραν και Τον εξευτέλισαν. Ήθελαν με κάθε τρόπο να Τον κάνουν να λυγίσει.

Ε: Μεταξύ άλλων, μαστιγώθηκε. -Ναι. Η μαστίγωση γινόταν με φραγγέλιο, που είχε λουριά με απολήξεις σφαιρίδια και άκρες από κόκαλα. Κάθε φορά που έπεφτε στο σώμα το μαστίγιο αυτά τα αντικείμενα έμπαιναν μέσα στις σάρκες και όταν το τραβούσε ο βασανιστής για να ξαναχτυπήσει έσκιζαν το δέρμα. Οι πληγές που προκάλεσαν ήταν φοβερές σε όλη την οπίσθια επιφάνεια και την πλάγια κοιλιακή και θωρακική χώρα, που πρέπει να ήταν καταματωμένα. Πρέπει να έχασε πολύ μεγάλη ποσότητα αίματος ο Χριστός μόνο από αυτό.

Ε: Ως προς τον Σταυρό που κουβάλησε; -Όταν ο Κύριος φορτώθηκε

τον Σταυρό έπρεπε να κουβαλήσει ένα ξύλο που δεν ήταν πλανισμένο (όπως το βλέπουμε στις αγιογραφίες). Ήταν δυο κορμοί γεμάτοι σκληρό φλοιό και ρόζους και καταλαβαίνετε τι έγινε όταν πέταξαν πάνω στην πλάτη Του το οριζόντιο τμήμα. Την ήδη καταματωμένη πλάτη από τη μαστίγωση. Αυτός ο βαρύς κορμός μπήκε μέσα στις πληγές προκαλώντας αφόρητο πόνο. Στη συνέχεια Ο Ιησούς κυριολεκτικά σέρνει τα βήματά Του και υποφέρει. Πλέον δεν έχει ανάσες και αρκετό οξυγόνο. Το αίμα Του λιγοστεύει και κάποια στιγμή λυγίζουν τα γόνατά Του και είναι αδύνατον να προχωρήσει.

Ε: Περιγράψετε μια κατάσταση που σχεδόν δεν αντέχεται με βάση τα ανθρώπινα μέτρα. -Ναι. Πιστεύω αν δεν ήταν Ο συγκεκριμένος εκεί θα είχε πεθάνει. Κανονικά, με βάση τη λογική, εκεί (στην πορεία προς τον Γολγοθά) θα έπρεπε να είναι το τέλος.

Ε: Ωστόσο, Ο Χριστός φτάνει τελικά μέχρι τη Σταύρωση. Εκεί τι ακριβώς γίνεται; -Εκεί οι σταυρωτές ξαπλώνουν Τον Ιησού πάνω στον Σταυρό και Του καρφώνουν τα χέρια και τα πόδια. Για το ακριβές σημείο του καρφώματος υπάρχουν δύο εκδοχές: το εσωτερικό της παλάμης, που φαίνεται και σε πολλές εικόνες, ή το κέντρο της έσω επιφανείας των καρπών. Η πρώτη εκδοχή είναι για μένα η πιο προσιτή. Η παλάμη έχει μικρό πάχος, μεγάλη επιφάνεια και λόγω των τενόντων και των περιτονιών δεν σκίζεται το δέρμα. Υπάρχουν και τα μετακάρπια οστά, που μπορούν να συγκρατήσουν το βάρος.

Αν, πάντως, το καρφί μπήκε ανάμεσα στα δύο κόκαλα, κερκίδα και ωλένη, έχουμε τραγικό πόνο γιατί τραυματίστηκε το μέσο νεύρο. Σκεφτείτε ότι αν ακουμπήσουμε ελάχιστα το νεύρο του αγκώνα νιώθουμε έντονο πόνο. Φανταστείτε να περάσει καρφί από αυτό το νεύρο. Ως προς το κάρφωμα των ποδιών οι δύο εκδοχές είναι ότι σταύρωναν τα πόδια και το καρφί περνούσε από το ένα πόδι στο άλλο ή ότι καρφώθηκαν παράλληλα. Ευρήματα του 1968 σε τάφους στην Ανατολική Ιερουσαλήμ μάς δείχνουν ότι υπήρχαν και άλλοι που σταυρώθηκαν στα πόδια με τον πρώτο τρόπο.

Ε: Ο θάνατος τελικά από τι επήλθε; Γνωρίζουμε; -Μπορούμε να πούμε ότι ήταν ένας θάνατος αργός και λίαν βασανιστικός. Με την ανύψωση του Σταυρού

Ο Χριστός αντιμετωπίζει μια σειρά από δυσμενείς παράγοντες:

- Υποχρεωτική ορθοστασία, που Του δημιουργεί ορθοστατική υπόταση.
- Υποχρεωτική ακινησία, που δεν δίνει τη δυνατότητα στο φλεβικό αίμα να επιστρέψει στην καρδιά.
- Ειδική στάση του θώρακα, με το βάρος του σώματος να είναι σε μόνιμη έκπτυξη και να δυσκολεύει φοβερά την αναπνοή. Δεν μπορεί να κάνει εκπνοή παρά μόνο εισπνοή. Αυτό συντόμευσε τον θάνατό Του.

Επιπλέον αντιμετωπίζει επιπλοκές τραυμάτων, αιμορραγία, αφυδάτωση, πείνα, δίψα και εξάντληση.

Ε: Το τελικό «πόρισμα»; -Επρόκειτο για πολυπαραγοντικό θάνατο. Πολλά πράγματα έδρασαν για την κατάληξη, με τελικό αίτιο την ασφυξία μαζί με την κυκλοφορική ανεπάρκεια. Μια σημαντική λεπτομέρεια είναι και η επιδρομή των σαρκοφάγων εντόμων. Το αίμα φέρνει από πολύ μακριά έντομα που κόβουν κομμάτια από τις πληγές ενός ακίνητου ανθρώπου! Οι πιο φοβερές στιγμές για Τον Κύριο ήταν μετά το κάρφωμα στον Σταυρό.

Ε: Πώς εξηγείτε την αντοχή που έδειξε; -Ο Χριστός δεν πέθανε πριν από τη Σταύρωση γιατί υπήρχε λόγος. Υπερέβη τα ανθρώπινα μέτρα και για μένα το ότι άντεξε και ανέβηκε στον Σταυρό είναι ακόμα ένα δείγμα της θεότητάς Του.

Ε: Μπορείτε να μας περιγράψετε τι αισθανόταν Ο Ιησούς φορώντας το ακάνθινο στεφάνι; -Πρώτα πρώτα, να σας πω ότι είναι πρωτοφανής τρόπος αντιμετώπισης. Ποτέ πριν δεν είχε γίνει κάτι τέτοιο και ποτέ ξανά δεν επαναλήφθηκε. Επρόκειτο για φρίκη! Το κατασκεύασαν από μια τζιτζιφιά, ευλύγιστο φυτό που ευδοκιμεί στην περιοχή, με πολύ μεγάλα και σκληρά αγκάθια. Μέχρι τότε τα στεφάνια των καταδίκων ήταν σιδερένια και προσαρμόζονταν με βάση τη διάμετρο του κρανίου. Εδώ ήταν βασανιστήριο. Το τριχωτό της κεφαλής είναι αγγειοβριθέστατο. Έχει πολύ καλή αιμάτωση και ειδική νεύρωση. Η αιμορραγία, λοιπόν, ήταν μεγάλη και αφόρητος ο πόνος από τα αγκάθια στα νεύρα.

Ε: Κατά καιρούς έχουν ακουστεί θεωρίες ότι Ο Χριστός δεν είχε πεθάνει στον Σταυρό και ότι έτσι δικαιολογείται (λογικά) η Ανάστασή του. Κατά τη γνώμη σας, αυτό μπορεί να στέκει; - Τυχαία έγινε, νομίζετε, ο λογχισμός της πλευράς; Καθόλου τυχαία. Αυτό το γεγονός είναι το πιστοποιητικό του θανάτου. Η

λόγχη τρύπησε την πλευρά και βγήκε «αίμα και ύδωρ». Από όποια πλευρά και να έγινε ο λογχισμός, με αυτό το βαρύ όπλο των δυόμισι μέτρων, δεν υπάρχει περίπτωση ο οποιοσδήποτε να μείνει ζωντανός. Με τίποτα!

Ε: Αρα καταρρίπτονται όλα; -Φυσικά. Οι αρνητές βέβαια λένε ό,τι θέλουν, αλλά δεν καταλαβαίνω γιατί ασχολούνται με Τον Χριστό αφού γι' αυτούς δεν υπάρχει.

Πηγή κειμένου : agiameteora.net

ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΛΗΣΤΗ

ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

1.-. Σήμερα ο Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός βρίσκεται πάνω στο σταυρό και ἔμεῖς ἐορτάζουμε, γιὰ νὰ μάθεις ὅτι ὁ σταυρὸς εἶναι ἐορτὴ καὶ πανήγυρη πνευματικὴ. Γιατί προηγουμένως ὁ σταυρὸς ἦταν ἡ λέξη ποὺ σήμαινε καταδίκη, τώρα ὅμως ἐγινε ἀντικείμενο τιμῆς. Προηγουμένως ἦταν σύμβολο καταδίκης, τώρα ὅμως εἶναι ἡ προϋπόθεση τῆς σωτηρίας μας. Γιατί αὐτὸς ὁ σταυρὸς μᾶς προξένησε ἄπειρα ἀγαθὰ, αὐτὸς μᾶς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὴν πλάνη τῆς

είδωλολατρίας, αὐτὸς μᾶς φώτισε ἐνῶ ζούσαμε μέσα στὸ σκοτάδι, αὐτὸς μᾶς συμφιλίωσε μὲ τὸν θεό, ἐνῶ εἴχαμε γίνει ἐχθροί του, αὐτὸς μᾶς ἔκανε φίλους του, ἐνῶ εἴχαμε ἀποξενωθεῖ ἀπ' Αὐτόν, αὐτὸς μᾶς ἔφερε κοντὰ στὸν θεό, ἐνῶ ἡμαστε μακριά Του.

Αὐτὸς ἐξαφάνισε τὴν ἔχθρα, αὐτὸς ἐξασφάλισε τὴν εἰρήνη, αὐτὸς ἔγινε γιὰ μᾶς θησαυροφυλάκιο ἀπείρων ἀγαθῶν. Ἐξαιτίας του δὲν περιπλανιόμαστε πιά στὶς ἐρήμους, γιατί γνωρίσαμε τὸν ἀληθινὸ δρόμο. Δὲν ζοῦμε πιά ἔξω ἀπὸ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, γιατί βρήκαμε τὴν εἴσοδό της.

Δὲν φοβόμαστε πιά τὰ πυρωμένα βέλη τοῦ διαβόλου, γιατί εἶδαμε τὴν πηγὴ. Χάρη σ' αὐτὸν δὲν βρισκόμαστε πιά σὲ χρεῖα, γιατί ἀποκτήσαμε τὸ Νυμφίο. Δὲν φοβόμαστε τὸ λύκο, γιατί ἔχουμε τὸν καλὸ Ποιμένα. Γιατί λέγει ὁ Χριστός: «Ἐγὼ εἶμαι ὁ ποιμένας ὁ καλὸς»¹.

Χάρη σ' αὐτὸν δὲν τρέμουμε τὸν τύραννο, γιατί εἶμαστε κοντὰ στὸν Βασιλιά. Γι' αὐτὸ ἐορτάζουμε καὶ τιμοῦμε τὸ σταυρό. Ἔτσι παράγγειλε καὶ ὁ Παῦλος νὰ ἐορτάζουμε τὸ σταυρό. Διότι λέγει: «Ἄς ἐορτάζουμε ὄχι μὲ τὴν παλιὰ ζύμη, ἀλλὰ μὲ ἄζυμα εἰλικρίνειας καὶ ἀλήθειας»². Ἐπειτα, ἀφοῦ πρόσθεσε τὴν αἰτία, συνέχισε; «Γιατί τὸ Πάσχα τὸ δικό μας εἶναι ὁ Χριστός, ποὺ θυσιάσθηκε γιὰ τὴ σωτηρία μας»³.

Βλέπεις γιατί παραγγέλλει νὰ ἐορτάζουμε τὸν σταυρό; Γιατί ἐπάνω στὸν σταυρὸ θυσιάσθηκε ὁ Χριστός. Καὶ ὅπου γίνεται θυσία, ἐκεῖ ἐξαφανίζονται τὰ ἀμαρτήματα, ἐκεῖ γίνεται συμφιλίωση μὲ τὸν Κύριο, ἐκεῖ γίνεται ἐορτὴ καὶ χαρά. «Τὸ Πάσχα, τὸ δικό μας εἶναι ὁ Χριστός, ποὺ θυσιάσθηκε γιὰ μας». Καὶ πές μου, ποῦ θυσιάσθηκε; Πάνω σὲ σταυρὸ ποὺ στήθηκε ψηλά. Εἶναι καινούριο τὸ θυσιαστήριο αὐτῆς τῆς θυσίας, ἐπειδὴ καὶ ἡ θυσία εἶναι καινούρια καὶ ἀξιοθαύμαστη. Γιατί ὁ ἴδιος ἦταν καὶ θύμα καὶ ἱερέας. Θύμα, κατὰ τὸ σῶμα Του, καὶ ἱερέας, κατὰ τὴν πνευματικὴ του φύση. Ὁ ἴδιος καὶ πρόσφερε τὴ θυσία καὶ προσφερόταν σωματικά.

Ἄκουσε λοιπὸν πῶς μᾶς φανέρωσε ὁ Παῦλος αὐτὰ τὰ δύο. «Κάθε

ἀρχιερέας», λέγει, «ξεχωρίζεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ γίνεται ἀρχιερέας γιὰ τὴν ὠφέλεια τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἦταν ἀνάγκη νὰ ἔχει καὶ ὁ Χριστὸς κάτι ποὺ νὰ τὸ προσφέρει σὰν θυσία. Καὶ πρόσφερε αὐτὸς τὸν ἑαυτὸ του»⁴. Καὶ ἄλλοῦ λέγει, ὅτι «Ὁ Χριστὸς ποὺ θυσιάσθηκε μία φορὰ γιὰ νὰ βαστάξει πάνω του τὶς ἁμαρτίες τῶν πολλῶν, θὰ φανεῖ σ' ἐκείνους ποὺ τὸν περιμένουν γιὰ νὰ τοὺς σώσει»⁵. Νά, στὴ μία περίπτωση θυσιάσθηκε, ἐνῶ στὴν ἄλλη θυσίασε τὸν ἑαυτὸ του. Εἶδες πῶς ἔγινε καὶ θύμα καὶ ἱερέας, καὶ πῶς ὁ σταυρὸς ἦταν θυσιαστήριον;

Καὶ γιὰ ποιὸ λόγο, θὰ πεῖ κάποιος, δὲν ἔγινε ἡ θυσία του μέσα στὸ ναό, ἀλλὰ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ τὰ τεῖχη; Γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ προφητεία ποὺ ἔλεγε: «Τὸν λογάριασαν ἀνάμεσα στοὺς κακούργους»⁶. Καὶ γιὰ ποιὸ λόγο, σφάζεται πάνω σὲ σταυρὸ ποὺ στήθηκε ψηλὰ καὶ ὄχι κάτω ἀπὸ στέγη; Γιὰ νὰ καθάρῃ τὴν ἀτμόσφαιρα, γι' αὐτὸ θυσιάσθηκε ψηλά, χωρὶς νὰ ὑπάρχει ἀπὸ πάνω Του στέγη, ἀλλὰ ὁ οὐρανός. Καθαριζόταν λοιπὸν ἡ ἀτμόσφαιρα, ἐπειδὴ θυσιαζόταν ψηλὰ τὸ πρόβατο. Καθαριζόταν ὅμως καὶ ἡ γῆ, ἐπειδὴ ἔσταζε πάνω της τὸ αἷμα ἀπὸ τὴν πλευρά Του. Γι' αὐτὸ δὲν θυσιάσθηκε κάτω ἀπὸ στέγη, γι' αὐτὸ δὲν θυσιάσθηκε στὸ ναὸ τῶν Ἰουδαίων, γιὰ νὰ μὴ νομίσεις ὅτι Αὐτός προσφέρεται γιὰ χάρη μόνο τοῦ ἰουδαϊκοῦ ἔθνους. Γι' αὐτὸ θυσιάσθηκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ τὰ τεῖχη, γιὰ νὰ μάθεις ὅτι ἡ θυσία ἔγινε γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἡ προσφορὰ ἔγινε γιὰ ὅλη τὴ γῆ, γιὰ νὰ μάθεις ὅτι ὁ καθαρμὸς εἶναι γενικὸς καὶ ὄχι μερικός, ὅπως γινόταν στοὺς Ἰουδαίους.

Γι' αὐτὸ παράγγειλε ὁ θεὸς στοὺς Ἰουδαίους ν' ἀφήσουν ὅλη τὴ γῆ καὶ σ' ἓνα τόπο νὰ προσφέρουν τὶς θυσίες τους καὶ νὰ προσεύχονται, ἐπειδὴ ὅλη ἡ γῆ ἦταν ἀκάθαρτη, ἐπειδὴ ὑπῆρχαν πάνω της καπνὸς καὶ μυρωδιὰ ψημένων κρεάτων καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ἀκαθαρσίες ἀπὸ τὶς εἰδωλολατρικὲς θυσίες. Γιὰ μᾶς ὅμως, ἀπὸ τότε ποὺ ἦρθε ὁ Χριστὸς καὶ καθάρισε ὅλη τὴν οἰκουμένη, ὅλος ὁ τόπος ἔγινε τόπος προσευχῆς. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Παῦλος μὲ πεποίθηση συμβούλευε νὰ προσευχόμεστε χωρὶς φόβο παντοῦ, λέγοντας τὰ ἑξῆς: «θέλω νὰ προσεύχονται οἱ ἄνδρες σὲ κάθε τόπο καὶ νὰ σηκώνουν πρὸς τὸν οὐρανὸ καθαρὰ χέρια»⁷. Εἶδες πῶς

καθαρίσθηκε ἡ οἰκουμένη; Ἀπὸ τὸν τόπο τῆς θυσίας Του λοιπὸν, μπορούμε παντοῦ νὰ ὑψώνουμε πρὸς τὸν οὐρανὸ χέρια καθαρὰ, γιατί ὅλη ἡ γῆ ἀγιάσθηκε καὶ ἔγινε ἀγιότερη ἀπὸ τὰ ἅγια τῶν ἀγίων. Γιατί ἐκεῖ θυσιάσθηκε πρόβατο ποὺ δὲν εἶχε λογικό, ἐδῶ ὅμως Πρόβατο πνευματικό. Καὶ ὅσο πιὸ μεγάλη εἶναι ἡ θυσία, τόσο πιὸ πολὺς εἶναι καὶ ὁ ἀγιασμός. Γι' αὐτὸ ἐορτάζουμε τὸν σταυρό.

2.-. θέλεις νὰ μάθεις καὶ ἄλλο κατόρθωμα τοῦ σταυροῦ; Τὸν παράδεισο μᾶς ἄνοιξε σήμερα, ποὺ ἦταν κλεισμένος περισσότερο ἀπὸ πέντε χιλιάδες χρόνια⁸. Γιατί αὐτὴ τὴν ἡμέρα, αὐτὴ τὴν ὥρα ἔβαλε μέσα στὸν παράδεισο τὸν ληστὴ ὁ θεὸς καὶ ἔκαμε δύο κατορθώματα• τὸ πρῶτο, ὅτι ἄνοιξε τὸν παράδεισο, καὶ τὸ δεύτερο, ὅτι ἔβαλε μέσα τὸν ληστή. Σήμερα μᾶς ἔδωσε πάλι τὴν παλιὰ πατρίδα μας, σήμερα μᾶς ἔφερε πάλι στὴν πόλη τῶν προγόνων μας καὶ χάρισε κατοικία σ' ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος. Γιατί εἶπε ὁ Χριστός: «Σήμερα θὰ εἶσαι μαζί μου στὸν παράδεισο»⁹. Τί λέγεις; Σταυρώθηκες καὶ καρφώθηκες καὶ ὑπόσχεσαι παράδεισο; Ναί, λέγει, γιὰ νὰ μάθεις καλὰ τὴ δύναμη ποὺ ἔχω ἐπάνω στὸν σταυρό. Ἐπειδὴ, δηλαδή, τὸ γεγονὸς ἦταν λυπηρό, γιὰ νὰ μὴ προσέξεις στὴν σταύρωση, ἀλλὰ γιὰ νὰ μάθεις τὴ δύναμη τοῦ Σταυρωμένου, ἐπάνω στὸν σταυρὸ κάνει αὐτὸ τὸ θαῦμα, ποὺ δείχνει ἰδιαίτερα τὴ δύναμή Του. Γιατί ὄχι ὅταν ἀνέστησε νεκρό, οὔτε ὅταν ἐπιτίμησε τὴ θάλασσα καὶ τοὺς ἀνέμους, οὔτε ὅταν ἀπομάκρυνε τοὺς δαίμονες, ἀλλὰ ὅταν τὸν σταύρωναν, ὅταν τὸν κάρφωναν, ὅταν τὸν εἰρωνεύονταν, ὅταν τὸν κακολογοῦσαν κατόρθωσε ν' ἀλλάξει τὴν πονηρὴ σκέψη τοῦ ληστῆ, γιὰ νὰ δεῖς τὴ δύναμή Του καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρές. Καὶ ὀλόκληρη τὴν κτίση δηλαδή συγκλόνισε, καὶ τὶς πέτρες ράγισε, καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ ληστῆ, ποὺ ἦταν πιὸ ἀναίσθητη ἀπὸ τὴν πέτρα, τὴ συγκίνησε καὶ τὴν τίμησε.

«Γιατί, σήμερα θὰ εἶσαι μαζί μου στὸν παράδεισο», λέγει. Ἄν καὶ τὰ Χερουβεὶμ φρουροῦσαν τὸν παράδεισο, αὐτὸς ὅμως ἦταν κύριος καὶ τῶν Χερουβεὶμ. Ἐκεῖ περιφέρεται πύρινη ρομφαία, ἀλλ' Αὐτὸς ἔχει ἐξουσία πάνω στὴ φλόγα καὶ τὴν κόλαση καὶ τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο. Ἄν καὶ κανεὶς βασιλιάς δὲ θὰ μπορούσε ποτὲ

ν' άνεχθει κάποιο ληστή ή κάποιον άλλον άνθρωπο να καθίσει κοντά του και να τον φέρει έτσι μέσα σε κάποια πόλη. Άλλά ο Χριστός το έκαμε αυτό και, καθώς μπαίνει μέσα στην ιερή πατρίδα, φέρει μαζί Του τον ληστή, όχι γιατί περιφρονούσε τον παράδεισο, όχι για να τον προσβάλει με την παρουσία του ληστή, αλλά μάλλον για να τον τιμήσει. Γιατί αυτό ήταν τιμή για τον παράδεισο, να έχει δηλαδή τέτοιο κύριο, που έκαμε και τον ληστή άξιο ν' απολαύσει τον παράδεισο. Και όταν έβαλε τελώνες και πόρνες στη βασιλεία των ούρανών, δεν το έκαμε γιατί ήθελε να την περιφρονήσει, αλλά περισσότερο την τιμοῦσε, αποδεικνύοντας ότι τέτοιος είναι ο Κύριος της βασιλείας των ούρανών, που κάνει και πόρνες και τελώνες τόσο έκλεκτούς, ώστε ν' αποδειχθούν άξιοι για την τιμή και την εύεργεσία αυτή. Όπως δηλαδή θαυμάζουμε πάρα πολύ έναν ίατρο τότε, όταν τον δοῦμε να θεραπεύει και να επαναφέρει την υγεία σ' άνθρώπους που έπασχαν από άνίατες ασθένειες, έτσι είναι δίκαιο να θαυμάζουμε και το Χριστό, όταν θεραπεύει άνίατα τραύματα, όταν ξαναδίνει σε τελώνη και πόρνη τόση υγεία, ώστε ν' αποδειχθούν άξιοι για τη βασιλεία των ούρανών.

Και τί το σπουδαίο έκαμε ο ληστής, θα πει κάποιος, για να κερδίσει τον παράδεισο μετά τη σταύρωσή του; θέλεις να σου πω σύντομα το κατόρθωμά του; Όταν ο Πέτρος τον άρνήθηκε χωρίς να είναι στον σταυρό, τότε εκείνος τον πίστεψε καθώς ήταν επάνω στον σταυρό. Και δεν τα λέγω αυτά για να κατηγορήσω τον Πέτρο, μακριά μιά τέτοια σκέψη, αλλά γιατί θέλω να δείξω τη μεγαλοψυχία του ληστή. Ο μαθητής δεν άντεξε την άπειλή ένος άσήμαντου κοριτσιου, ο ληστής όμως, αν και έβλεπε να στέκεται γύρω ολόκληρος λαός, που φώναζε, και έκανε σαν τρελλός, και βλασφημοῦσε και περιγελοῦσε, δεν τα έδωσε σημασία αυτά, ούτε πρόσεξε τη φαινομενική αδυναμία εκείνου που σταυρωνόταν, αλλά, παραβλέποντας με τα μάτια της πίστης όλα αυτά και ξεπερνώντας τα άσήμαντα εμπόδια, αναγνώρισε τον Κύριο των ούρανών και αφού τον παρακάλεσε του είπε: «θυμήσου με, Κύριε, όταν φθάσεις στη βασιλεία σου»¹⁰.

Άς μην προσπεράσουμε λοιπόν επιπόλαια αυτόν τον ληστή, ούτε να

ντραποῦμε νὰ τὸν θεωρήσουμε διδάσκαλό μας, αὐτὸν ποὺ ὁ Κύριός μας δὲν ντράπηκε νὰ τὸν ὀδηγήσει πρῶτο στὸν παράδεισο. Ἄς μὴ ντραποῦμε νὰ θεωρήσουμε διδάσκαλό μας τὸν ἄνθρωπο, ποὺ πρῶτος ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο φάνηκε ἄξιος νὰ μπεῖ στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ἄς ἐξετάσουμε τὸ καθετὶ μὲ προσοχή, γιὰ νὰ μάθουμε τὴ δύναμη τοῦ σταυροῦ.

Δὲν εἶπε στὸν ληστή, ὅπως στὸν Πέτρο, «Ἀκολούθησέ με καὶ θὰ σὲ κάνω ἱκανὸ νὰ ψαρεύεις ἀνθρώπους»¹¹, οὔτε τοῦ εἶπε, ὅπως εἶπε στοὺς δώδεκα μαθητές του, ὅτι «θὰ καθίσετε σὲ δώδεκα θρόνους νὰ δικάζετε τὶς δώδεκα φυλές τοῦ Ἰσραήλ»¹². Καὶ μάλιστα δὲν τοῦ εἶπε οὔτε μία λέξη. Δὲν τοῦ ἔδειξε θαῦμα, οὔτε εἶδε αὐτὸς ν' ἀνασταίνει κάποιο νεκρὸ, οὔτε νὰ διώχνει δαίμονες. Δὲν εἶδε τὴ θάλασσα νὰ ὑπακούει στὴν προσταγή του, οὔτε τοῦ εἶπε κάτι γιὰ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, οὔτε γιὰ τὴν κόλαση, καὶ ἐνώπιον ὅλων πίστεψε σ' Αὐτόν, καὶ μάλιστα τὴ στιγμή ποὺ ὁ ἄλλος ληστής ἦταν σταυρωμένος μαζί του, γιὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν τὰ λόγια τοῦ Προφήτη, ὅτι «Λογαριάσθηκε ἀνάμεσα στοὺς κακούργους»¹³.

Ἦθελαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ συκοφαντήσουν τὴ δόξα Του καὶ μὲ κάθε τρόπο τὸν ἔβριζαν μ' αὐτὰ ποὺ ἔκαμναν. Ἡ ἀλήθεια ὅμως ἀπὸ παντοῦ ἔλαμπε καὶ αὐξανόταν μὲ τὶς ἀντιδράσεις τους. Τὸν εἰρωνεύονταν λοιπὸν ὁ ἄλλος ληστής. Εἶδες τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο ληστή; Καὶ οἱ δύο εἶναι πάνω στὸν σταυρό, καὶ οἱ δύο γιατί ἦταν ληστές, καὶ οἱ δύο γιατί ἔδειξαν κακὴ διαγωγή. Δὲν εἶχαν ὅμως καὶ οἱ δύο τὸ ἴδιο τέλος, ἀλλ' ὁ ἕνας κληρονόμησε τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ ὁ ἄλλος πῆγε στὴν κόλαση. Ἔτσι ἔγινε καὶ χθές. Μαθητὲς ἦταν οἱ ἔνδεκα, μαθητὴς καὶ ὁ Ἰούδας. Ἐκεῖνοι μὲν ἔλεγαν, «Ποῦ θέλεις νὰ σοῦ ἐτοιμάσουμε νὰ φάγεις τὸ Πάσχα;»¹⁴, ἐνῶ αὐτὸς ἐτοιμαζόταν γιὰ τὴν προδοσία καὶ ἔλεγε: «Τί θέλετε νὰ μοῦ δώσετε, γιὰ νὰ σᾶς τὸν παραδώσω;»^{14α}. Καὶ ἐκεῖνοι ἐτοιμάζονταν νὰ τὸν περιποιηθοῦν καὶ νὰ πάρουν μέρος στὴ θεία μυσταγωγία, αὐτὸς ὅμως τὸν προσκυνάει. Ὁ ἕνας τὸν βρίζει, ὁ ἄλλος τὸν ἐπαινεῖ καὶ κλείνει τὸ στόμα τοῦ βλάσφημου λέγοντας: «Οὔτε τὸν θεὸ δὲν φοβᾶσαι ἐσύ; Γιατί ἐμεῖς ἀπολαμβάνουμε ὅπως μᾶς ἄξιζε γιὰ ἐκεῖνα ποὺ κάναμε»¹⁵.

3.-. Είδες τὸ θάρρος τοῦ ληστῆ; Είδες τὸ θάρρος τοῦ ἐπάνω στὸ σταυρό; Είδες τὴν πίστη του τὴν ὥρα τῆς τιμωρίας του καὶ τὴν εὐσέβειά του τὴν ὥρα τοῦ βασανισμοῦ του; Ποιὸς λοιπὸν δὲν θὰ ἐνιωθε κατάπληξη γιὰ τὸ ὅτι ἦταν κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του, γιὰ τὸ ὅτι εἶχε τὰ λογικά του, ἂν καὶ τὸν εἶχαν τρυπήσει μὲ καρφιά; Αὐτὸς ὅμως δὲν ἦταν μόνο κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀλλὰ καὶ ἀδιαφοροῦσε γιὰ τὰ βάσανά του καὶ φρόντιζε γιὰ τὰ βάσανα τῶν ἄλλων, καὶ ἔγινε διδάσκαλος ἐπάνω στὸν σταυρὸ καὶ κατακρίνει τὸν ἄλλο ληστὴ καὶ τοῦ λέγει: «Οὔτε τὸν θεὸ δὲν φοβᾶσαι ἐσύ;». Νὰ μὴ προσέχεις, λέγει, στὸ ἐπίγειο δικαστήριον• ὑπάρχει ἄλλος κριτῆς ἀόρατος, ὑπάρχει δικαστήριον ἀμερόληπτο. Νὰ μὴν βλέπεις λοιπὸν ἐπειδὴ καταδικάσθηκε στὴ γῆ, γιατί δὲν γίνονται αὐτὰ στὸν οὐρανό. Ἐδῶ, δηλαδή, στὸ ἐπίγειο δικαστήριον καὶ δίκαιοι καταδικάζονται, καὶ ἄδικοι ἀθώνονται, καὶ ἔνοχοι δὲν παθαίνουν τίποτε, καὶ ἀθῶοι τιμωροῦνται. Γιατί οἱ δικαστὲς κάνουν πολλὰ λάθη θεληματικὰ ἢ ἄθελά τους, ἢ γιατί δὲ γνωρίζουν τὸ δίκαιο καὶ ἐξαπατοῦνται, ἢ γιατί τὸ γνωρίζουν, ἀλλὰ, ἐπειδὴ ἐξαγοράζονται μὲ χρήματα, παίρνουν πολλές φορές ἄδικη ἀπόφαση. Στὸν οὐρανὸ ὅμως δὲν συμβαίνει τίποτε τέτοιο. Γιατί ὁ θεὸς εἶναι δίκαιος κριτῆς καὶ ἡ ἀποφασὴ του θὰ βγεῖ σὰν τὸ φῶς χωρὶς νὰ ἔχει δόλο οὔτε ἄγνοια. Γιὰ νὰ μὴν λέγει λοιπὸν, ὅτι καταδικάσθηκε στὴ γῆ καὶ τιμωρήθηκε, τὸν ἀνέβασε στὸ οὐράνιον δικαστήριον. Τοῦ θύμισε ἐκεῖνο τὸ φοβερὸ βῆμα, λέγοντας περίπου αὐτά: Πρόσεχε ἐκεῖ καὶ δὲν θὰ ρίξεις καταδικαστικὴ ψῆφο, οὔτε θὰ συμφωνήσεις μὲ τοὺς ἀνήθικους δικαστὲς τῆς γῆς, ἀλλὰ θὰ παραδεχθεῖς τὴ δίκην ποὺ γίνεται στοὺς οὐρανοὺς. Είδες τὴν πίστη τοῦ ληστῆ; Είδες σύνεση καὶ διδασκαλία του; Ἀμέσως ἀπὸ τὸν σταυρὸ πήδησε στὸν οὐρανό.

Ἐπειτα, ἀποστομώνοντας μὲ τὸ παραπάνω αὐτόν, τοῦ λέγει: «Δὲν φοβᾶσαι, γιατί τιμωρηθήκαμε μὲ τὴν ἴδια ποινή;». Τί σημαίνει, «ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι ἐσμέν;». Ὅτι τιμωρηθήκαμε μὲ τὸν ἴδιον τρόπο. Μήπως λοιπὸν καὶ ἐσύ δὲν εἶσαι πάνω στὸν σταυρό; Βρίζοντας λοιπὸν τὸν Χριστό, προσβάλλεις τὸν ἑαυτό σου ἀντὶ γι' αὐτόν. Γιατί, ὅπως ὁ ἁμαρτωλός, ὅταν κατηγορεῖ ἄλλον ἁμαρτωλό, κατηγορεῖ τὸν ἑαυτό του καὶ ὄχι τὸν ἄλλο, ἔτσι καὶ αὐτὸς ποὺ βρίσκεται σὲ συμφορὰ καὶ βρίζει τὸν ἄλλο γιὰ τὴν

συμφορὰ του βρίζει τὸν ἑαυτὸ του καὶ ὄχι τὸν ἄλλο. «Γιατί τιμωρηθήκαμε μὲ τὴν ἴδια ποινή». Τοῦ διαβάζει ἀποστολικὸ νόμο καὶ τοῦ λέγει τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, «Μὴ κατακρίνετε, γιὰ νὰ μὴ κατακριθεῖτε»¹⁶. «Γιατί τιμωρηθήκαμε μὲ τὴν ἴδια ποινή».

Τί κάνεις, ληστή; Προσπαθώντας ν' ἀπολογηθεῖς γιὰ τὸν Χριστό, τὸν ἔκαμες σύντροφο τοῦ ληστῆ; Ὅχι, λέγει. Ἐξαφανίζω τὴν ὑποψία αὐτῆ μὲ τὰ παρακάτω. Γιὰ νὰ μὴ νομίσεις δηλαδή ὅτι ἕξαιτίας τῆς ἴδιας τιμωρίας τὸν ἔκαμε καὶ σύντροφό τους στὴν ἁμαρτία, πρόσθεσε τὴ διόρθωση καὶ εἶπε: «Καὶ ἐμεῖς βέβαια δίκαια τιμωρηθήκαμε, γιατί ἄξια παθαίνουμε γι' αὐτὰ ποὺ κάναμε».

Εἶδες τέλεια ἐξομολόγηση; Εἶδες πῶς ἀπαλλάχθηκε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες του ἐπάνω στὸν σταυρό; Γιατί λέγει ὁ προφήτης: «Νὰ λέγεις πρῶτος ἐσὺ τὶς ἁμαρτίες σου, γιὰ νὰ συγχωρηθεῖς»¹⁷. Κανεὶς δὲν τὸν ἀνάγκασε, κανεὶς δὲν τὸν πίεσε, ἀλλὰ ὁ ἴδιος κατηγορήσε τὸν ἑαυτὸ του λέγοντας: «Καὶ ἐμεῖς βέβαια δίκαια τιμωρηθήκαμε, γιατί παθαίνουμε ἄξια γι' αὐτὰ ποὺ κάναμε. Αὐτὸς ὅμως δὲν ἔκαμε κανένα κακό». Καὶ ὕστερα λέγει: «Θυμήσου με, Κύριε, στὴ βασιλεία σου». Δὲν τόλμησε νὰ πεῖ πρῶτα, «Θυμήσου με στὴ βασιλεία σου», ὥσπου μὲ τὴν ἐξομολόγηση πέταξε ἀπὸ πάνω του τὸ φορτίο τῶν ἁμαρτιῶν του. Βλέπεις πόσο μεγάλο πράγμα εἶναι ἡ ἐξομολόγηση; Ἐξομολογήθηκε, καὶ ἄνοιξε τὸν παράδεισο• ἐξομολογήθηκε, καὶ ἀπέκτησε τόσο θάρρος, ὥστε ἀπὸ ληστῆς ποὺ ἦταν νὰ ζητήσει τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Βλέπεις πόσα ἀγαθὰ μᾶς προξένησε ὁ σταυρός; Ἀναλογίζεσαι τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν; Πές μου λοιπὸν, βλέπεις κάτι τέτοιο; Αὐτὰ ποὺ βλέπεις εἶναι καρφιὰ καὶ σταυρός, ἀλλ' ὁ σταυρὸς αὐτός, λέγει, εἶναι τὸ σύμβολο τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Γι' αὐτὸ τὸν ὀνομάζω βασιλιά, ἐπειδὴ τὸν βλέπω νὰ σταυρώνεται. Γιατί εἶναι χαρακτηριστικὸ τοῦ βασιλιᾶ νὰ πεθαίνει γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ὑπηκόων του. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς εἶπε: «Ὁ ποιμένας ὁ καλὸς θυσιάζει τὴ ζωὴ του γιὰ τὴ σωτηρία τῶν προβάτων τοῦ»¹⁸. Ἐπομένως καὶ ὁ βασιλιάς ὁ καλὸς θυσιάζει τὴ ζωὴ του γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ὑπηκόων του. Ἐπειδὴ λοιπὸν θυσίασε τὴ ζωὴ Του, γι' αὐτὸ τὸν ὀνομάζω βασιλιά. «Θυμήσου με, Κύριε, στὴ βασιλεία

σου».

4.-. Είδες πώς ο σταυρός είναι σύμβολο και της βασιλείας των ουρανών; Θέλεις να μάθεις αυτό και από άλλου; Δεν τον άφησε στη γη ο Χριστός, αλλά τον πήρε μαζί του και τον ανέβασε στον ουρανό. Από ποῦ φαίνεται αυτό; Ἐπειδὴ πρόκειται νὰ ἔρθει μὲ τὸν σταυρὸ στὴ δεύτερη καὶ ἔνδοξη παρουσία Του, γιὰ νὰ μάθεις πόσο σεβαστὸ πρᾶγμα εἶναι ὁ σταυρός, γι' αὐτὸ καὶ τὸν ὀνόμασε δόξα. Ἄλλ' ἄς δοῦμε πῶς θὰ ἔρθει μὲ τὸν σταυρό, γιατί εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς φέρω τὴν ἀπόδειξη. «Ἐὰν σᾶς ποῦν», λέγει ὁ Χριστός, «νά, ὁ Χριστὸς εἶναι στὰ ἰδιαίτερα δωμάτια, νὰ εἶναι στὴν ἔρημο, μὴ βγεῖτε νὰ τὸν συναντήσετε»¹⁹, καὶ ἐννοεῖ τὴ δεύτερη παρουσία Του, τὴν ἔνδοξη• καὶ ἀναφέρεται στοὺς ψευδόχριστους, στοὺς ψευδοπροφήτες καὶ τὸν ἀντίχριστο, γιὰ νὰ μὴ πλανηθεῖ κανεὶς καὶ πέσει στὴν παγίδα του. Ἐπειδὴ δηλαδή, ὁ ἀντίχριστος θὰ ἔρθει πρὶν ἀπὸ τὸν Χριστό, γιὰ νὰ μὴν πέσει κανεὶς στὸ στόμα τοῦ λύκου, ἀναζητώντας τὸν Ποιμένα, γι' αὐτὸ σοῦ ἀναφέρω ἕνα σημάδι τῆς παρουσίας τοῦ Ποιμένα.

Ἐπειδὴ, λοιπὸν, ἡ πρώτη παρουσία Του στὸν κόσμον ἔμεινε ἀπαρατήρητη, γιὰ νὰ μὴν νομίσεις ὅτι καὶ ἡ δεύτερη θὰ γίνεῖ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ἔδωσε αὐτὸ τὸ σημάδι. Ἡ πρώτη παρουσία Του δικαιολογημένα ἔμεινε ἀπαρατήρητη, ἐπειδὴ ἤρθε νὰ βρεῖ τὸ χαμένο πρόβατο. Ἡ δεύτερη ὅμως δὲν θὰ γίνεῖ ἔτσι. Ἀλλὰ πῶς; πές μου. «Ὅπως ἡ ἀστραπὴ βγαίνει ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ καὶ φαίνεται μέχρι τὴ δύση, ἔτσι θὰ γίνεῖ καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου»²⁰. θὰ φανεῖ σ' ὅλους μαζί καὶ δὲ θὰ χρειασθεῖ νὰ ἐρωτήσῃ κανεὶς, ἂν ὁ Χριστὸς εἶναι ἐδῶ ἢ ἐκεῖ. Ὅπως λοιπὸν ὅταν φαίνεται μία ἀστραπὴ δὲν χρειάζεται νὰ ἐξετάσουμε ἂν φάνηκε, ἔτσι ὅταν συμβεῖ ἡ δεύτερη παρουσία τοῦ Χριστοῦ, δὲν χρειάζεται νὰ ἐξετάζουμε ἂν ἤρθε ὁ Χριστός. Ἄλλ' ἐκεῖνο ποῦ θέλουμε ν' ἀποδείξουμε εἶναι, ἂν θὰ ἔρθει μὲ τὸν σταυρό. Δεν πρέπει βέβαια νὰ ξεχάσουμε τὴν ὑπόσχεσή μας. Ἄκουσε λοιπὸν τὰ ἐξῆς. «Τότε», λέγει• τότε, πότε; «Ὅταν θὰ ἔρθει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἥλιος θὰ σκοτισθεῖ καὶ ἡ σελήνη δὲν θὰ δώσει τὸ φῶς της»²¹. Γιατί τόσο ὑπερβολικὸ θὰ εἶναι τότε τὸ φῶς, ὥστε καὶ τὰ πιὸ λαμπρὰ ἄστρα θὰ κρυφθοῦν. «Τότε καὶ τὰ ἄστρα θὰ

πέσουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, τότε θὰ φανεῖ στὸν οὐρανὸ καὶ τὸ σημάδι τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου»²².

Εἶδες πόση εἶναι ἡ δύναμη τοῦ σταυροῦ; Ὁ ἥλιος θὰ σκοτισθεῖ καὶ ἡ σελήνη δὲ θὰ φανεῖ, ὁ σταυρὸς ὅμως λάμπει καὶ φαίνεται, γιὰ νὰ μάθεις ὅτι εἶναι πιὸ λαμπρὸς καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ ἀπὸ τὴν σελήνη. Καὶ ὅπως ὅταν ἕνας βασιλιάς μπαίνει σὲ κάποια πόλη, οἱ στρατιῶτες παίρνουν τὰ λάβαρα, τὰ σηκώνουν στοὺς ὤμους τους καὶ προαγγέλλουν τὴν εἴσοδό του, ἔτσι καὶ ὅταν ὁ Κύριος θὰ κατεβαίνει ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς θὰ προηγοῦνται οἱ στρατιῆς τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀρχαγγέλων καὶ θὰ φέρουν στοὺς ὤμους τους τὸν σταυρὸ καὶ θὰ μᾶς προαγγέλλουν τὴ βασιλικὴ εἴσοδό Του. «Τότε θὰ σαλευθοῦν οἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν», λέγει, καὶ ἐννοεῖ τοὺς ἀγγέλους• θὰ τοὺς πιάσει τότε πολὺς τρόπος καὶ φόβος.

Καὶ γιὰ ποιὸ λόγο; πές μου. θὰ εἶναι φοβερὸ τὸ δικαστήριον ἐκεῖνο, γιατί πρόκειται ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος νὰ δικασθεῖ καὶ νὰ παρουσιασθεῖ μπροστὰ στὸ φοβερὸ κριτὴ. Γιὰ ποιὸ λοιπὸν λόγο οἱ ἄγγελοι φοβοῦνται καὶ τρέμουν; ἀφοῦ δὲν πρόκειται αὐτοὶ νὰ δικασθοῦν. Γιατί, ὅπως ὅταν δικάζει ἕνας ἄρχοντας δὲν φοβοῦνται καὶ τρέμουν οἱ ἔνοχοι μόνο, ἀλλὰ καὶ οἱ φρουροί, ποὺ δὲν αἰσθάνονται καμιὰ ἐνοχὴ, ἐπειδὴ φοβοῦνται τὸν δικαστή, ἔτσι καὶ τότε, ὅταν θὰ δικάζεται τὸ ἀνθρώπινο γένος, θὰ φοβοῦνται καὶ οἱ ἄγγελοι, ποὺ δὲν αἰσθάνονται καμιὰ ἐνοχὴ, ἐπειδὴ θὰ φοβοῦνται πάρα πολὺ τὸν δικαστή.

Γιατί ὅμως φαίνεται τότε ὁ σταυρὸς καὶ γιατί ἔρχεται ἔχοντας τὸν σταυρὸ ὁ Κύριος; Γιὰ νὰ μάθουν τὴν ἀχαριστία τους ἐκεῖνοι ποὺ τὸν σταύρωσαν, γι' αὐτὸ τοὺς δείχνει αὐτὸ τὸ σύμβολο τῆς ντροπῆς τους. Καὶ ὅτι πραγματικὰ γι' αὐτὸ φέρει μαζί Του τὸ σταυρὸ, ἄκουσε τὸν προφήτη ποὺ λέγει: «Τότε θὰ θρηνήσουν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς»²³, γιατί θὰ δοῦν τὸν κατηγορὸ τους καὶ θ' ἀναγνωρίσουν τὸ σφάλμα τους. Καὶ γιατί ἀπορεῖς, ἐὰν θὰ ἔρθει μαζί μὲ τὸν σταυρὸ, ἀφοῦ τότε θὰ δείχνει καὶ τὶς ἴδιες τὶς πληγὲς Του; «Γιατί θὰ δοῦν», λέγει ὁ προφήτης, «ἐκεῖνον ποὺ τὸν τρύπησαν μὲ τὴν λόγχη»²⁴. Ὅπως δηλαδὴ ἔκαμε στὴν περίπτωσιν τοῦ θωμᾶ, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ διορθώσει τὴν ἀπιστία τοῦ μαθητῆ Του, καὶ ἀφοῦ ἀναστήθηκε τοῦ ἔδειξε τὰ σημάδια τῶν καρφιῶν καὶ

τις πληγές, καὶ τοῦ εἶπε, «Βάλε τὸ χέρι σου καὶ δές, γιατί τὸ φάντασμα δὲν ἔχει σάρκα καὶ ὀστά»²⁵, ἔτσι καὶ τότε θὰ δείξει τις πληγές καὶ τὸν σταυρό, γιὰ ν' ἀποδείξει ὅτι αὐτὸς ἦταν ἐκεῖνος ποὺ σταυρώθηκε.

5.-. Καὶ ὄχι μόνο ἀπὸ τὸ σταυρό, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ λόγια ποὺ εἶπε πάνω στὸν σταυρὸ εἶναι δυνατὸ νὰ δοῦμε τὴν ἀνέκφραστη φιλανθρωπία Του. Γιατί ἀκόμη καὶ τότε ποὺ τὸν σταύρωναν καὶ τὸν εἰρωνεύονταν καὶ τὸν περιγελοῦσαν καὶ τὸν ἔφτυναν, ἔλεγε: «Πατέρα, συγχώρησέ τους τὴν ἁμαρτία, γιατί δὲν ξέρουν τί κάνουν»²⁶. Καὶ ὅταν σταυρώνεται, προσεύχεται γι' αὐτοὺς ποὺ τὸν σταύρωναν, ἂν καὶ ἔλεγαν τὰ ἀντίθετα: «Ἐὰν εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κατέβα ἀπὸ τὸν σταυρὸ καὶ θὰ πιστέψουμε σὲ σένα»²⁷. Ἀλλ' ὅμως, γι' αὐτὸ δὲν κατεβαίνει ἀπὸ τὸν σταυρό, ἐπειδὴ εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ γι' αὐτὸ ἦρθε, γιὰ νὰ σταυρωθεῖ γιὰ τὴ σωτηρία μας. «Κατέβα ἀπὸ τὸ σταυρό», λέγει, «καὶ θὰ πιστέψουμε σὲ σένα». Αὐτὰ εἶναι λόγια καὶ πρόφαση γιὰ τὴν ἀπιστία τους. Γιατί τὸ ὅτι ἀναστήθηκε, ἂν καὶ ὑπῆρχε ὁ λίθος στὸν τάφο Του, ἦταν πολὺ μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ νὰ κατεβεῖ ἀπὸ τὸν σταυρό. Τὸ νὰ βγάλει ἀπὸ τὸ μνήμα τὸν Λάζαρο, ποὺ ἦταν νεκρὸς τέσσερις ἡμέρες καὶ δεμένος μὲ τὰ νεκρικὰ σάβανα, ἦταν πολὺ μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ νὰ κατεβεῖ ἀπὸ τὸ σταυρό.

Ἐκεῖνοι λοιπὸν ἔλεγαν: «Ἐὰν εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σῶσε τὸν ἑαυτό σου». Αὐτὸς ὅμως ἔκανε τὰ πάντα, γιὰ νὰ σώσει ἐκείνους ποὺ τὸν ἔβριζαν, καὶ ἔλεγε: «Συγχώρησέ τους τὴν ἁμαρτία, γιατί δὲν ξέρουν τί κάνουν». Τί λοιπὸν ἔγινε; Τοὺς συγχώρησε τὴν ἁμαρτία τους; Τοὺς συγχώρησε, ἂν ἤθελαν νὰ μετανοήσουν. Γιατί ἂν δὲν τοὺς συγχωροῦσε τὴν ἁμαρτία, δὲν θὰ γινόταν ὁ Παῦλος ἀπόστολος. Ἄν δὲν τοὺς συγχωροῦσε τὴν ἁμαρτία, δὲν θὰ πίστευαν ἀμέσως τρεῖς χιλιάδες καὶ πέντε χιλιάδες καὶ πολλὲς μυριάδες. Ὅτι πραγματικὰ πίστεψαν πολλὲς μυριάδες Ἰουδαίων, ἄκουσε τί λέγουν οἱ ἀπόστολοι στὸν Παῦλο: «Βλέπεις, ἀδελφέ, πόσες εἶναι οἱ μυριάδες τῶν Ἰουδαίων ποῦ πίστεψαν στὸν Χριστό;»²⁸.

Ἄς μιμηθοῦμε λοιπὸν τὸν Κύριο καὶ ἄς προσευχόμαστε γιὰ τοὺς ἐχθρούς μας. Πάλι λοιπὸν καταλήγω σ' αὐτὴν τὴ συμβουλή. Εἶναι ἡ πέμπτη ἡμέρα σήμερα ποὺ σᾶς ὁμιλῶ γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ὄχι

γιατί θέλω νὰ σᾶς κατηγορήσω γιὰ ἀπειθεία, μακριὰ μιά τέτοια σκέψη, ἀλλὰ γιατί πάρα πολὺ ἐλπίζω ὅτι θὰ πεισθεῖτε. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχουν μερικοὶ σκληρόκαρδοι καὶ ὀργίλοι καὶ δύστροποι, ποὺ δὲν ὑπάκουσαν σ' αὐτὰ ποὺ γιὰ τὴν προσευχὴ εἶπαμε, ἴσως ντραποῦν, ποὺ σᾶς ὁμιλῶ πολλές ἡμέρες, καὶ ἀπομακρύνουν κάποτε τὸ μῖσος καὶ τὴ μικροψυχία. Μιμήσου τὸν Κύριό σου• σταυρωνόταν, καὶ μιλοῦσε στὸν Πατέρα γιὰ τὸ καλὸ αὐτῶν ποὺ τὸν σταύρωναν. Πῶς μπορῶ, θὰ πεῖ κάποιος, νὰ μιμηθῶ τὸν Κύριο; Ἐὰν θέλεις, μπορεῖς. Γιατί, ἐὰν δὲν μποροῦσες νὰ τὸν μιμηθεῖς, πῶς ἔλεγε, «Μάθετε ἀπὸ μένα, ὅτι εἶμαι πρᾶος καὶ ταπεινὸς στὴν καρδιά»²⁹; Ἐὰν δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ τὸν μιμηθεῖς, δὲν θὰ ἔλεγε ὁ Παῦλος: «Νὰ γίνεστε μιμητὲς μου, ὅπως καὶ ἐγὼ γίνομαι μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ»³⁰. Ἄλλ' ὅμως δὲν θέλεις νὰ μιμηθεῖς τὸν Κύριο; Μιμήσου τὸν συνάνθρωπό σου, ἐννοῶ τὸν ἀπόστολο Στέφανο, γιατί καὶ αὐτὸς μιμήθηκε τὸν Κύριο. Καὶ ὅπως ὁ Χριστὸς, ἀνάμεσα στοὺς σταυρωτὲς Του, ἀδιαφόρησε γιὰ τὴ σταύρωσή του, ἀδιαφόρησε γιὰ τοὺς πόνους Του καὶ παρακαλοῦσε τὸν Πατέρα νὰ συγχωρήσει τοὺς σταυρωτὲς Του, ἔτσι καὶ ὁ διάκονος Στέφανος ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ποὺ τὸν λιθοβολοῦσαν, καθὼς τὸν κτυποῦσαν ὅλοι καὶ δεχόταν τὶς πέτρες τους, ἀδιαφόρησε γιὰ τοὺς πόνους ποὺ τοῦ προκαλοῦσαν τὰ κτυπήματα καὶ ἔλεγε: «Κύριε, μὴ λογαριάσεις σ' αὐτοὺς τὴν ἁμαρτία αὐτῆ»³¹.

Εἶδες πῶς ὁμιλεῖ ὁ Υἱός; Εἶδες πῶς παρακαλεῖ ὁ ἄνθρωπος; Ἐκεῖνος λέγει: «Πατέρα, συγχώρησέ τους τὴν ἁμαρτία αὐτῆ, γιατί δὲν ξέρουν τί κάνουν», καὶ αὐτὸς λέγει: «Κύριε, μὴ τοὺς λογαριάσεις αὐτῆ τὴν ἁμαρτία». Καὶ γιὰ νὰ μάθεις ὅτι προσεύχεται μὲ εἰλικρίνεια, δὲν προσεύχεται ἀπλὰ ὀρθιος ὅταν τὸν λιθοβολοῦσαν, ἀλλὰ γονάτισε καὶ προσευχήθηκε μὲ κατάνυξη καὶ πολλὴ συμπόνοια. Θέλεις νὰ σοῦ δείξω καὶ ἄλλο συνάνθρωπό σου πού ἔπαθε πολὺ περισσότερο ἀπ' αὐτόν; Ὁ Παῦλος λέγει: «Οἱ Ἰουδαῖοι μὲ κτύπησαν μὲ ραβδιά, μία φορὰ μὲ λιθοβόλησαν, ἓνα ἡμερόνυκτο ἔμεινα στὸ πέλαγος»³². Τί λέγει λοιπὸν ὕστερα ἀπ' αὐτά; «θὰ εὐχόμεουν», λέγει, «νὰ χωρισθῶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀπὸ τὸν Χριστό, γιὰ χάρη τῶν ἀδελφῶν μου Ἰουδαίων, ποὺ εἶναι συγγενεῖς μου κατὰ σάρκα»³³.

θέλεις νὰ δεῖς καὶ ἄλλον, ὄχι ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Παλαιά; Γιατί αὐτὸ εἶναι τὸ πάρα πολὺ ἀξιοθαύμαστο, ὅτι δηλαδὴ τότε ποὺ δὲν ὑπῆρχε ἡ προτροπὴ ν' ἀγαποῦν οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἐχθρούς τους, ἀλλὰ νὰ βγάζουν μάτι ἀντὶ γιὰ μάτι, καὶ δόντι ἀντὶ γιὰ δόντι, καὶ ν' ἀνταποδίδουν τὰ ἴδια κακά, ἔφθασαν στὴ συμπεριφορὰ τῶν ἀποστόλων. Ἄκουσε τί λέγει ὁ Μωυσῆς, ποὺ λιθοβολήθηκε πολλὰς φορὲς ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ περιφρονήθηκε ἀπ' αὐτούς: «Ἐὰν τοὺς συγχωρήσεις τὴν ἀμαρτία, συγχώρησέ την, διαφορετικὰ, σβῆσε καὶ μένα ἀπὸ τὸ βιβλίον ποὺ μὲ ἔχεις γράψει»³⁴.

Βλέπεις ὅτι ὁ καθένας θέτει τὴν ἀσφάλεια τῶν ἄλλων πρὶν ἀπὸ τὴ δική του σωτηρία; Δὲν ἀμάρτησες καθόλου• γιατί θέλεις νὰ τιμωρηθεῖς μαζὶ μ' αὐτούς; Ἐπειδὴ, λέγει, δὲν αἰσθάνομαι καθόλου τὴν εὐτυχία, ὅταν οἱ ἄλλοι ὑποφέρουν. Θὰ μᾶς ἦταν βέβαια, ἀρκετὰ αὐτὰ τὰ παραδείγματα. Ἀλλὰ γιὰ νὰ διορθωθοῦμε ἀπὸ τὰ πολλὰ παραδείγματα, θ' ἀναφέρω καὶ κάποιον ἄλλο ποὺ ἔκαμε τὶς ἴδιες σκέψεις. Γιατί καὶ ὁ Δαυὶδ, ὁ μακάριος καὶ πρᾶος ἐκεῖνος ἄνδρας, ὅταν ἐπαναστάτησε ἐναντίον τοῦ ὄλους ὁ στρατός του καὶ ἔδωσε ὅλη του τὴ δύναμη στὸν υἱὸ του τὸν Ἀβεσαλώμ, καὶ ἐπιτέθηκε νὰ καταλάβει τὴν ἐξουσία καὶ ἤθελε νὰ τὸν σφάξει, καὶ ἔπειτα ὀργίσθηκε γι' αὐτὸ ὁ θεὸς (γιατί τί σημασία ἔχει ἂν βρῆκε ἄλλη πρόφαση γιὰ τὴ σφαγή;), καὶ ἔστειλε τὸν ἄγγελό του μὲ γυμνὸ τὸ ξίφος, γιὰ νὰ κτυπήσει ἀπὸ ψηλά, ὅταν ἔβλεπε ὅτι ἀφανίζονται ὅλοι, τί λέγει; «Ἐγὼ ὁ ποιμένας ἀμάρτησα, καὶ ἐγὼ ὁ ποιμένας ἔκαμα κακό. Ἄς πέσει ἡ τιμωρία σου σὲ μένα καὶ στὴν πατρικὴ μου οἰκογένεια»³⁵.

Βλέπεις πάλι ὅμοια κατορθώματα; θέλεις νὰ σοῦ δείξω καὶ ἄλλον; Γιατί δὲν μᾶς λείπει καὶ ἄλλος ποὺ ἔκαμε τὶς ἴδιες σκέψεις. Ὁ προφήτης Σαμουὴλ βρῖσθηκε ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, καθαιρέθηκε, περιφρονήθηκε τόσο, ὥστε ὁ θεὸς θέλησε νὰ τὸν παρηγορήσει καὶ τοῦ εἶπε: «Δὲν περιφρόνησαν ἐσένα, ἀλλ' ἐμένα»³⁶. Τί λοιπὸν ἀπάντησε ἐκεῖνος ποὺ περιφρονήθηκε, ποὺ προσβλήθηκε καὶ πού βρῖσθηκε; «Εἶθε νὰ μὴν κάνω τέτοια ἀμαρτία», λέγει, «ὥστε νὰ σταματήσω νὰ προσεύχομαι στὸν Κύριο γιὰ σᾶς»³⁷. Θεώρησε ὅτι εἶναι ἀμαρτία, τὸ νὰ μὴν προσεύχεται γιὰ τοὺς ἐχθρούς του.

Εἶθε λοιπὸν νὰ μὴ συμβεῖ ν' ἁμαρτήσω ἔτσι, ὥστε νὰ μὴν προσεύχομαι γιὰ σᾶς. Ὁ Χριστὸς λέγει: «Πατέρα, συγχώρησέ τους τὴν ἁμαρτία, γιατί δὲν ξέρουν τί κάνουν». Ὁ Στέφανος λέγει: «Κύριε, μὴ τοὺς λογαριάσεις τὴν ἁμαρτία αὐτή». Ὁ Παῦλος λέγει: «Θὰ εὐχόμεουν νὰ γίνω ἀνάθεμα γιὰ χάρη τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα». Ὁ Μωυσῆς λέγει: «Ἐὰν τοὺς συγχωρήσεις τὴν ἁμαρτία τους, συγχώρησέ την διαφορετικά, σβῆσε καὶ μένα ἀπὸ τὸ βιβλίο ποὺ μὲ ἔγραψες». Ὁ Δαυὶδ λέγει: «Ἄς πέσει ἡ τιμωρία σου σὲ μένα καὶ στὴν πατρικὴ μου οἰκογένεια». Ὁ Σαμουὴλ λέγει: «Εἶθε νὰ μὴ κάνω τέτοια ἁμαρτία, ὥστε νὰ σταματήσω νὰ προσεύχομαι στὸν Κύριο γιὰ σᾶς».

Πές μου λοιπὸν, ποιά συγγνώμη θὰ ἐπιτύχουμε, ὅταν, ἐνῶ ὁ Κύριος καὶ οἱ συνάνθρωποί μας, ἀπὸ τὴν Καινὴ καὶ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ὅλοι μᾶς παρακινοῦν νὰ προσευχόμαστε γιὰ τοὺς ἐχθρούς μας, ἐμεῖς ὅμως κάνουμε τὸ ἀντίθετο καὶ προσευχόμαστε γιὰ τὸ κακὸ τῶν ἐχθρῶν μας;

Μὴ, σᾶς παρακαλῶ, ἀδελφοί, μὴ τὸ κάνετε αὐτό. Γιατί, ὅσο περισσότερα εἶναι τὰ παραδείγματα, τόσο μεγαλύτερη θὰ εἶναι ἡ τιμωρία, ἐὰν δὲν τὰ μιμηθοῦμε. Εἶναι σπουδαιότερο νὰ προσεύχεται κανεὶς γιὰ τοὺς ἐχθρούς του, παρὰ γιὰ τοὺς φίλους του. Γιατί δὲν σᾶς ὠφελεῖ τόσο τὸ δεύτερο, ὅσο τὸ πρῶτο. «Γιατί, ἂν ἀγαπᾶτε ἐκείνους ποὺ σᾶς ἀγαποῦν, δὲν κάνετε τίποτε τὸ σπουδαῖο», λέγει ὁ Χριστός: «Γιατί καὶ οἱ τελῶνες τὸ ἴδιο κάνουν»³⁸. Ἐπομένως, ἐὰν προσευχηθοῦμε γιὰ τοὺς φίλους μας, δὲν γίναμε καθόλου καλύτεροι ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρες καὶ ἀπὸ τοὺς τελῶνες. Ὅταν ὅμως ἀγαπήσουμε τοὺς ἐχθρούς μας, γίναμε, ὅσο εἶναι ἀνθρώπινα δυνατὸ, ὅμοιοι μὲ τὸν θεό, γιατί «ἀνατέλλει τὸν ἥλιό Του σὲ πονηροὺς καὶ σ' ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει στοὺς δίκαιους καὶ στοὺς ἄδικους»³⁹.

Ἄς γίνουμε, λοιπὸν, ὅμοιοι μὲ τὸν Πατέρα, γιατί λέγει: «Νὰ γίνεστε ὅμοιοι μὲ τὸν Πατέρα σας ποὺ βρίσκεται στοὺς οὐρανοὺς», γιὰ ν' ἀξιωθοῦμε καὶ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, μὲ τὴ Χάρη καὶ τὴ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, στὸν Ὅποιο ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμη στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Ίω. 10, 11. 2. Ἀ΄ Κόρ. 5, 8. 3. Ἀ΄ Κόρ. 5, 7. 4. Ἐβρ. 5, 1 καὶ 8, 3. 5. Ἐβρ. 9, 28. 6. Ἦσ. 53, 12. 7. Ἀ΄ Τίμ. 2, 8. 8. Παλαιότερα πίστευαν ὅ,τι ὁ κόσμος δημιουργήθηκε τὸ 5000 π.Χ. Ἡ ἴδια ἀντίληψη ὑπάρχει στὴν ἐποχὴ τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἀργότερα. 9. Λουκᾶ 23, 43. 10. Λουκᾶ 23, 42. 11. Μάτθ. 4, 19. 12. Μάτθ. 19, 28. 13. Ἦσ. 53, 12. 14. Μάτθ. 26, 17 14α Μάτθ. 26, 15. 15 . 23 , 40-41. 16. Μάτθ. 7, 1. 17. Ἦσ. 43, 26. 18. Ίω. 10, 11. 19. Μάτθ. 24, 26. 20. Μάτθ. 24, 27. 21. Μάτθ. 24, 29. 22. Μάτθ. 24, 30. 23. Ἀποκ. ι, 7. 24. Ζάχ. 12, 10. 25. Ίω. 20, 27• Λουκᾶ 24, 39. 26. Λουκᾶ 23, 34. 27. Μάτθ. 27, 40.42. 28. Πράξ. 21, 20. 29. Μάτθ. 11, 29. 30. Ἀ΄ Κόρ. 11, 1. 31. Πράξ. 7, 60. 32. Β΄ Κόρ. 11, 25. 33. Ρώμ. 9, 3. 34. Ἐξ. 32, 31-32. 35. Β΄ Βάσ. 24, 17. 36. Ἀ΄ Βάσ. 8, 7. 37. Ἀ΄ Βάσ. 12, 23. 38. Μάτθ. 5, 46. 39. Μάτθ. 5, 45.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΕΡΓΑ -36

ΠΑΤΕΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ»

Πηγή κειμένου : imaik.gr

**Θὶ ἑπτὰ φράσεις τοῦ Χριστοῦ
στὸν σταυρό.**

Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς

Θέλετε νὰ μάθετε τὴ σημασία ἐκείνων τῶν ἑπτὰ φράσεων τὶς ὁποῖες εἶπε ὁ Κύριος πάνω στὸν σταυρό. Δὲν εἶναι σαφεῖς;

Πρώτη φράση: «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι» (Λουκ. 23, 34). Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Χριστὸς ἔδειξε τὸ ἔλεός του ἀπέναντι στοὺς ἐκτελεστές Του, τῶν ὁποίων ἡ μοχθηρία δὲν ὑποχώρησε οὔτε ὅταν ὑπέφερε στὸν σταυρό. Τὸ δεύτερο εἶναι ὅτι βροντοφώνησε ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ βράχου τοῦ Γολγοθᾶ μία ἀποδεδειγμένη ἀλλὰ ποτὲ καλὰ συνειδητοποιημένη ἀλήθεια, δηλαδὴ ὅτι αὐτοὶ ποὺ πράττουν τὸ κακὸ ποτὲ δὲν ξέρουν τί κάνουν. Σκοτώνοντας τὸν Δίκαιο στὴν πραγματικότητα σκοτώνουν τὸν ἑαυτό τους καὶ ταυτόχρονα δοξάζουν τὸν Δίκαιο. Καταπατώντας τὸν νόμο τοῦ θεοῦ δὲν βλέπουν τὴ μυλόπετρα, ἡ ὁποία ἀόρατα κατεβαίνει πρὸς αὐτοὺς γιὰ νὰ τοὺς συνθλίψει. Ἐμπαίζοντας τὸν θεὸ δὲν βλέπουν τὰ πρόσωπά τους νὰ μεταμορφώνονται σὲ θηριώδη ρύγχη. Διαποτισμένοι ἀπὸ τὸ κακὸ ποτὲ δὲν ξέρουν τί κάνουν.

Δεύτερη φράση: «Ἄμην λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ» (Λουκ. 23, 43). Αὐτὸς ὁ λόγος ἀπευθύνεται στὸν μετανιωμένο ληστὴ στὸν σταυρό. Πολὺ παρήγορος λόγος γιὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, οἱ ὁποῖοι τουλάχιστον τὴν τελευταία στιγμὴ μετανοοῦν. Τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἶναι ἀπερίγραπτα μεγάλο. Ὁ Κύριος ἐκπληρώνει τὴν ἀποστολὴ Του ἀκόμα καὶ στὸν σταυρό. Ἔως τὴν τελευταία του πνοὴ ὁ Κύριος σώζει ἐκείνους ποὺ δείχνουν καὶ τὴν παραμικρὴ ἐπιθυμία νὰ σωθοῦν.

Τρίτη φράση: «Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου» (Ἰωάν. 19, 26). Ἔτσι εἶπε

ὁ Κύριος στὴν Ἁγία Μητέρα Του ποὺ στεκόταν κάτω ἀπὸ τὸν σταυρὸ μὲ τὴν ψυχὴ σταυρωμένη. Καὶ στὸν ἀπόστολο Ἰωάννη λέγει: «Ἴδοὺ ἡ μήτηρ σου» (Ἰωάν. 19, 27). Αὐτὸς ὁ λόγος δείχνει τὴ φροντίδα, ποὺ ὁ καθένας χρωστᾷ στοὺς γονεῖς του. Γιὰ δέξ, Ἐκεῖνος ποὺ ἔδωσε ἐντολὴ στοὺς ἀνθρώπους: «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου» (Ἐξ. 20, 12) ἐκπληρώνει τὴν ἐντολὴ Του τὴν ὕστατη στιγμή.

Τέταρτη φράση: «θεέ μου, θεέ μου, ἵνατί μὲ ἐγκατέλιπες;» (Ματθ. 27, 46). Αὐτὲς οἱ λέξεις δείχνουν, τόσο τὴν ἀδύναμη ἀνθρώπινη φύση, ὅσο καὶ τὴν προορατικότητα τοῦ Κυρίου. Ὁ ἄνθρωπος πάσχει, ἀλλὰ κάτω ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο πόνο ὑπάρχει ἓνα μυστήριον. Δέξ, μόνον αὐτὲς οἱ λέξεις μποροῦσαν νὰ διαλύσουν τὴν αἴρεση, ἡ ὁποία ἀργότερα τράνταζε τὴν ἐκκλησία καὶ ἡ ὁποία λανθασμένα κήρυττε ὅτι ἡ θεία φύση ὑπέφερε στὸν σταυρὸ. Ὅμως, ἐν τῷ μεταξύ, ὁ αἰώνιος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ γι' αὐτὸ καὶ ἐνσαρκώθηκε ὡς ἄνθρωπος, γιὰ νὰ εἶναι ὡς ἄνθρωπος στὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴ, γιὰ νὰ μπορέσει ὅταν ἔλθει ἡ στιγμή νὰ πάσχει γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ πεθάνει γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Γιατί ἂν ἡ θεία φύση τοῦ Χριστοῦ ἔπασχε στὸν σταυρὸ, θὰ σήμαινε ὅτι ἡ θεία φύση τοῦ Χριστοῦ θὰ πέθαινε. Καὶ αὐτὸ οὔτε κἄν ἐπιτρέπεται νὰ διανοηθοῦμε. Ἐντρυφήστε ὅσο πιὸ πολὺ μπορεῖτε σ' αὐτὲς τὶς μεγάλες καὶ φοβερὲς λέξεις: «θεέ μου, θεέ μου, ἵνατί μὲ ἐγκατέλιπες;».

Ἡ πέμπτη φράση: «Διψῶ» (Ἰωάν. 19,28). Τὸ αἷμα Του ἔρρεε. Γι' αὐτὸ καὶ διψοῦσε. Ὁ ἥλιος ἦταν κατὰ τὴ δύση του, ἤδη τοῦ χτυποῦσε τὸ πρόσωπο καὶ μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα βασανιστήρια καιγόταν πολὺ. Φυσικὸ ἦταν νὰ διψᾷ. Ἀλλὰ, Κύριε, διψοῦσες ὄντως γιὰ νερὸ ἢ γιὰ ἀγάπη; Μήπως διψοῦσες ὡς ἄνθρωπος ἢ ὡς Θεός, ἢ καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο; Ἴδοὺ ὁ Ρωμαῖος λεγεωνάριος Σοῦ πρόσφερε ἓνα σπόγγον βρεγμένον στὸ ξύδι. Μιὰ σταγόνα ἐλέους, τὴν ὁποία δὲν αἰσθάνθηκαν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τρεῖς ὀλόκληρες ὥρες κρεμασμένος στὸν σταυρὸ! Αὐτὸς ὁ Ρωμαῖος στρατιώτης ἀπαλύνει κάπως τὴν ἁμαρτία τοῦ Πιλάτου -τὴν ἁμαρτία τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας- ἀπέναντί σου, ἔστω καὶ μὲ ξύδι. Γι' αὐτὸ θὰ ἀφανίσῃς τὴ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία, ἀλλὰ στὴ θέση της θὰ

οικοδομήσεις νέα.

Ἡ ἕκτη φράση: «Πάτερ, εἰς χεῖρας σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμα μου» (Λουκ. 23, 46). Πού σημαίνει ὅτι ὁ Υἱὸς παραδίδει τὸ πνεῦμα Του στὰ χέρια τοῦ Πατρός Του. Γιὰ νὰ γίνει γνωστό, ὅτι ἀπὸ τὸν Πατέρα ἦρθε καὶ ὄχι αὐτεξουσίως, ὅπως Τὸν κατηγοροῦσαν οἱ Ἑβραῖοι. Ἀλλὰ ἀκόμα οἱ λέξεις αὐτὲς ἐλέχθησαν γιὰ νὰ τὶς ἀκούσουν οἱ βουδιστές, οἱ πυθαγόρειοι, οἱ ἀποκρυφιστές, καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ φιλόσοφοι, οἱ ὁποῖοι φλυαροῦσαν περὶ μετοίκισης τῆς ψυχῆς τῶν νεκρῶν ἀνθρώπων σὲ ἄλλους ἀνθρώπους, ἢ ζῶα, ἢ φυτὰ, ἢ ἀστέρια, ἢ μεταλλικὰ στοιχεῖα. Πετάξετε ὅλες αὐτὲς τὶς φαντασίες καὶ δεῖτε ποῦ κατευθύνεται τὸ πνεῦμα τοῦ νεκροῦ Δικαίου: «Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμα μου»!

Ἡ ἕβδομη φράση: «Τετέλεσται» (Ἰωάν.19, 30). Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι τελειώνει ἡ ζωὴ. Ὅχι! Ἀλλὰ ὅτι τελειώνει ἡ ἀποστολὴ ἢ ἐπικεντρωμένη στὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τελείωσε, καὶ ἐπισφραγίσθηκε μὲ τὸ αἷμα καὶ τὸν ἐπίγειο θάνατο, τὸ θεῖο ἔργο τοῦ μοναδικοῦ ἀληθινοῦ Μεσσία τῶν ἀνθρώπων. Τελείωσαν τὰ βασανιστήρια, ἀλλὰ ἡ ζωὴ μόλις ἀρχίζει. Τελείωσε ἡ τραγωδία ἀλλὰ ὄχι καὶ τὸ δράμα. Στὴ σειρὰ ἔπεται, τὸ μεγαλειῶδες ἀξίωμα: νίκη πάνω στὸν θάνατο, ἀνάσταση, δόξα.

Ἀπὸ τό βιβλίο: Δρόμος χωρὶς θεό δέν ἀντέχεται,

ἐκδ." Ἐν Πλω"

ΤΟ ΠΟΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἁγίου Ἰγνατίου *Brianchaninon*

Δύο ἀγαπημένοι μαθητές ζήτησαν ἀπό τόν Κύριο θρόνους δόξης

– Αὐτός τούς ἔδωσε τό Ποτήριό Του (Μτ. κ', 23).

Τό Ποτήριο τοῦ Χριστοῦ εἶναι οἱ ὀδύνες.

Σέ ὅσους τό πίνουν ἐδῶ στή γῆ, τό Ποτήριο τοῦ Χριστοῦ ὑπόσχεται μετοχή στή Βασιλεία τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ· προετοιμάζει γι' αὐτούς τίς καθέδρες τῆς ἐπουράνιας αἰώνιας δόξης.

Στεκόμαστε σιωπηλοί μπροστά στό Ποτήριο τοῦ Χριστοῦ, δέν μπορεῖ κανεῖς οὔτε νά παραπονεθεῖ γι' αὐτό, οὔτε νά τό ἀπορρίψει· γιατί Αὐτός πού μᾶς ἔδωσε ἐντολή νά τό γευτοῦμε, πρῶτος ὁ ἴδιος τό ἤπια.

Ὡ, δέντρο τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ! Σκότωσης τούς προγόνους μας στόν Παράδεισο, τούς ἐξαπάτησες μέ τήν πλάνη τῆς σαρκικῆς ἀπόλαυσης καί τήν πλάνη τῆς λογικῆς.

Ὁ Χριστός, ὁ Λυτρωτής τῶν πεπτωκότων, ἔφερε τό Ποτήριο τῆς σωτηρίας σ' αὐτόν τόν κόσμο, στούς πεπτωκότες καί ἐξόριστους ἀπό τόν Παράδεισο. Ἡ πίκρα αὐτοῦ τοῦ Ποτηρίου καθαρίζει τήν καρδιά ἀπό τήν ἀπαγορευμένη, καταστροφική καί ἀμαρτωλή ἀπόλαυση· μέσω τῆς ταπείνωσης πού ρέει ἀπ' αὐτό μέ ἀφθονία, νεκρώνεται ἡ ἔπαρση ἀπό τή γνώση σέ σαρκικό ἐπίπεδο. Γι' αὐτόν πού πίνει ἀπό τό Ποτήριο μέ πίστη καί ὑπομονή, ἡ αἰώνιος ζωή, πού ἔχασε δοκιμάζοντας τόν ἀπαγορευμένο καρπό, ἐπανακτᾶται.

«Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι»(Ψ. 115, 4)

Ὁ χριστιανός ἀποδέχεται τό Ποτήριον ὅταν ὑπομένει τίς ἐπίγειες δοκιμασίαις μέ πνεῦμα ταπείνωσης, ὅπως διδάσκεται ἀπό τό Εὐαγγέλιον.

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἔβγαλε τό μαχαίρι του γιά νά ὑπερασπιστεῖ τόν θεάνθρωπο, πού ἦταν περικυκλωμένος ἀπό τόν ὄχλον· ἀλλά ὁ πρᾶος Ἰησοῦς εἶπε στόν Πέτρο: «βάλε τήν μάχαιραν εἰς τήν θήκην· τό Ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ Πατήρ, οὐ μή πίω αὐτό;» (Ἰω. ιη´ 11)

Ἐτσι κι ἐσύ, ὅταν σέ περικυκλώνουν συμφορές, θά πρέπει νά παρακαλεῖς καί νά ἐνισχύεις τήν ψυχή σου λέγοντας : «Τό Ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ Πατήρ, οὐ μή πίω αὐτό ; »

Οἱ Φαρισαῖοι σκέπτονται μοχθηρά, ὁ Ἰούδας προδίδει, ὁ Πιλάτος διατάσσει τήν παράνομη θανάτωση, οἱ στρατιῶτες τῆς ἐξουσίας ἐκτελοῦν τήν ἐντολή του. Μέσω τῶν ἄνομων πράξεών τους ὅλοι αὐτοί ἐτοίμασαν τή δική τους ἀληθινή καταδίκη. Μήν ἐτοιμάζεις γιά τον ἑαυτό σου τήν ἴδια καταδίκη, ὄντας μνησίκακος, ζητώντας καί σχεδιάζοντας ἐκδίκηση, ἀγανακτώντας μέ τούς ἐχθρούς του.

Ὁ ἐπουράνιος Πατήρ εἶναι παντοδύναμος καί παντογνώστης: βλέπει τήν ὁδύνη σου καί ἂν τό ἔβρισκε ἀπαραίτητο καί συμφέρον νά ἀποσύρει τό Ποτήριον ἀπό σένα, σίγουρα θά τό ἔκανε.

Ὁ Κύριος – ὅπως οἱ Γραφές καί ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μαρτυροῦν – συχνά ἐπέτρεψε θλίψεις στούς ἀγαπημένους Του καί συχνά ἀπέτρεψε θλίψεις ἀπό αὐτούς, σύμφωνα μέ τούς ἀκατάληπτους δρόμους τῆς θείας Προνοίας.

Ὅταν ἔρχεσαι ἀντιμέτωπος μέ τό Ποτήριον, ἀπόστρεψε τό βλέμμα σου ἀπό τούς ἀνθρώπους πού σοῦ τό δίνουν· σήκωσε τά ματια σου στόν Οὐρανό καί πές : «Τό Ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ Πατήρ, οὐ μή πίω αὐτό;»

«Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι». Δέν μπορῶ νά ἀρνηθῶ τό Ποτήριον, τήν ὑπόσχεση τοῦ ἐπουρανίου καί αἰωνίου ἀγαθοῦ. Ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ μοῦ διδάσκει τήν ὑπομονή ὅταν λέει : «... διά πολλῶν

θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ» (Πρ. ιδ´ 22). Πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀρνηθεῖ τὸ Ποτήριον ποῦ εἶναι ὁ τρόπος νὰ κερδίσεις τὴν Βασιλεία καὶ νὰ ἀύξηθεῖς μέσα σ' αὐτήν; Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι – τὴ δωρεὰ τοῦ θεοῦ.

Τὸ Ποτήριον τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ δῶρο τοῦ θεοῦ. Ὁ μέγας Παῦλος γράφει πρὸς τοὺς Φιλιππησίους, «ὅτι ἡμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτόν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν» (Φιλ. α', 29).

Λαμβάνεις τὸ Ποτήριον τὸ ὁποῖο φαινομενικὰ προέρχεται ἀπὸ ἀνθρώπινα χέρια. Τί σέ νοιάζει ἐσένα ἂν αὐτός ποῦ σοῦ τὸ δίνει ἐνεργεῖ δίκαι ἢ ἄδικα ; Ὡς ἀκόλουθος τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ἔγνοια σου εἶναι νὰ φέρεσαι ἐνάρετα· νὰ λάβεις τὸ Ποτήριον μέ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸ θεό καὶ μέ ζωντανή πίστη καὶ γενναῖα νὰ τὸ πιεῖς ὡς τὸν πάτο.

Λαμβάνοντας τὸ Ποτήριον ἀπὸ ἀνθρώπινα χέρια, θυμήσου ὅτι εἶναι Ποτήριον ἀπὸ Αὐτόν, ὁ ὁποῖος δέν εἶναι μόνον ἀθῶος ἀλλὰ καὶ πανάγιος. Σκεπτόμενος αὐτό, θυμήσου καὶ ἐσύ καὶ οἱ ἄλλοι πάσχοντες ἀμαρτωλοί, τὰ λόγια ποῦ ὁ μακάριος καὶ φωτισμένος ληστής στά δεξιά τοῦ ἐσταυρωμένου θεανθρώπου εἶπε «ἄξια ὦν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν ... μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου» (Λκ. κγ´, 41 – 42)

Καὶ τότε στρεφόμενος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους θά τοὺς πεῖς : Μακάρι ἐσεῖς ποῦ εἴστε τὰ μέσα τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ ἐλέους τοῦ θεοῦ. Μακάριοι ἐσεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος! (Ἄν δέν εἶναι σέ θέση νὰ κατανοήσουν καὶ νὰ δεχθοῦν τοὺς λόγους σας, μὴ ρίχνετε τοὺς πολύτιμους μαργαρίτες σας τῆς ταπείνωσης κάτω ἀπὸ τὰ πόδια ἐκείνων ποῦ δέν μποροῦν νὰ τοὺς ἐκτιμήσουν, ἀλλὰ πεῖτε αὐτούς τοὺς λόγους νοερά, στὴν καρδιά σας).

Μ' αὐτό καὶ μόνον θά ἐκπληρώσεις τὴν ἐντολή τοῦ Εὐαγγελίου ποῦ λέει : «ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς» (Μτ. ε´, 44).

Γιὰ ἐκεῖνους ποῦ σ' ἔχουν προσβάλει καὶ σ' ἔχουν ἐξοργίσει, προσευχήσου στὸν Κύριο ὅ,τι ἔχουν κάνει γιὰ σένα νὰ

άνταμοιφθεῖ μέ μιά προσωρινή εὐλογία καί μέ αἰώνια άνταμοιβή σωτηρίας, καί ὅταν αὐτοί θά στέκονται ένώπιον τοῦ Χριστοῦ γιά νά κριθοῦν, νά μετρηθεῖ γι' αὐτούς ὡς πράξη ἀρετῆς. Παρόλο πού ἡ καρδιά σου δέν θέλει νά ενεργεῖ ἔτσι, βίασέ την. Γιατί μόνο ὅσοι ἀσκοῦν βία στήν ἴδια τους τήν καρδιά, γιά νά ἐκπληρῶνουν τίς έντολές τοῦ Εὐαγγελίου, μποροῦν νά κληρονομήσουν τόν Οὐρανό.

Ἄν δέν θέλεις νά ενεργεῖς μ' αὐτόν τόν τρόπο, τότε δέν θέλεις νά εἶσαι ἀκόλουθος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κοίταξε βαθιά μέσα σου καί ἐρεύνησε : μήπως ἔχεις βρεῖ ἄλλον δάσκαλο, τόν δάσκαλο τοῦ μίσους –τόν διάβολο –καί ἔχεις πέσει ὑπό τήν ἐξουσία του ;

Εἶναι μεγάλο ἀμάρτημα κανεῖς νά προσβάλλει ἢ νά καταπιέζει τόν πλησίον του· εἶναι πολύ πιά μεγάλο ἀμάρτημα τό νά σκοτώσει. Ὅμως ὅποιος μισεῖ αὐτόν πού τόν καταπιέζει, πού τόν συκοφαντεῖ, πού τόν προδίδει, πού τόν σκοτώνει, καί ὅποιος σκέφτεται ἀρρωστημένα γι' αὐτούς καί παίρνει ἐκδίκηση ἀπ' αὐτούς, διαπράττει ἀμάρτημα πολύ κοντινό μέ τό δικό τους. Μάταια παριστάνει στόν ἑαυτό του καί στός ἄλλους τόν ένάρετο. «Πᾶς ὁ μισῶν τόν ἀδελφόν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστί», κηρύττει ὁ Ἄγ. Ἰωάννης, ὁ ἀγαπημένος μαθητής τοῦ Χριστοῦ. (Α' Ἰω. γ' 15)

Ἡ ζωντανή πίστη στόν Χριστό διδάσκει καθέναν νά παίρνει τό Ποτήριο τοῦ Χριστοῦ, καί τό Ποτήριο τοῦ Χριστοῦ ἐμπνέει δίνει άνδρεία καί παράκληση στήν καρδιά.

Τί μαρτύριο – τί μαρτύριο κόλασης –νά παραπονιέται ἢ νά γογγύζει κανεῖς μπροστά στό πρό αἰώνων ἡτοιμασμένο Ποτήριο ἐξ οὐρανοῦ !

Ὁ γογγυσμός, ἡ ἀδημονία, ἡ λιποψυχία καί εἰδικά ἡ ἀπόγνωση εἶναι ἀμαρτίες ένώπιον τοῦ θεοῦ -εἶναι τά παιδιά τῆς ἀμαρτωλῆς ἀπιστίας, ἐκτρώματα.

Εἶναι ἀμαρτωλό τό νά παραπονιόμαστε γιά τόν πλησίον μας, ὅταν αὐτός εἶναι τό μέσο τοῦ μαρτυρίου μας· καί εἶναι ἀκόμα πιά ἀμαρτωλό ὅταν φωνάζουμε γιά τό Ποτήριο, τό ὁποῖο ἔρχεται γιά

μᾶς ἀπευθείας ἀπό τόν οὐρανό, ἀπό τό δεξιό χέρι τοῦ Θεοῦ.

Ὅποιος πίνει τό Ποτήριο μέ εὐγνωμοσύνη πρὸς τόν Θεό καί εὐλογώντας τόν πλησίον του, λαμβάνει θεία ἀνάπαυση, τήν χάρη τῆς εἰρήνης τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι σάν ἀπό τώρα νά ἀπολαμβάνει τόν πνευματικό Παράδεισο τοῦ Θεοῦ.

Οἱ προσωρινές θλίψεις εἶναι ἀπό μόνες τους ἀσήμαντες: τούς προσδίδουμε ἀξία μέ τήν προσκόλλησή μας στή γῆ καί σέ ὅλα τά διεφθαρμένα πράγματα καί μέ τήν ψυχρότητά μας πρὸς τόν Χριστό καί τήν αἰωνιότητα.

Εἶσαι διατεθειμένος νά ὑπομείνεις τήν πικρή καί ἀποκρουστική γεύση τῶν φαρμάκων· νά ὑπομείνεις τόν ὀδυνηρό ἀκρωτηριασμό καί καυτηριασμό τῶν ἄκρων σου· νά ὑπομείνεις τήν πείνα, τήν παρατεταμένη ἀπομόνωση στό δωμάτιό σου· εἶσαι διατεθειμένος νά ὑπομείνεις ὅλα αὐτά προκειμένου νά ἀποκατασταθεῖ ἡ ὑγεία τοῦ σώματός σου, τό ὁποῖο ἀφοῦ γιатρευτεῖ, σίγουρα πάλι θά ἀρρωστήσει καί σίγουρα θά πεθάνει καί θά ἀποσυντεθεῖ. Ὑπόμεινε τότε καί τήν πίκρα τοῦ Ποτηρίου τοῦ Χριστοῦ τό ὁποῖο θά φέρει ἴαση καί αἰώνια μακαριότητα στήν ἀθάνατη ψυχή σου.

Ἄν τό Ποτήριο σοῦ φαίνεται ἀφόρητο, ἀδυσώπητο, τότε ἀποκαλύπτει ὅτι παρόλο πού φέρεις τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, δέν ἀνήκεις στόν Χριστό.

Γιά τούς ἀληθινούς ἀκολούθους τοῦ Χριστοῦ, τό Ποτήριο τοῦ Χριστοῦ εἶναι Ποτήριο χαρᾶς. Ἔτσι οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, ἀφοῦ τούς ἔδειραν στή σύναξη τῶν πρεσβυτέρων τῶν Ἰουδαίων, «έπορεύοντο χαίροντες ἀπό προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπέρ τοῦ ὀνόματος Αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι» (Πρ. ε', 40-41).

Ὁ δίκαιος Ἰώβ ἄκουσε πικρά μαντάτα. Ἡ μιά εἶδηση μετά τήν ἄλλη διαπερνοῦσαν τήν ἀσάλευτη καρδιά του· ἡ τελευταία ἀπό αὐτές ἦταν ἡ πιο ὀδυνηρή - ὅλοι οἱ υἱοί καί οἱ θυγατέρες εἶχαν πεθάνει μέ σκληρό καί βίαιο θάνατο. Μέσα στή μεγάλη ὀδύνη του, ὁ δίκαιος Ἰώβ διέρρηξε τά ἱμάτιά του, ἔριξε στάχτη στό κεφάλι του καί μέ ἀκλόνητη πίστη ἔπεσε κάτω καί προσκύνησε τόν Κύριο καί εἶπε : «Γυμνός ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνός καί

ἀπελεύσομαι ἐκεῖ· ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλατο· ὡς τῷ Κυρίῳ ἀφείλατο· ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο· εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ίώβ α΄, 21-22)

Ἐμπιστεύσου τὴν καρδιά σου μέ ἀπλότητα σέ Αὐτόν ἀπό τόν ὁποῖο εἶναι μετρημένες καί οἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς σου· Ἐκεῖνος γνωρίζει τή δόση ἀπό τό λυτρωτικό Ποτήριο πού πρέπει νά λάβεις.

Νά συλλογίζεσαι συχνά τόν Ἰησοῦ, νά στέκεται μπροστά σέ αὐτούς πού Τόν θανάτωσαν – «ὡς ἄμνος ἄφωτος ἐνώπιον τοῦ κείραντος αὐτόν». Παραδόθηκε πρὸς θάνατο, νά σφαγιαστεῖ ὡς πρόβατο ἀνυπεράσπιστο. Μεῖνε μέ τό βλέμμα καρφωμένο σέ Αὐτόν καί ὁ πόνος σου θά μεταμορφωθεῖ σέ οὐράνια πνευματική γλυκύτητα. Οἱ πληγές τῆς καρδιάς σου θά γιατρευτοῦν ἀπό τίς πληγές τοῦ Ἰησοῦ.

«Ἐἴτε ἕως τούτου», εἶπε ὁ Κύριος σέ αὐτούς πού θέλησαν νά Τόν ὑπερασπιστοῦν στόν Κῆπο τῆς Γεσθημανῆ, καί ἴασε τό κομμένο αὐτί τοῦ δούλου τοῦ ἀρχιερέα. (Λκ. κβ΄, 51)

«Δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τόν πατέρα μου, καί παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων ;», εἶπε ὁ Κύριος σέ ἐκεῖνον πού προσπάθησε νά πάρει τό Ποτήριο ἀπ' Αὐτόν (Μτ. κστ΄23)

Σε καιρούς θλίψεων μὴν ψάχνεις τή βοήθεια ἀπό τοὺς ἀνθρώπους· μὴ χάνεις πολύτιμο χρόνο· μὴν ξοδεύεις τή δύναμη τῆς ψυχῆς σου ἀναζητώντας αὐτήν τήν ἀνίσχυρη βοήθεια. Νά ἀναμενεις τή βοήθεια ἀπό τό θεό : μετά ἀπό δική Του ἐντολή καί ὅταν Ἐκεῖνος θέλει, θά ἔρθουν οἱ ἄνθρωποι πρὸς βοήθειά σου.

Ὁ Κύριος παρέμεινε σιωπηλός ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου καί τοῦ Ἡρώδου, δέν ἔκανε καμία προσπάθεια νά ὑπερασπιστεῖ τόν ἑαυτό Του. Μιμήσου αὐτήν τήν ἀγία καί σοφή σιωπή Του ὅταν βλέπεις τοὺς ἐχθρούς σου νά σέ κατηγοροῦν προσπαθώντας νά κρύψουν τίς μοχθηρές προθέσεις τους κάτω ἀπό τό πρόσχημα τῆς ὀρθοφροσύνης.

Εἶτε τό Ποτήριο ἔρχεται σταδιακά σάν σύννεφα πού βαθμιαῖα

πυκνώνουν, εἴτε ξαφνικά σάν λυσσώδης άνεμοστρόβιλος, πές στό θεό «Γεννηθήτω τό θέλημά Σου».

Εἶσαι μαθητής, ἀκόλουθος καί διάκονος τοῦ Ἰησοῦ. Καί ὁ Ἰησοῦς εἶπε: «ἐάν ἐμοί διακονῆ τίς, ἐμοί ἀκολουθεῖτω, καί ὅπου εἰμί ἐγώ, ἐκεῖ καί ὁ διάκονος ὁ ἐμός ἔσται» (Ἰω, ιβ´26). Ὅμως ὁ Ἰησοῦς πέρασε τή ζωή Του πάνω στή γῆ μέσα σέ ὀδύνες· καταδιωκόταν ἀπό τή γέννησή Του μέχρι τόν τάφο· ἀπό τά σπάργανα ὁ φθόνος ἐτοίμαζε γι' Αὐτόν ἕνα βίαιο θάνατο. Οὔτε καί κατέπαυσε ὁ φθόνος ἐπιτυγχάνοντας τό σκοπό αὐτό, ἀλλά προσπάθησε νά ξεριζώσει ὁποιαδήποτε ἀνάμνησή Του πάνω στή γῆ.

Ἀκολουθώντας Τον, ὅλοι οἱ ἐκλεκτοί τοῦ Κυρίου περνοῦν ἀπό τό δρόμο τῶν προσωρινῶν θλίψεων πού ὀδηγεῖ στή μακάρια αἰωνιότητα. Ὅσο οἱ σαρκικές ἀπολαύσεις κυριαρχοῦν πάνω μας, εἶναι ἀδύνατο νά ὑπερισχύσει μέσα μας ἡ πνευματική κατάσταση. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού ὁ Κύριος ἀδιάκοπα προσφέρει τό Ποτήριό Του σέ ὄσους ἀγαπᾶ, γιά νά τούς κρατήσῃ νεκρούς γιά τόν κόσμο καί νά τούς καταστήσῃ ικανούς νά ζήσουν ἡ ζωή τοῦ Πνεύματος.

Ὁ Ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος εἶπε :Αὐτός στόν ὁποῖο στέλνονται ἀδιάκοπα θλίψεις, εἶναι κάτω ἀπό τήν ἰδιαίτερη φροντίδα τοῦ Θεοῦ». Ὡστόσο, μήν ἐκθέτετε τόν ἑαυτό σας παράτολμα σέ βάθη θλίψεων, γιατί αὐτό εἶναι ὑπερήφανη αὐτοπεποίθηση. Προσευχηθεῖτε στό θεό, νά ἀποτρέψῃ τίς θλίψεις καί τίς δοκιμασίες· ἀλλά ὅταν αὐτές ἔρθουν ἀπό μόνες τους, μήν τίς φοβηθεῖτε, μή νομίζετε ὅτι ἦρθαν τυχαῖα, συμπτωματικά. Ὅχι, ἐπετράπηκαν ἀπό τήν ἀνεξιχνίαστη Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Γεμάτοι πίστη, μέ καρτερικότητα καί μεγαλοψυχία πού πηγάζουν ἀπ' αὐτήν, κολυμπεῖστε ἄφοβα ἐν μέσῳ τῆς σκοτεινῆς καί ἄγριας καταϊγίδας πρὸς τό εἰρηνικό λιμάνι τῆς αἰωνιότητας : τό ἀόρατο χέρι τοῦ Ἰησοῦ θά σᾶς ὀδηγεῖ.

Μέ ταπείνωση καί ἀπόλυτη προσήλωση μάθετε τήν προσευχή τήν ὁποία προσέφετε ὁ Κύριος πρὸς τόν Πατέρα Του στόν Κῆπο τῆς Γεσθημανῆ, στίς δύσκολες ὥρες τοῦ πόνου πρῖν ἀπό τό Πάθος Του καί τό θάνατο στό Σταυρό. Μ' αὐτή τήν προσευχή ἀντιμετωπίστε καί ὑπερνικῆστε κάθε θλίψη. «Πάτερ μου,» προσευχήθηκε ὁ

Λυτρωτής μας, «εἰ δυνατόν ἐστὶ, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τό ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ» (Μτ. κστ', 39)

Προσευχηθεῖτε στό θεό νά ἀποτρέψει τίς δυστυχίες καί ταυτόχρονα ἀποποιηθεῖτε τοῦ θελήματός σας, σάν νά εἶναι ἁμαρτωλό θέλημα, τυφλό. Ἐμπιστευθεῖτε τόν ἑαυτό σας, τήν ψυχή καί τό σῶμα σας, τίς περιστάσεις τῆς ἡμέρας καί τοῦ μέλλοντος, ἐμπιστευθεῖτε τά πλησιέστερα στήν καρδιά σας, στο πανάγιο καί πάνσοφο θέλημα τοῦ θεοῦ.

«Γρηγορεῖτε καί προσεύχεσθε ἵνα μή εἰσέλθητε εἰς πειραμόν· τό μέν πνεῦμα πρόθυμον ἢ δέ σὰρξ ἀσθενής» (Μτ. κστ' 41). Ὄταν περικυκλώνεστε ἀπό θλίψεις νά προσεύχεστε περισσότερο, ὥστε νά ἐλκύσετε τήν ἰδιαίτερη χάρη τοῦ θεοῦ πρός ἑσᾶς. Μόνο μέ τή βοήθεια αὐτῆς τῆς χάρης μπορούμε νά ξεπεράσουμε τίς ἐγκόσμιες δυστυχίες.

Ὄταν λάβετε ἀπό τόν Οὐρανό τό δῶρο τῆς ὑπομονῆς, νά εἶστε προσεκτικοί μέ τόν ἑαυτό σας καί νά ἐπαγρυπνεῖτε, ὥστε νά κρατήσετε καί νά διατηρήσετε μέσα σας τή χάρη τοῦ θεοῦ, διαφορετικά ἢ ἁμαρτία θά εἰσβάλει χωρίς νά τό καταλάβετε στήν ψυχή ἢ στό σῶμα σας καί θά διώξει αὐτή τή χάρη.

Ἀλλά ἐάν ἀπό ἀπροσεξία καί ἀμέλεια ἀφήσετε τήν ἁμαρτία νά εἰσβάλει μέσα σας, καί εἰδικά ἐκεῖνο τό πάθος πρός τό ὁποῖο ἢ ἀσθενής σάρκα σας εἶναι ἰδιαίτερα ἐπιρρεπής καί τό ὁποῖο σπιλώνει τό σῶμα καί τήν ψυχή, τότε ἡ χάρις θά φύγει ἀφήνοντάς σας ἀπογυμνωμένους καί μόνους. Τότε θλίψη, σταλμένη γιά τή σωτηρία καί τήν τελειώσή σας, θά πέσει βαριά πάνω σας, θά σᾶς συντρίψει μέ λύπη, κατάθλιψη, ἀπόγνωση, ὡς κάποιον πού κρατᾷ τό δῶρο τοῦ θεοῦ χωρίς τήν πρέπουσα εὐσέβεια πρός τό δῶρο. Βιαστεῖτε νά ἐπαναφέρετε τήν ἀγνότητα στήν καρδιά σας μέ ἀληθινή καί ἀκλόνητη μετάνοια καί μέσῳ τῆς ἀγνότητας, τό δῶρο τῆς ὑπομονῆς· ἀφοῦ αὐτό τό δῶρο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπαναπαύεται μόνο στούς ἀγνοῦς.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἔψαλλαν ὕμνο χαρᾶς ἐν μέσῳ φλογισμῶν καμίνων, ὅταν περπατοῦσαν πάνω σέ καρφιά, σέ κοφτερά μαχαίρια,

ὅταν κάθονταν σέ καζάνια βραστοῦ νεροῦ ἢ λαδιοῦ. Ἔτσι καί ἡ δική σας καρδιά θά εὐφρανθεῖ ὅταν μέ τήν προσευχή ἐλκύσετε τή δωρεά τῆς χάριτος καί τή διαφυλάξετε μέ διαρκῆ προσοχή τοῦ ἑαυτοῦ σας. Τότε ἡ καρδιά σας θά ψάλλει ὕμνους ἐν μέσῳ συμφορῶν καί τρομερῶν θλίψεων, δοξάζοντας καί εὐχαριστώντας τόν Θεόν.

Ὁ νοῦς ἐξαγνισμένος ἀπό τό Ποτήριο τοῦ Χριστοῦ, προικίζεται μέ πνευματική ὄραση· ἀρχίζει νά βλέπει τήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ πού ἀγκαλιάζει τά πάντα, καί εἶναι ἀόρατη μέ τά σαρκικά μάτια· βλέπει τόν νόμο τῆς ἀμαρτίας σέ κάθε τι θνητό· βλέπει τήν ἀπεραντοσύνη τῆς αἰωνιότητος οἰκεία· βλέπει τό Θεό στα θαυμαστά ἔργα Του, στή δημιουργία Του καί τήν ἐπαναδημιουργία τοῦ σύμπαντος. Τότε ἡ ἐπίγεια ζωή ἀρχίζει νά φαίνεται σάν ἕνα σύντομο ταξίδι, τοῦ ὁποίου τά γεγονότα εἶναι ὄνειρα, τοῦ ὁποίου οἱ εὐλογίες δέν εἶναι παρά σύντομες ὀπτικές ἀπάτες, βραχεῖες λόγῳ τῶν ἐπικίνδυνων παρανοήσεων τοῦ νοῦ καί τῆς καρδιάς.

Τί καρπούς φέρουν οἱ προσωρινές θλίψεις γιά τήν αἰωνιότητα; Ὅταν ἀποκαλύφθηκε ὁ Παράδεισος στόν Ἀπόστολο Ἰωάννη, μέ ἕνα ἀμέτρητο πλῆθος φορέων τοῦ φωτός, ντυμένων στά ἄσπρα, ἐξυμνώντας τή σωτηρία καί τή μακαριότητά τους ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, ἕνας ἀπό τούς κατοικοῦντες στή Βασιλεία τόν ρώτησε: «οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τάς στολάς τάς λευκάς τίνες εἰσί καί πόθεν ἤλθον;» «καί εἶρηκα αὐτῶ» λέει ὁ Ἅγιος καί Θεῖος Ἰωάννης «Κύριε μου, σύ οἶδας». Τότε ὁ πρεσβύτερος ἀπάντησε στόν Ἅγιο Ἰωάννη οὗτοι εἰσίν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καί ἔπλυναν τάς στολάς αὐτῶν καί ἐλεύκαναν αὐτάς ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. Διά τοῦτο εἰσίν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καί λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καί νυκτός ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ. Καί ὁ καθημένος ἐπί τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. Οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ πᾶν καῦμα, ὅτι τό ἀρνίον τό ἄνα μέσον τοῦ θρόνου ποιμαίνει αὐτούς, καί ὁδηγήσει αὐτούς ἐπί ζωῆς πηγᾶς ὑδάτων, καί ἐξαλείψει ὁ Θεός πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν» (Ἀποκ. ζ' 13-17)

Ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό τό Θεό εἶναι αἰώνιο μαρτύριο στήν κόλαση,

αιώνια έπαφή μέ τόν διάβολο καί διαβολικούς άνθρωπους· μέ φλόγες, πικρό ψύχος, τό σκοτάδι τής Γέεννας· αυτό εἶναι ή πραγματική όδύνη. Αυτό εἶναι μαρτύριο τεράστιο, φρικτό καί άβάσταχτο. Η άπόλυτη παράδοση στήν ήδύτητα τών επίγειων άπολαύσεων όδηγεῖ σέ μεγάλο αἰώνιο μαρτύριο.

Τό Ποτήριο τοῦ Χριστοῦ σώζει άπό αυτό τό μαρτύριο όποιον πιεῖ άπ' αυτό μέ εύχαριστία καί δοξολογία πρός τόν πανάγαθο θεό, ό Όποῖος μέσω τοῦ πικροῦ Ποτηρίου τών προσωρινών θλίδων έκχωρεῖ στόν άνθρωπο τό άμετρο καί αἰώνιο έλεός Του.

ΣΤΗΝ ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

Άγίου Ίωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

1. – Πραγματικά δέν έχω τί νά πῶ γιά τή σημερινή πανήγυρη. Διότι ή μέν πανήγυρη παρακινεῖ τή γλώσσα μου στό νά κατηγορήσω τόν Ίούδα, ένῶ ή φιλανθρωπία τοῦ Σωτήρα μου τήν γυρίζει πίσω. Καί εἶμαι κυριευμένος άπό αυτά τά δύο, άπό μίσος έναντίον τοῦ προδότη, καί άγάπη γιά τόν Κύριο. Τό μίσος ὅμως τό νικάει ή άγάπη, διότι εἶναι μεγαλύτερη καί δυνατότερη. Γι' αυτό,

ἀφήνοντας κατά μέρος τόν προδότη, ἔξυμνῶ τόν εὐεργέτη, ὄχι ὅσο εἶναι ἄξιος, ἀλλ' ὅσον ἐπιτρέπουν οἱ δυνάμεις μου νά Τόν ἔξυμνήσω.

Πῶς ἄφησε τούς οὐρανοὺς καί κατέβηκε στή γῆ; Πῶς Ἐκεῖνος πού γεμίζει ὀλόκληρη τήν κτίση, ἦρθε πρός ἐμένα, καί ἔγινε γιά χάρη μου ἄνθρωπος σάν καί μένα; Πῶς πῆρε μαθητή Του ἐκεῖνον πού γνώριζε ὅτι θά γίνεи προδότης καί ἔδωσε ἐντολή στόν ἐχθρό Του νά Τόν ἀκολουθεῖ σάν φίλος; Πῶς δέν Τόν ἐνδιέφερε ἡ προδοσία, ἀλλά φρόντιζε γιά τή σωτηρία ἐκείνου πού θά Τόν πρόδιδε; Διότι, λέγει, «Ὅταν βράδυασε καθόταν ὁ Ἰησοῦς μαζί μέ τούς δώδεκα μαθητές Του καί, ἐνῶ ἔτρωγαν αὐτοί, εἶπε· Ἀλήθεια σᾶς λέγω, ἕνας ἀπό σᾶς θά μέ παραδώσει» (Ματθ. 26, 20-21). Προεῖπε τήν προδοσία γιά νά ἐμποδίσει τό παρανόμημα.

Τήν προεῖπε χωρίς ν' ἀναφέρει τό πρόσωπο τοῦ προδότη, ἀλλά δέν μπόρεσε αὐτό ν' ἀποτρέψει τήν παρανομία τοῦ μαθητῆ, αὐτή πού ἀγνοοῦσαν ἐκεῖνοι πού κάθονταν στό ἴδιο τραπέζι. Ποιός εἶδε τέτοια φιλανθρωπία κυρίου; Καί προδίνεται καί ἀγαπᾶ τόν προδότη. Ποιός περιφρονεῖται καί δείχνει εὐσπλαχνία; Ποιός πουλιέται καί κάθεται στό ἴδιο τραπέζι μέ τόν κακό ἔμπορο, δείχνοντας ὅλη τή φροντίδα του πρός ἐκεῖνον πού τόν ἐπιβουλεύεται;

«Καί ἐνῶ ἔτρωγαν αὐτοί, εἶπε· Ἀλήθεια σᾶς λέγω, ὅτι ἕνας ἀπό σᾶς θά μέ παραδώσει». Σάν ἄνθρωπος ἔτρωγε καί σάν θεός μιλοῦσε γιά τό μέλλον. Γιά χάρη μου κάμνει ἐκεῖνα πού ταιριάζουν στήν φύση μου. Ἐπειδή ὅλοι οἱ μαθητές ταράχθηκαν μέ τά λόγια αὐτά καί δέχονταν τούς φοβερούς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεώς τους καί μετέτρεψαν τήν ὥρα τοῦ δείπνου σέ ὥρα λύπης, λέγοντας ὁ καθένας, «Μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε;» (Ματθ. 26, 22), θέλοντας μέ τά λόγια τῆς ἐρωτήσεως, νά βροῦν τήν ἡσυχία ἀπό τήν κακή ὑπόνοια.

Καθησυχάζοντας ὁ Σωτήρ τίς ψυχές ἐκείνων πού ἦταν ἄδικα ταραγμένοι, φανερώνει μέ τήν ἀπάντηση τόν ἀγνοούμενο: «ἐκεῖνος πού βούτηξε», λέγει, «μαζί μου τό χέρι του στό πιάτο, αὐτός θά μέ παραδώσει. Καί ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου βέβαια πηγαίνει ὅπως

είναι γραμμένο γι' αυτόν, αλλοίμονο όμως στον άνθρωπο εκείνο από τον οποίο παραδίνεται ο Υιός του ανθρώπου· θά ήταν καλύτερα γι' αυτόν τον άνθρωπο εάν δεν είχε γεννηθεί» (Ματθ. 26, 23-24).

Βοηθάει εκείνον πού δεν λυπήθηκε την ψυχή του. Έπέμενε να δείχνει τό ενδιαφέρον για εκείνον πού από παλιά άδιαφόρησε για τον έαυτό του, δίνοντας καί σ' εκείνον την εύκαιρία για μετάνοια, καί καθησυχάζοντας την άγωνία τών ύπολοίπων μαθητών. Όμως καθόλου καλύτερος δεν έγινε μέ όλα αυτά ο προδότης.

Έπρεπε δηλαδή αυτός μετά από τά φοβερά εκείνα λόγια να φύγει άμέσως από τό δεϊπνο. Έπρεπε να ζητήσει τή μεσολάβηση τών Μαθητών. Έπρεπε να γονατίσει καί ν' άγκαλιάσει τά γόνατα του Σωτήρα καί να Τόν παρακαλέσει μ' αυτά περίπου τά λόγια: «άμάρτησα, φιλόανθρωπε, άμάρτησα, παρανόμησα, πωλώντας για λίγο τίμημα τον άτίμητο μαργαρίτη. Παρανόμησα παραδίνοντας για λίγα χρήματα τον άδαπάνητο πλοΰτο. Συγχώρησε έμένα τον έμπορο τής ζημίας καί τής άπώλειας. Συγχώρησέ με πού ο λογισμός μου κυριεύθηκε από τον χρυσό. Συγχώρησέ με πού έξαπατήθηκα πολύ έλεεινά από τούς Φαρισαίους». Τίποτε από τά λόγια αυτά δεν είπε οΰτε σκέφθηκε. Αντίθετα μέ σκληρή φωνή φανέρωνε τή θρασύτητα τής ψυχής του λέγοντας: «Μήπως είμαι έγώ, Κύριε;» (Ματθ. 26, 25).

Πώ, πώ άδιαντροπιά γλώσσας, πώ, πώ ψυχή σκληρή. Ρωτάει σαν να μή γνωρίζει εκείνα πού ο ίδιος έμελέτησε, καί νόμιζε ότι διαφεύγουν την προσοχή του «άκοιμήτου όφθαλμού». Στην ψυχή του φύλαγε τή δολιότητα καί μέ τή γλώσσα πρόφερνε τά λόγια εκείνα πού έδειχναν άγνοια. Μέ τή σκέψη διέπραξε την προδοσία, καί μέ τό στόμα, όπως νόμισε, έκρυβε την άμαρτία. Χρησιμοποίησε τά ίδια λόγια μέ τούς άλλους Μαθητές. Δεν χρησιμοποίησε όμως καί την ίδια συμπεριφορά. Ένώ ήταν λύκος ως προς τίς προθέσεις, άπάντησε μέ τή φωνή τών προβάτων.

2. – Τί άπαντ'ά λοιπόν προς αυτόν ο Σωτήρας; «Σύ τό είπες». Μέ φωνή γεμάτη από μακροθυμία έλεγξε τή σκηνοθεσία του πονηρού. Μπορούσε βέβαια να πει προς αυτόν: «Τί λές σιχαμερέ καί

πονηρέ; τί λές, δοῦλε τῶν χρημάτων καί γνήσιε συνεργάτη τοῦ διαβόλου; Τολμᾶς νά ὑποκρίνεσαι ἄγνοια; Τολμᾶς νά κρύβεις ἐκεῖνα πού δέν μποροῦν νά κρυβοῦν; Μήπως δέν τό ἤξερα πού κατέστρωνες τά πανοῦργα σχέδιά σου ἐναντίον τῆς θεότητας; Μήπως δέν σέ εἶδα μέ τόν ὀφθαλμό τῆς θεότητας νά ἐπισκέπτεσαι τούς ἀρχιερεῖς; Μήπως δέν σέ ἄκουα, ἄν καί ἤμουν ἀπών, νά λές, «Τί θέλετε νά μοῦ δώσετε, γιά νά σᾶς παραδώσω αὐτόν;» (Ματθ. 26, 15). Μήπως δέν γνωρίζω καί πόσο μέ πούλησες; Γιατί λοιπόν μετά τόν ἔλεγχο ἐξακολουθεῖς νά δείχνεις τήν ἴδια ἀδιαντροπιά; Γιατί προσπαθεῖς νά καλύψεις ἐκεῖνα πού θέλεις νά κάνεις; Σ' ἐμένα ὅλα εἶναι φανερά». Ἐνῶ μποροῦσε ἔτσι ν' ἀπαντήσῃ ὁ Χριστός, ὅμως δέν μίλησε ἔτσι, ἀλλά μίλησε μέ ἀπλότητα, ἀνεξικακία καί καλωσύνη, «Σύ τό εἶπες», διδάσκοντάς μας ἔτσι πῶς νά συμπεριφερόμαστε πρός τούς ἐχθρούς μας.

Ὅμως μετά ἀπό τόση θεραπεία ἐξακολούθησε ὁ Ἰούδας νά ἀσθενεῖ, ὄχι ὅμως ἐξ αἰτίας τῆς ἀδιαφορίας τοῦ ἱατροῦ, ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῆς ἀδιαφορίας τοῦ ἀσθενῆ. Διότι ὁ Κύριος τοῦ πρόσφερε ὅλα τά φάρμακα τῆς σωτηρίας, ὅμως αὐτός δέν θέλησε νά τή δεχθεῖ, ἀλλά, γνωρίζοντας μόνο τή φιλαργυρία, ἀγάπησε περισσότερο τόν χρυσό παρά τόν Χριστό, καί ἔγινε ἀγαπητός καί προσιτός σ' ἐκείνους πού τοῦ πρόσφεραν τό μισθό.

«Καί, ἀφοῦ πλησίασε ὁ Ἰούδας, εἶπε στό Χριστό: “Χαῖρε, δάσκαλε”, καί φίλησε αὐτόν» (Ματθ. 26, 49). Παράξενος αὐτός ὁ τρόπος τῆς προδοσίας, πού συνοδεύεται ἀπό φίλημα καί προσφώνηση. «Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπε σ' αὐτόν· Φίλε, γιατί ἦρθες» (Ματθ. 26, 50). Γιατί μοῦ λές νά χαίρομαι, τή στιγμή πού προτίμησες νά μέ λυπήσεις; Γιατί μέ τά λόγια ἐνδιαφέρεσαι γιά μένα, ἐνῶ μέ πληγώνεις μέ τίς πράξεις σου; Μέ ὀνομάζεις δάσκαλο, ἐνῶ δέν εἶσαι μαθητής; Γιατί καταχρηστεύεις τούς κανόνες τῆς ἀγάπης; Γιατί κάμνεις σύμβολο προδοσίας τό σύμβολο τῆς εἰρήνης; Ποιόν μιμήθηκες καί ἔκανες αὐτό; Ἔτσι εἶδες προηγουμένως τήν πόρνη νά φιλᾷ τά πόδια μου; Ἔτσι εἶδες τούς δαίμονες νά ὑποτάσσονται; Γνωρίζω ποιός σοῦ ὑπέδειξε τήν ὁδὸ τοῦ δολεροῦ φιλήματος: Ὁ διάβολος σέ συμβούλεψε τόν τρόπο αὐτοῦ τοῦ ἐναγκαλισμοῦ, καί σύ πείσθηκες στά λόγια τοῦ κακοῦ

συμβούλου καί πραγματοποιεῖς τό θέλημά του.

«Φίλε, γιατί ἤρθες;» Πραγματοποίησε τίς κακές συμφωνίες πού ἔχεις κάνει μέ τούς Φαρισαίους. Ἐκτέλεσε τό συμβόλαιο τῆς πωλήσεως. Ὑπόγραψε ἐκεῖνο πού ὑπαγόρευσες. Παράδωσε Ἐκεῖνον πού ἐκούσια παραδίδεται. Ἀπόκτησε πλέον μαζί μέ τό βαλάντιο τῶν χρημάτων καί τό βαλάντιο τῆς ἀδικίας. Παραχώρησε τή θέση σου στό ληστή πού πρόκειται νά τήν πάρει μέ τήν ὁμολογία του, ἐκείνη πού ἔχασες ἐσύ μέ τήν προδοσία.

«Τότε πλησίασαν τόν Ἰησοῦ καί τόν συνέλαβαν» (Ματθ. 26, 50). Καί ἔτσι πραγματοποιοῦνται τά προφητικά ἐκεῖνα λόγια· «Μέ περικύκλωσαν ὅπως οἱ μέλισσες τήν κηρήθρα καί κατακάηκαν ὅπως καίγονται τά ἀγκάθια ἀπό τή φωτιά» (Ψαλμ. 117, 12), καί ἄλλοῦ πάλι· «Μέ περικύκλωσαν πολλοί σκύλοι, καί μέ ἀπέκλεισαν ὅπως οἱ καλοθερμεμένοι ταῦροι» (Ψαλμ. 21, 17). Ἄλλ' ὅμως πόσο μεγάλη εἶναι ἡ ἀνεξικακία, πού ταιριάζει μόνο σ' Αὐτόν. Στόν οὐρανό τά Χερουβίμ καί τά Σεραφίμ δέν τολμοῦν νά ἀντικρῦσουν τήν ὑπερβολική δόξα Του καί γι' αὐτό μέ τίς πτέρυγές τους, σάν ἀκριβῶς μέ χέρια, καλύπτουν τά πρόσωπά τους. Στή γῆ, ἀνεχόταν τό σῶμα Του νά συλληφθεῖ, ἀπό χέρια παράνομα.

Εἶδατε Ποιοῦ μακρόθυμου καί φιλόανθρωπου Κυρίου δοῦλοι γίνατε; Γίνεσθε λοιπόν τέτοιοι πρός τούς ἐχθρούς σας, τούς συνδούλους σας, ὅπως εἶδατε τόν Κύριο νά συμπεριφέρεται πρός τούς ἐχθρούς Του. Διότι πρόκειται καί σεῖς νά προσκληθεῖτε σέ πνευματικό δεῖπνο. Πρόκειται νά καθίσετε σ' αὐτό μαζί μέ τόν Κύριο. Ἄς μή βρεθεῖ ἀνάμεσά σας κανένας Ἰούδας ὡς πρός τή συμπεριφορά. Ὅλοι πλησιάστε τήν Τράπεζα μέ γαλήνη καί εἰρήνη. Ὅλοι ἄς τρέξουμε κοντά στόν Σωτήρα μέ καθαρή συνείδηση. Διότι Αὐτός εἶναι ἡ νηστεία τῶν πιστῶν καί τό συμπόσιο. Αὐτός εἶναι ὁ χορηγός τῆς τροφῆς καί ἡ ἴδια ἡ τροφή. Αὐτός εἶναι ὁ Ποιμένας καί τό πρόβατο. Σ' Αὐτόν ἀνήκει ἡ δόξα στους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πηγή κειμένου : imaik.gr

Ὁ Χριστὸς προσκαλεῖ τὴν ἁμαρτωλὴ ψυχή.

Ἅγιος Τύχων Ζαγκόροσκ

Γιατὶ μὲ ἐγκατέλειψες, ἄνθρωπε; Γιατὶ ἀποστράφηκες ἀπὸ τὸν ἀγαπήσαντά σε; Γιατὶ πάλιν ἐνώθηκες μὲ τὸν ἐχθρό μου; Θυμήσου πὼς κατέβηκα γιὰ σένα ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς. Θυμήσου πὼς ἔγινα γιὰ σένα σάρκα. Θυμήσου πὼς γεννήθηκα γιὰ σένα ἀπὸ τὴν Παρθένο. Θυμήσου πὼς ἔγινα γιὰ σένα βρέφος. Θυμήσου πὼς ταπεινώθηκα γιὰ σένα. Θυμήσου πὼς ἐπτώχυνα γιὰ σένα. Θυμήσου πὼς ἔζησα γιὰ σένα ἐπὶ τῆς γῆς. Θυμήσου πὼς ὑπέμεινα γιὰ σένα διωγμούς.

Θυμήσου πὼς ἀποδέχτηκα, γιὰ σένα, τὶς κακολογίες, τὶς ὕβρεις, τὶς ἀτιμώσεις, τὶς πληγές, τοὺς ἐμπτυσμούς, τοὺς κολαφισμούς, τὶς κοροϊδίες καὶ τὶς καταδίκες. Θυμήσου πὼς γιὰ σένα «μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθην». Θυμήσου πὼς γιὰ σένα ἔλαβα τὸν ἀτιμωτικὸ θάνατο. Θυμήσου πὼς γιὰ σένα ἐνταφιάστηκα. Κατέβηκα ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς γιὰ νὰ σὲ ἀνεβάσω στοὺς οὐρανοὺς. Ταπεινώθηκα γιὰ νὰ σὲ ὑψώσω. Ἐπτώχευσα γιὰ νὰ σὲ πλουτίσω. Ἀτιμάστηκα γιὰ νὰ σὲ δοξάσω. Πληγώθηκα γιὰ νὰ σὲ ζωντανέψω.

Ἐσὺ ἔκανες τὴν ἁμαρτία, καὶ Ἐγὼ πῆρα αὐτὴ τὴν ἁμαρτία ἐπάνω μου. Ἐσὺ φταῖς, καὶ Ἐγὼ ἐκτελέστηκα. Ἐσὺ εἶσαι ὀφειλέτης, καὶ Ἐγὼ πλήρωσα τὸ χρέος. Ἐσὺ καταδικάστηκες σὲ θάνατο, καὶ Ἐγὼ πέθανα γιὰ σένα.

Μὲ προσέλκυσε νὰ τὸ κάνω ἡ ἀγάπη μου καὶ ἡ εὐσπλαχνία μου. Δέν
μπόρεσα νὰ ἀντέξω νὰ ὑποφέρεις, εὐρισκόμενος σὲ τόση δυστυχία.
Καὶ ἐσὺ περιφρονεῖς αὐτὴν τὴν ἀγάπη μου; Ἀντὶ ἀγάπης μου
ἀνταποδίδεις τὸ μῖσος. Ἀντὶ Ἐμένα ἀγαπᾶς τὴν ἁμαρτία. Ἀντὶ νὰ
μὲ ὑπηρετεῖς, λειτουργεῖς τὰ πάθη σου. Ἀλλὰ τὶ βρῆκες σὲ Μένα
πού θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποφύγεις;

Γιατὶ δέν θέλεις νὰ ἔρθεις σ' Ἐμένα; Ἀναζητᾶς καλὸ γιὰ τὸν
ἑαυτὸ σου; Κάθε καλὸ τὸ ἔχω Ἐγώ. Ἀναζητᾶς τὴν μακαριότητα;
Κάθε μακαριότητα τὴν ἔχω Ἐγώ. Ἀναζητᾶς τὴν ὁμορφιά; Τὶ ὑπάρχει
πιὸ ὁμορφο ἀπὸ Μένα; Ἀναζητᾶς τὴν εὐγένεια; Ποιὸς εἶναι πιὸ
εὐγενῆς ἀπὸ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν Παρθένο; Ἀναζητᾶς τὸ
ὑψηλό; Τὶ εἶναι πιὸ ὑψηλὸ ἀπὸ τὸ Βασιλεῖα τῶν οὐρανῶν;

Ἀναζητᾶς τὴν δόξα; Ποιὸς εἶναι πιὸ ἔνδοξος ἀπὸ Μένα;
Ἀναζητᾶς τὸν πλοῦτο; Ὅλα τὰ πλούτη βρίσκονται σὲ Μένα.
Ἀναζητᾶς τὴν σοφία; Ἐγὼ εἶμαι ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ. Ἀναζητᾶς τὴν
φιλία; Ποιὸς εἶναι φιλικότερος ἀπὸ Μένα, πού ἔδωσα τὴν ψυχὴ
μου γιὰ ὅλους σας; Ἀναζητᾶς τὴν βοήθεια; Ποῖος μπορεῖ νὰ σὲ
βοηθήσει ἐκτὸς ἀπὸ Μένα;

Ἀναζητᾶς τὸν γιατρό; Ποιὸς μπορεῖ νὰ σὲ θεραπεύσει ἐκτὸς ἀπὸ
Μένα; Ἀναζητᾶς τὴν ἀγαλλίαση; Ποιὸς θὰ σοῦ τὴν δώσει ἐκτὸς ἀπὸ
Μένα; Ἀναζητᾶς τὴν παρηγορία μέσα στὶς θλίψεις σου; Ποιὸς θὰ
σὲ παρηγορήσει ἐκτὸς ἀπὸ Μένα; Ἀναζητᾶς τὴν ἡσυχία; Σ' ἔμένα
θὰ βρεῖς τὴν ἡσυχία γιὰ τὴν ψυχὴ σου. Ἀναζητᾶς τὴν εἰρήνη; Ἐγὼ
εἶμαι ἡ εἰρήνη τῆς ψυχῆς.

Ἀναζητᾶς τὴν ζωὴ; Ἐγὼ ἔχω πηγὴ ζωῆς. Ἀναζητᾶς τὸ φῶς; Ἐγὼ εἶμαι
τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ἀναζητᾶς τὴν ἀλήθεια; Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀλήθεια.
Ἀναζητᾶς τὴν ὁδὸ; Ἐγὼ εἶμαι ἡ ὁδός. Ἀναζητᾶς τὸν ὁδηγὸ στὸν
Οὐρανό; Ἐγὼ εἶμαι ὁ πιστὸς ὁδηγός. Λοιπόν, γιατί δέν θέλεις νὰ
ἔρθεις σ' Μένα; Δέν τολμᾶς νὰ μὲ πλησιάσεις; Ποιὸς, ἀλήθεια,
εἶναι πιὸ εὐπρόσιτος ἀπὸ Μένα; Φοβᾶσαι νὰ Μὲ παρακαλεῖς; Πότε,
ἀλήθεια, ἀρνήθηκα νὰ πραγματοποιήσω κάτι, ὅταν Μὲ παρακαλέσαν
μὲ πίστη;

Δέν σοῦ ἐπιτρέπουν οἱ ἁμαρτίες; Ὅμως Ἐγὼ πέθανα γιὰ τοὺς

ἀμαρτωλούς. Στενοχωριέσαι γιά τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν σου; Ἄλλὰ ἡ εὐσπλαχνία μου εἶναι πιὸ μεγάλη. «Δεῦτε πρὸς Μὲ πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς».

Πηγή κειμένου : imaik.gr

**Ἄπό τήν Μ. Δευτέρα μέχρι καί
τήν Μ. Τετάρτη**

Πρωτ. Αλεξάνδρου Σμέμαν

Αὐτὲς οἱ τρεῖς ἡμέρες, τὶς ὁποῖες ἡ Ἐκκλησία ὀνομάζει Μεγάλες καὶ Ἅγιες, ἔχουν, μέσα στὸ λειτουργικὸ κύκλο τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας, ἕναν καθοριστικὸ σκοπὸ. Τοποθετοῦν ὅλες τὶς ἱερὲς ἀκολουθίες στὴν προοπτικὴ τοῦ Τέλους· μᾶς ὑπενθυμίζουν τὸ ἐσχατολογικὸ νόημα τοῦ Πάσχα. Συχνὰ ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα χαρακτηρίζεται σὰν περίοδος γεμάτη μὲ «ὠραιότατες παραδόσεις» καὶ «ἔθιμα», σὰν ξεχωριστὸ τμῆμα τοῦ ἑορτολογίου μας. Τὰ ζοῦμε ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὴν παιδική μας ἡλικία σὰν ἕνα ἐλπιδοφόρο γεγονὸς ποὺ γιορτάζουμε κάθε χρόνο, θαυμάζουμε τὴν ὀμορφιὰ τῶν ἀκολουθιῶν, τὶς ἐπιβλητικὲς πομπὲς καὶ προσβλέπουμε μὲ κάποια ἀνυπομονησία στὸ Πασχαλινὸ τραπέζι... Καὶ ὑστέρα, ὅταν ὅλα αὐτὰ τελειώσουν, ξαναρχίζουμε τὴν κανονικὴ μας ζωὴ.

Ἀλλὰ ἄραγε καταλαβαίνουμε πὼς ὅταν ὁ κόσμος ἀρνήθηκε τὸν Σωτῆρα του, ὅταν ὁ Ἰησοῦς «ἤρξατο ἀδημονεῖν» καὶ ἔλεγε: «περίλυπος ἐστὶν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου», καὶ ὅταν πέθανε στὸ Σταυρὸ, τότε ἡ «κανονικὴ ζωὴ» σταμάτησε; Δὲν εἶναι πιά δυνατὸν

νὰ ὑπάρξει «κανονικὴ ζωὴ» γιατί ἀκριβῶς αὐτοὶ ποὺ φώναζαν «Σταῦρωσον Αὐτόν!», αὐτοὶ ποὺ Τὸν ἔφτυναν καὶ Τὸν κάρφωναν στὸ Σταυρὸ ἦταν... «κανονικοὶ ἄνθρωποι». Τὸν μισοῦσαν καὶ Τὸν σκότωσαν ἀκριβῶς γιατί τοὺς τάραξε, τοὺς χάλασε τὴν «κανονικὴ» ζωὴ τους. Καὶ ἦταν πραγματικὰ ἕνας τέλεια «κανονικὸς» κόσμος αὐτὸς ποὺ προτίμησε τὸ σκοτάδι καὶ τὸ θάνατο ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τὴ ζωὴ... Μὲ τὸ θάνατο ὅμως τοῦ Χριστοῦ ὁ «κανονικὸς» κόσμος καὶ ἡ «κανονικὴ» ζωὴ καταδικάστηκαν ἀμετάκλητα. Ἦ μάλλον, θὰ λέγαμε ὅτι ἀποκαλύφθηκε ἡ ἀληθινὴ, ἡ ἀνώμαλη φύση τους, ἡ ἀνικανότητά τους νὰ δεχθοῦν τὸ Φῶς· ἀποκαλύφθηκε ἡ τρομερὴ δύναμη τοῦ κακοῦ μέσα τους. «Νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω» (Ἰω. 12, 31).

Τὸ Πάσχα σημαίνει τὸ τέλος «αὐτοῦ τοῦ κόσμου». Μὲ τὸν θάνατο καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συντελέστηκε αὐτὸ τὸ τέλος, ποὺ μπορεῖ νὰ διαρκέσει ἑκατοντάδες αἰῶνες, χωρὶς νὰ ἀλλοιώνει τὴ φύση τοῦ χρόνου τὸν ὁποῖο ζοῦμε σὰν «ἔσχατο καιρὸ». «Καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου» (Α' Κορ. 7, 31).

Ἡ λέξη Πάσχα σημαίνει πέρασμα, διάβαση. Ἡ γιορτὴ τῆς Διάβασης (Πάσχα) ἦταν γιὰ τοὺς Ἑβραίους ἡ ἐτήσια ἀνάμνηση ὅλης τῆς ἱστορίας τῆς σωτηρίας τους τῆς σωτηρίας σὰν πέρασμα ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ τῶν Αἰγυπτίων στὴν ἐλευθερία, ἀπὸ τὴν ἐξορία στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Ἦταν ἐπίσης ἡ προσδοκία τῆς τελικῆς διάβασης στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔγινε ἡ ἐκπλήρωση αὐτοῦ τοῦ Πάσχα, ἔγινε τὸ Πέρασμα. Αὐτὸς πραγματοποίησε τὴν τελικὴ διάβαση ἀπὸ τὸ θάνατο στὴ ζωὴ ἀπὸ τοῦτο τὸν «παλαιὸ κόσμος» στὸν «καινὸ κόσμος», στὸν «καινὸ χρόνο» τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Χριστὸς ἔδωσε καὶ σὲ μᾶς τὴ δυνατότητα γιὰ μία τέτοια διάβαση. Ζώντας «ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ» μπορούμε ταυτόχρονα νὰ μὴν εἶμαστε «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου», δηλαδὴ νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ στὸ θάνατο καὶ τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ συμμετέχουμε στὸν «ἐπερχόμενο αἰῶνα». Γιὰ νὰ γίνει αὐτὸ θὰ πρέπει καὶ ἐμεῖς ἐπίσης νὰ πραγματοποιήσουμε τὴ δική μας, τὴν προσωπικὴ διάβαση· νὰ καταδικάσουμε τὸν παλαιὸ Ἀδὰμ μέσα μας, νὰ

«ένδυθοῦμε» τὸν Χριστὸ -αὐτὸ δηλαδὴ ποὺ γίνεται στὸ βάπτισμα μὲ τὴν τριπλῆ κατάδυση καὶ ποὺ εἶναι σύμβολο θανάτου- καὶ νὰ ζήσουμε τὴν ἀληθινὴ ζωὴ ἐν θεῷ... Μόνον ἔτσι τὸ Πάσχα δὲν γίνεται μία ἐτήσια ἀνάμνηση -ἱεροπρεπῆς καὶ ὠραία- γεγονότων τοῦ παρελθόντος. Ἀλλὰ εἶναι τὸ γεγονὸς ποὺ μᾶς προσφέρθηκε καὶ ἀποτελεσματικὰ μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ παρῶν κόσμος μας, ὁ χρόνος μας, ἡ ζωὴ μας ἔφτασαν στὸ Τέλος τους καὶ ταυτόχρονα μᾶς ἀναγγέλλει τὴν Ἀρχὴ τῆς νέας ζωῆς...

Οἱ τρεῖς, λοιπόν, πρῶτες ἡμέρες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας ἔχουν σὰν σκοπὸ νὰ μᾶς παρουσιάσουν, σὰν πρόκληση, αὐτὸ τὸ ἐσχατολογικὸ νόημα τοῦ Πάσχα καὶ νὰ μᾶς προετοιμάσουν νὰ τὸ καταλάβουμε καὶ νὰ τὸ ἀποδεχτοῦμε.

1. Ἡ ἐσχατολογικὴ αὐτὴ πρόκληση ἀποκαλύπτεται πρῶτα-πρῶτα μὲ τὸ κοινὸ καὶ γιὰ τὶς τρεῖς ἡμέρες, τροπάριο: *«Ἴδου ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς καὶ μακάριος ὁ δοῦλος, ὃν εὐρήσει γρηγοροῦντα ἀνάξιος δὲ πάλιν, ὃν εὐρήσει ραθυμοῦντα. Βλέπε οὖν ψυχὴ μου, μὴ τῷ ὕπνῳ κατενεχθῆς, ἵνα μὴ τῷ θανάτῳ παραδοθῆς, καὶ τῆς Βασιλείας ἔξω κλεισθῆς· ἀλλὰ ἀνάνησον κρᾶζουσα· Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος εἶ ὁ θεὸς διὰ τῆς θεοτόκου, ἐλέησον ἡμᾶς»* Τὸ «μέσον τῆς νυκτὸς» (μεσονύκτιο) εἶναι ἡ στιγμή κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἡμέρα φτάνει στὸ τέλος της καὶ μία νέα ἡμέρα ἀρχίζει. Ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τὸ μεσονύκτιο γίνεται τὸ σύμβολο τοῦ χρόνου στὸν ὁποῖο ζοῦμε σὰν χριστιανοί. Γιατί ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴ μία πλευρὰ ζεῖ μέσα σ' αὐτὸ τὸν κόσμο συμμετέχοντας στὶς ἀδυναμίες του καὶ σ' ὅλες τὶς τραγωδίες. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ ἀληθινὴ της ὕπαρξη δὲν εἶναι «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου», γιατί εἶναι ἡ Νύμφη τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀποστολὴ της εἶναι νὰ ἀναγγεῖλει καὶ νὰ ἀποκαλύψει τὴ Βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ τὴν «καινὴ ἡμέρα». Ἡ ζωὴ της εἶναι μία αἰώνια ἀναμονή, μία συνεχῆς καὶ ἄγρυπνη προσδοκία αὐτῆς τῆς νέας Ἡμέρας...

Ἀλλὰ ἐμεῖς ξέρουμε πολὺ καλὰ πόσο ἰσχυρὸς εἶναι ὁ δεσμὸς μας μὲ τὴν «παλαιὰ ἡμέρα», μὲ τὸν κόσμο, μὲ τὰ πάθη του καὶ τὶς ἀμαρτίες. Ξέρουμε πόσο βαθιὰ ἀκόμα ἀνήκουμε στὸν «κόσμο

τοῦτο». Εἶδαμε τὸ φῶς, γνωρίσαμε τὸν Χριστό, ἀκούσαμε γιὰ τὴν εἰρήνη, τὴ χαρά, τὴ νέα «ἐν Χριστῷ ζωὴ» καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ κόσμος μᾶς κρατάει σκλάβους του. Αὐτὴ ἡ ἀδυναμία, αὐτὴ ἡ συνεχῆς προδοσία τοῦ Χριστοῦ, αὐτὴ ἡ ἀνικανότητα νὰ δώσουμε ὀλόκληρη τὴν ἀγάπη μας στὸ μόνο πραγματικὸ ἀντικείμενο ἀγάπης, ἐκφράζονται τέλεια στὸ ἑξαποστειλᾶριο τῶν τριῶν αὐτῶν ἡμερῶν: «Τὸν νυμφῶνά σου βλέπω, Σωτὴρ μου, κεκοσμημένον καὶ ἔνδυμα οὐκ ἔχω, ἵνα εἰσέλθω ἐν αὐτῷ λάμπρυνόν μου τὴν στολὴν τῆς ψυχῆς, φωτοδότα καὶ σῶσον με»

1. Τὸ ἴδιο θέμα παρουσιάζεται στὰ Εὐαγγελικὰ ἀναγνώσματα αὐτῶν τῶν ἡμερῶν. Πρῶτα ἀπ' ὅλα ὀλόκληρο τὸ κείμενο τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων (ὡς τὸ Ἰω. 13, 31) διαβάζεται στὶς Ἵρρες (πρώτη, τρίτη, ἕκτη καὶ ἑννάτη). Αὐτὴ ἡ ἀνακεφαλαίωση δείχνει ὅτι ὁ Σταυρὸς εἶναι ἡ ὀλοκλήρωση τῆς ζωῆς καὶ τῆς διακονίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δίνει τὸ κλειδὶ γιὰ τὴ βαθύτερη κατανόηση αὐτῆς τῆς ζωῆς. Καθετὶ στὸ Εὐαγγέλιο ὀδηγεῖ σ' αὐτὴ τὴν ἔσχατη ὥρα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὅλα γίνονται κατανοητὰ μέσα σ' αὐτὸ τὸ φῶς. Γι' αὐτὸ κάθε ἀκολουθία αὐτῶν τῶν ἡμερῶν ἔχει εἰδικὸ Εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα:

Μεγάλη Δευτέρα: Στὸν Ὅρθρο διαβάζεται ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ματθαίου (21, 18- 43) ἡ ἱστορία τῆς «ξηρανθείσης συκῆς». Ἡ συκιά ἐδῶ εἶναι τὸ σύμβολο τοῦ κόσμου ποὺ δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸν θεὸ νὰ φέρει πνευματικοὺς καρποὺς καὶ ἀπέτυχε ν' ἀνταποκριθεῖ στὸ Δημιουργό του. Στὴν Ἀκολουθία τῶν Προηγιασμένων Δώρων διαβάζονται ἀπὸ τὸ 24ο κεφάλαιο τοῦ Ματθαίου οἱ στίχοι 3-35 οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται στὰ σημεῖα τῆς ἔλευσης τοῦ Κυρίου καὶ τῆς συντέλειας τοῦ κόσμου. Εἶναι μία ἔσχατολογικὴ ἀπάντηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴν ἐρώτηση τῶν μαθητῶν Του, καὶ προαναγγέλλει τὸ Τέλος, τὰ Ἐσχατα. «Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι...».

Μεγάλη Τρίτη: Στὸν Ὅρθρο διαβάζεται ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ματθαίου (22, 15-23,39) ἡ καταδίκη τῶν Φαρισαίων. Τὰ πολλὰ «οὐαὶ» γιὰ τὴν τυφλὴ καὶ ὑποκριτικὴ θρησκεία αὐτῶν οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι εἶναι ἀρχηγοὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου,

ἀλλὰ στὴν οὐσία «κλείουν τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων...». Στὴν Ἀκολουθία τῶν Προηγιασμένων Δώρων συνεχίζεται ἡ ἀνάγνωση ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ματθαίου στὰ κεφάλαια 24 (36) 25 καὶ 26 (2). Καὶ ἐδῶ πάλι γίνεται λόγος γιὰ τὰ Ἔσχατα, γιὰ τὸ Τέλος. Γι' αὐτὸ μιλοῦν καὶ οἱ παραβολὲς ποὺ χαρακτηρίζονται «παραβολὲς τῶν Ἐσχάτων». Εἶναι ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων. «Πέντε ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνιμοι» καὶ εἶχαν πάρει μαζί με τὶς λαμπάδες τους καὶ ἄρκετὸ λάδι, «πέντε ἦσαν μωραὶ», οἱ λαμπάδες τους ἔσβυσαν καὶ δὲν ἔγιναν δεκτὲς στὸ γαμήλιο δεῖπνο. Ἡ ἄλλη παραβολὴ εἶναι τῶν ταλάντων. Δὲν χρησιμοποιοῦνται τὰ τάλαντα ποὺ ἔδωσε στὸν καθένα ὁ Κύριος. «...Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ἧ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται». Καὶ τέλος διαβάζουμε γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς μέλλουσας κρίσης.

Μεγάλῃ Τετάρτῃ: Στὸν Ὅρθρο τὸ Εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα εἶναι ἀπὸ τὸν Ἰωάννη (12, 17-50). Ἀναφέρεται σ' αὐτοὺς ποὺ ἀρνήθηκαν τὸν Χριστὸ καὶ κάνει τὴν ἐσχατολογικὴ προειδοποίηση: «Nῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου... Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ρήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτὸν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρίνει αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ». Στὴν Ἀκολουθία τῶν Προηγιασμένων Δώρων διαβάζεται στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ματθαίου (26, 6-16) ἡ ἱστορία τῆς γυναίκας ποὺ με πολὺτιμα μύρα ἔλουσε τὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ ἡ γυναίκα με τούτῃ τὴν πράξη της εἶναι ἡ εἰκόνα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς μετάνοιας, μοναδικὰ μέσα γιὰ τὴν ἔνωσή μας με τὸν Χριστό.

3. Τὰ Εὐαγγελικὰ ἀναγνώσματα βρίσκουν τέλεια ἐρμηνεῖα καὶ ἀνάπτυξη στὴν ὑμνολογία αὐτῶν τῶν ἡμερῶν. Τὰ στιχηρὰ καὶ τὰ τριῶδια (σύντομοι κανόνες ἀπὸ τρεῖς ὠδὲς ποὺ ψάλλονται στὸν Ὅρθρο) ἀναλύουν τὰ Εὐαγγελικὰ νοήματα. Μία προειδοποίηση, προτροπὴ διατρέχει ὅλους αὐτοὺς τοὺς ὕμνους: τὸ τέλος, ἡ κρίση ἔρχεται... ἅς προετοιμαστοῦμε ἀνάλογα... «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος πρὸς τὸ ἐκούσιον Πάθος, τοῖς ἀποστόλοις ἔλεγεν ἐν τῇ ὁδῷ· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ παραδοθήσεται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ. Δεῦτε οὖν καὶ ἡμεῖς κεκαθαρμέναις διανοίαις, συμπορευθῶμεν αὐτῷ καὶ συσταυρωθῶμεν

καὶ νεκρωθῶμεν δι' αὐτὸν ταῖς τοῦ βίου ἡδοναῖς· ἵνα καὶ συζησωμεν αὐτῷ καὶ ἀκούσωμεν βοῶντος αὐτοῦ· Οὐκέτι εἰς τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ, διὰ τὸ παθεῖν, ἀλλὰ ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου, καὶ Θεὸν ὑμῶν. Καὶ συνανυψῶ ὑμᾶς εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν» (Στιχηρὸ ἀπὸ τοὺς Αἵνους τοῦ Ὁρθροῦ τῆς Μεγάλης Δευτέρας). «Ἴδου σοὶ τὸ τάλαντον ὁ Δεσπότης ἐμπιστεύει, ψυχὴ μου· φόβῳ δέξαι τὸ χάρισμα, δάνεισαι τῷ δεδωκότι, διάδος πτωχοῖς καὶ κτῆσαι φίλον τὸν Κύριον, ἵνα στῆς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ ἐν δόξῃ καὶ ἀκούσης μακαρίας φωνῆς· Εἴσελθε δοῦλε, εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου. Αὐτῆς ἀξίωσόν με, Σωτήρ, τὸν πλανηθέντα, διὰ τὸ μέγα σου ἔλεος» (Δοξαστικὸ τῶν Αἵνων στὸν Ὁρθρο τῆς Μεγάλης Τρίτης).

4. Στὴ διάρκεια τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς τὰ δύο βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ποὺ διαβάζονται στοὺς Ἑσπερινοὺς εἶναι ἡ Γένεση καὶ οἱ Παροιμίαι. Μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας ἀντὶ γι' αὐτὰ ἔχουμε τὰ βιβλία «Ἐξοδος» καὶ «Ἰώβ», πάλι ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Ἡ Ἐξοδος εἶναι ἡ ἱστορία τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰσραήλ, τῆς ἐλευθερίας του ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ τῶν Αἰγυπτίων, ἡ ἱστορία δηλαδὴ τῆς Διάβασης τῶν Ἑβραίων. Αὐτὴ ἡ ἱστορία προετοιμάζει καὶ μᾶς νὰ κατανοήσουμε τὴν ἔξοδο τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Πατέρα Του, τὴν ὀλοκλήρωση δηλαδὴ τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας μας. Ὁ Ἰώβ, ὁ πολυπαθὸς, εἶναι ἡ προεικόνιση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Αὐτὰ τὰ ἀναγνώσματα ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Ἰώβ προαναγγέλλουν τὸ μεγάλο μυστήριον τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου, τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς θυσίας Του.

5. Ἡ λειτουργικὴ πορεία αὐτῶν τῶν ἡμερῶν ἔχει ἀκόμα τὸ ρυθμὸ τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς. Λέγεται ἀκόμα ἡ προσευχὴ τοῦ Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου, («Κύριε καὶ Δέσποτα τῆς ζωῆς μου, πνεῦμα ἀργίας, περιεργείας, φιλαρχίας καὶ ἀργολογίας, μὴ μοὶ δῶς. Πνεῦμα δὲ σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, ὑπομονῆς καὶ ἀγάπης χάρισά μοι τῷ σῷ δούλῳ. Ναὶ Κύριε Βασιλεῦ, δώρησαί μοι τοῦ ὄραῖν τὰ ἐμά πταίσματα, καὶ μὴ κατακρίνειν τὸν ἀδελφόν μου· ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν») καὶ γίνονται οἱ ἀνάλογες μετάνοιες. Ἐπίσης ἔχουμε ἐκτεταμένα ἀναγνώσματα ἀπὸ τὸ Ψαλτήρι

καὶ βέβαια κάθε πρῶτὴ τὴν Ἀκολουθία τῶν Προηγιασμένων Δώρων, μετὰ τοὺς ὕμνους τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς. Βρισκόμαστε ἀκόμα στὴν περίοδο τῆς μετανοίας, γιατί μόνο ἡ μετάνοια μᾶς ἐξασφαλίζει τὴ συμμετοχή μας στὸ Πάσχα τοῦ Κυρίου μας καὶ μᾶς ἀνοίγει τὶς θύρες στὸ Πασχάλιο δεῖπνο.

Τελικὰ τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλη Τετάρτη ὅταν ἡ τελευταία πιά Ἀκολουθία τῶν Προηγιασμένων Δώρων φτάνει στὸ τέλος, ἀφοῦ τὰ Τίμια Δῶρα ἔχουν μεταφερθεῖ ἀπὸ τὴν Ἁγία Τράπεζα, ὁ ἱερέας λέει, γιὰ τελευταία φορά, τὴν προσευχὴ τοῦ Ἁγίου Ἐφραίμ. Σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο ἡ προετοιμασία φτάνει στὸ τέλος. Ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ τώρα στὸ τελευταῖο Του δεῖπνο.

Ἀπὸ τό βιβλίο: Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ,

Ἔκδ. Ἀκρίτας

«Τά τάλαντα...»

Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (Ἀπόσπασμα ἀπό τήν ὁμιλία 0Η')

Πρόσεξε δέ ὅτι παντοῦ δέν ἀπαιτεῖ ἀμέσως αὐτά πού ἐνεπιστεύθη. Διότι εἰς τήν παραβολήν τοῦ ἀμπελῶνος (Ματθ. 21, 33), ἀφοῦ τόν παρέδωκεν εἰς τούς γεωργούς, ἀπεδήμησε. Καί ἐδῶ ἐνεπιστεύθη τά τάλαντα καί ἀπεδήμησε. Διά νά μάθῃς μ' αὐτό τήν μακροθυμίαν Του.

Ἐγώ δέ νομίζω ὅτι λέγοντας αὐτά ὑπαινίσσεται καί τήν Ἀνάστασιν. Μόνον πού ἐδῶ δέν ἀναφέρονται πλέον γεωργοί καί ἀμπελών, ἀλλά ὅλοι εἶναι ἐργάται. Διότι δέν ἀναφέρεται μόνον στούς ἄρχοντας, οὔτε στούς Ἰουδαίους, ἀλλά σέ ὅλους. Καί ἐκεῖνοι μὲν πού προσφέρουν ὁμολογοῦν μέ εὐγνωμοσύνη καί τά ἰδικά τους, ἀλλά καί ὅσα τούς ἔδωκεν ὁ δεσπότης. Ἔτσι ὁ μὲν ἕνας λέγει: «Κύριε, πέντε τάλαντα μοῦ ἔδωσες», ὁ δέ ἄλλος λέγει «δύο», δεικνύοντες ὅτι ἀπό Ἐκεῖνον ἔλαβαν τό κεφάλαιον τῆς ἐργασίας των, καί Τοῦ ἀναγνωρίζουν μεγάλην χάριν, καί ἀποδίδουν τό πᾶν εἰς Αὐτόν. Τί λέγει λοιπόν ὁ δεσπότης; «Εὗγε, δοῦλε καλέ» (διότι αὐτό εἶναι ἴδιον τοῦ ἀγαθοῦ, τό νά βλέπῃ εἰς τόν πλησίον) «καί πιστέ· εἰς ὀλίγα ἐφάνηκες πιστός, εἰς πολλά θά σέ ἐγκαταστήσω. Εἴσελθε εἰς τήν χαράν τοῦ Κυρίου σου», δηλώνων μέ τήν ἀπάντησιν αὐτήν ὅλην τήν μακαριότητα.

Δέν μιλάει ὅμως καί ὁ ἄλλος ἔτσι, ἀλλά πῶς; «Ἐγνώριζα ὅτι εἶσαι σκληρός ἄνθρωπος καί ὅτι θερίζεις ἐκεῖ ὅπου δέν ἔσπειρες καί μαζεύεις ἐκεῖ ὅπου δέν ἐσκόρπισες. Καί ἐπειδή ἐφοβήθηκα, ἔκρυψα τό τάλαντόν σου. Ὅριστε, πάρε πίσω αὐτό πού εἶναι ἰδικόν σου». Τί τοῦ ἀπαντᾷ λοιπόν ὁ Δεσπότης; «Ἐπρεπε νά βάλῃς τά χρήματά σου στούς τραπεζίτας», δηλαδή, ἔπρεπε νά ὁμιλήσῃ,

νά παραινέση, νά συμβουλευέση. Ἀλλά δέν πείθονται; Αὐτό δέν ἀφορᾷ ἐσένα. Τί θά μπορούσε νά γίνη περισσότερο λογικό ἀπό αὐτό;

Οἱ ἄνθρωποι ὅμως δέν κάνουν ἔτσι, ἀλλά καθιστοῦν ὑπεύθυνον τοῦ ἀπαιτουμένου εἰσοδήματος τόν ἴδιον τόν δανειστήν των. Αὐτός ὅμως δέν ἐνεργεῖ ἔτσι, ἀλλά λέγει ὅτι σύ ἔπρεπε νά πληρώσης καί νά μοῦ ἐπιστρέψης τό ἀπαιτούμενον κέρδος. «Καί ἐγώ θά τά ἔπαιρνα πίσω μέ τόκον»· τόκον ἐννοώντας τήν ἐπίδειξιν τῶν ἔργων. Σύ ἔπρεπε νά κάμης τό εὐκολώτερον καί νά ἀφήσης τό δυσκολώτερον εἰς ἐμέ. Ἐπειδή λοιπόν δέν ἔκαμεν αὐτό, λέγει: «Πάρτε τό τάλαντον ἀπό αὐτόν καί δώστε το εἰς ἐκεῖνον πού ἔχει τά δέκα τάλαντα, διότι εἰς ἐκεῖνον πού ἔχει θά δοθοῦν καί ἄλλα καί θά περισσεύσουν. Ὅμως ἀπό ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος δέν ἔχει, θά τοῦ ἀφαιρεθῇ καί αὐτό πού ἔχει».

Τί σημαίνει λοιπόν αὐτό; Ἐκεῖνος πού ἔχει τό χάρισμα τοῦ λόγου καί τῆς διδασκαλίας διά νά ὠφελῇ καί δέν χρησιμοποιεῖ τό χάρισμά του, θά χάσῃ καί τό χάρισμα. Ἐνῶ ἐκεῖνος πού καταβάλλει προσπάθειαν, θά δεχθῇ περισσοτέραν δωρεάν, ὅπως ἐκεῖνος χάνει καί αὐτό πού εἶχε λάβει. Δέν περιορίζεται ὅμως μόνο μέχρις ἐδῶ ἡ ζημιὰ γιά ὅποιον δέν ἐργάζεται, ἀλλά τόν ἀναμένει καί βαριά τιμωρία καί μαζί μέ τήν τιμωρία καί ἡ ἀπόφασις ἡ ὁποία εἶναι γεμάτη μέ βαριά κατηγορία. Διότι λέγει: «Τόν ἄχρηστον δοῦλον ρίξτε τον ἔξω στό σκοτάδι, ὅπου θά ὑπάρχη τό κλάμα καί τό τρίξιμο τῶν ὀδόντων». Εἶδες ὅτι ὄχι μόνο ἐκεῖνος πού ἀρπάζει καί εἶναι πλεονέκτης, οὔτε ἐκεῖνος πού κάμνει κακά, ἀλλά τιμωρεῖται μέ τήν ἐσχάτη τιμωρίαν καί ἐκεῖνος πού δέν κάμνει ἀγαθές πράξεις.

Ἄς ἀκούσωμεν λοιπόν τά λόγια αὐτά. Ὅσο εἶναι καιρός ἄς φροντίσουμε γιά τή σωτηρία μας. Ἄς πάρουμε λάδι στίς λαμπάδες. Ἄς καλλιεργήσουμε τό τάλαντο. Διότι ἐάν ἀμελήσουμε καί ἐάν διερχώμεθα τό χρόνο μας ἐδῶ χωρίς νά ἐργαζώμεθα, δέν θά μᾶς ἐλεήσῃ κανεῖς ἐκεῖ, ἔστω καί ἂν χύσουμε μύρια δάκρυα. Ἐκατηγόρησε τόν ἑαυτόν του καί ἐκεῖνος πού εἶχε βρωμερά ἐνδύματα, ἀλλά δέν ὠφέλησε τίποτε. Ἐπέστρεψε καί ὅ,τι τοῦ ἐνεπιστεύθη καί ἐκεῖνος πού εἶχε λάβει τό ἕνα τάλαντο, καί

ὅμως καταδικάστηκε. Παρεκάλεσαν καί οἱ παρθένοι καί ἦρθαν καί χτύπησαν τήν πόρτα, ἀλλά μάταια.

Γνωρίζοντας λοιπόν αὐτά, ἄς καταθέσουμε καί χρήματα καί προθυμία καί προστασία καί ὅλα διά τήν ὠφέλειαν τοῦ πλησίον. Διότι τάλαντα ἐδῶ εἶναι ἡ δυνατότητα πού διαθέτει καθένας, εἴτε γιά νά προστατεύσει, εἴτε σέ χρήματα, εἴτε δυνατότητα διδασκαλίας, εἴτε εἰς ὁποιοδήποτε παρόμοιο πρᾶγμα. Ἄς μή προφασίζεται κανείς ὅτι ἕνα μόνο τάλαντο ἔχω καί δέν μπορῶ νά κάμω τίποτε. Διότι μπορεῖς καί μέ ἕνα νά προκόψης. Δέν εἶσαι πτωχότερος ἀπό ἐκείνη τήν χήρα (Μάρκ. 12, 42). Δέν εἶσαι περισσότερο ἀκαλλιέργητος ἀπό τόν Πέτρον καί τόν Ἰωάννην (Πράξ. 3, 6), οἱ ὁποῖοι καί ἄπειροι ἦσαν καί ἀγράμματοι, ἀλλ' ὅμως ἐπειδή ἔδειξαν προθυμία καί ἔκαναν τά πάντα διά τό κοινόν συμφέρον, κέρδησαν τούς οὐρανοῦς. Διότι τίποτε δέν ἀγαπᾷ ὁ θεός τόσο, ὅσο τό νά ζοῦμε καί νά κάνουμε ὅτι καλό μπορούμε γιά τούς ἄλλους.

Γι' αὐτό μᾶς ἔδωσε ὁ θεός τή δυνατότητα τοῦ λόγου, καί τά χέρια καί τά πόδια καί τή σωματική δύναμι καί τόν νοῦν καί τήν φρόνησιν, διά νά τά χρησιμοποιήσουμε ὅλα αὐτά καί διά τήν ἰδικήν μας σωτηρίαν, ἀλλά καί γιά τήν ὠφέλεια τοῦ πλησίον. Διότι ὁ λόγος δέν εἶναι χρήσιμος μόνον διά νά ὑμνοῦμε καί εὐχαριστοῦμε, ἀλλ' εἶναι χρήσιμος καί γιά νά διδάσκουμε καί νά συμβουλεύουμε. Καί ἐάν μέν τόν χρησιμοποιήσουμε γιά αὐτό τό σκοπό, μιμούμεθα τόν Δεσπότη. Ἐάν ὅμως ὄχι, τότε μιμούμεθα τόν διάβολον. Διότι καί ὁ Πέτρος, ὅταν μέν ὠμολόγησε τόν Χριστό, ἐμακαρίσθη ἐπειδή ὠμολόγησε τά λόγια τοῦ Πατρός (Ματθ. 16, 16-18), ἐνῶ ὅταν παρεκάλεσε τόν Κύριον νά ἀποφύγῃ τήν σταύρωσιν, ἐπετιμήθη πολύ, διότι ἐφρόνει ἐκεῖνα πού ἀρέσουν στό διάβολο (Ματθ. 16, 22-23). Καί ἄν γι' αὐτό πού εἶπε τότε ἀπό ἄγνοια ὁ Πέτρος τόση ἦταν ἡ κατηγορία, ποία συγγνώμη θά ἔχουμε ἐμεῖς, ὅταν ἀμαρτάνωμε πολύ καί ἐκούσια;

Ἄς ὁμιλήσουμε λοιπόν ἔτσι, ὥστε ἀπό τήν ὁμιλία μας νά γίνωνται φανερά τά λόγια τοῦ Χριστοῦ. Διότι δέν λέγω τά λόγια τοῦ Χριστοῦ, ἐάν πῶ μόνο «σήκω καί περπάτησε» (Πράξ. 3, 6), οὔτε ἄν εἶπω «Ταβιθά σήκω» (Πράξ. 9, 40). Ἀλλά πολύ περισσότερο,

ὅταν ἐνῶ μέ βρίζουν εὐλογῶ. Ἐνῶ μέ ἀπειλοῦν προσεύχομαι ὑπὲρ ἐκείνου πού μέ ἀπειλεῖ (Ματθ. 5, 44). Ἄλλοτε μέν λοιπόν ἔλεγα ὅτι ἡ γλῶσσα μας εἶναι χέρι τό ὁποῖο ψαύει τά πόδια τοῦ θεοῦ. Τώρα ὅμως μέ πολλήν ἐπίτασιν λέγω, ὅτι ἡ γλῶσσα μας εἶναι γλῶσσα, πού μιμεῖται τήν γλῶσσα τοῦ Χριστοῦ, ὅταν βέβαια ἐπιδεικνύη τήν πρέπουσα προσοχή, ὅταν λέμε ὅσα Ἐκεῖνος θέλει. Ποία δέ εἶναι αὐτά πού Ἐκεῖνος θέλει νά λέμε; Εἶναι τά γεμᾶτα ἐπιείκεια καί πραότητα λόγια. Ὅπως λοιπόν μιλοῦσε καί Ἐκεῖνος, λέγοντας σ' αὐτούς πού Τόν ὕβριζαν: «Ἐγώ δέν ἔχω δαιμόνιον» (Ματθ. 11, 18), καί ἀλλοῦ: «Ἐάν μίλησα κακῶς ὁμολόγησε τό κακό πού εἶπα» (Ἰω. 18, 23). Ἐάν ἔτσι μιλᾷς καί σύ, ἄν μιλᾷς ἀποβλέποντας στήν διόρθωσι τοῦ πλησίον, ἔχεις γλῶσσα πού μοιάζει μέ τή γλῶσσα τοῦ Χριστοῦ.

Καί αὐτά τά λέγει ὁ Ἰδιος ὁ θεός, μέ τό νά λέει: «αὐτός πού βγάζει ἔντιμο ἀπό ἀνάξιο, εἶναι σάν στόμα μου» (Ἰερ. 15, 19). Ὅταν λοιπόν ἡ γλῶσσα σου εἶναι ὅπως ἡ γλῶσσα τοῦ Χριστοῦ, καί τό στόμα σου γίνη στόμα τοῦ Πατρός, καί εἶσαι ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τότε μέ ποιᾶ τιμή θά μπορούσε νά συγκριθῇ αὐτή; Διότι οὔτε ἐάν τό στόμα σου ἦταν φτιαγμένο ἀπό χρυσάφι, οὔτε ἄν ἦταν ἀπό πολυτίμους λίθους, θά ἔλαμπε τόσο, ὅπως λάμπει τώρα, πού φωτίζεται ἀπό τόν κόσμο τῆς ἐπιεικείας. Διότι τί εἶναι πιό ποθητό ἀπό ἕνα στόμα πού δέν ξέρει νά βρίζει, ἀλλά ἔχει μάθει νά εὐλογῇ καί νά καλομιλάει; Ἐάν δέ δέν ἀνέχεσαι νά εὐλογῆς ἐκεῖνον πού σέ καταρᾶται, τότε σιώπα, καί αὐτό κάμε το στήν ἀρχή. Ἐπειτα βαδίζοντας στήν ὁδό καί προσέχοντας, θά φτάσης καί σ' ἐκεῖνο καί θά ἀποκτήσης στόμα τέτοιο σάν αὐτό πού ἀναφέραμε προηγουμένως.

Καί μή νομίσης πῶς εἶναι τολμηρό αὐτό πού εἶπα. Διότι ὁ Δεσπότης εἶναι φιλόανθρωπος καί αὐτό θά σοῦ δοθῇ σάν δῶρο τῆς ἀγαθότητάς Του. Τολμηρό εἶναι νά ἔχη στόμα πού νά μοιάζει στό διάβολο, νά ἔχη γλῶσσα ὅμοια μέ τοῦ πονηροῦ δαίμονα, ἰδιαίτερα μάλιστα ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος συμμετέχει σέ τόσο μεγάλα μυστήρια καί κοινωνεῖ τήν ἴδια τήν Σάρκα τοῦ Δεσπότου. Ἐχοντας λοιπόν στό νοῦ σου αὐτά, γίνε ὅπως ταιριάζει σέ Ἐκεῖνον ὅσο μπορείς. Ὅταν λοιπόν γίνης ὅμοιος μέ Αὐτόν, δέν θά μπορέση ὁ διάβολος

πλέον νά σέ ἰδῆ κατά πρόσωπον. Διότι διακρίνει στή μορφή σου τόν χαρακτήρα τόν βασιλικόν. Γνωρίζει τά ὄπλα τοῦ Χριστοῦ, μέ τά ὁποῖα ἠττήθηκε. Καί ποία εἶναι αὐτά; Ἡ ἐπιείκεια καί ἡ πραότης. Διότι, ὅταν κατά τούς πειρασμούς τόν ἐξέσχισεν στό ὄρος καί τόν ἐξέπληξε (Ματθ. 4, 1-11), δέν ἦταν γνωστό, ὅτι ἦταν ὁ Χριστός, ἀλλά τόν ἔδιωξε μέ τά λόγια μόνον. Τόν νίκησε μέ τήν ἐπιείκεια, τόν κατετρόπωσε μέ τήν πραότητα.

Αὐτό κάνει καί σύ. Ὅταν δῆς ἄνθρωπο ὁ ὁποῖος ἔγινε διάβολος καί σέ πλησιάζει, ἔτσι νίκησέ τον καί σύ. Σοῦ ἔδωσε ὁ Χριστός τήν δύναμη νά Τοῦ μοιάσης ὅσο ἐξαρτᾶται ἀπό σένα. Μή φοβηθῆς ἀκούοντας τοῦτο. Φόβος εἶναι νά μή γίνης ὅπως ἐκεῖνος. Μίλησε λοιπόν ὅπως Ἐκεῖνος καί Τοῦ ἔμοιασες σ' αὐτό, στά ἀνθρώπινα βέβαια μέτρα. Γι' αὐτό εἶναι ἀνώτερος ἐκεῖνος πού μιλάει ἔτσι, παρά ἐκεῖνος πού προφητεύει. Διότι ἡ μέν προφητεία ὀλόκληρος εἶναι χάρισμα. Ἐνῶ ἐδῶ, τό νά μιλάς δηλαδή ὅπως ὁ Χριστός, χρειάζεται καί κόπος δικός σου καί ἰδρώτας. Δίδαξε τήν ψυχήν σου νά σοῦ διαπλάσῃ τό στόμα ἔτσι, πού νά μοιάζῃ μέ τό στόμα τοῦ Χριστοῦ. Γιατί μπορεῖ ἐάν θέλῃ καί αὐτό νά κατορθώσῃ. Γνωρίζει τόν τρόπο, ἄν δέν εἶναι ράθυμη. Καί πῶς διαπλάσσεται τέτοιο στόμα; Μέ ποιά χρώματα; Μέ ποιό ὑλικό; Μέ κανένα ὑλικό βέβαια καί χρῶμα, παρά μόνο μέ ἀρετή καί ἐπιείκεια καί ταπεινοφροσύνη.

Ἄς δοῦμε πῶς διαπλάσσεται καί τό στόμα τοῦ διαβόλου, γιά νά μή φτιάξουμε ποτέ κάτι τέτοιο. Πῶς πλάσσεται λοιπόν; Μέ κατάρεις, μέ ὑβρεις, μέ βασκανίες, μέ ἐπιορκίες. Διότι ὅταν κάποιος χρησιμοποιοῦν τά λόγια τοῦ διαβόλου παίρνει καί τήν γλῶσσαν του. Ποίαν λοιπόν συγχώρηση θά ἔχουμε, ἢ μᾶλλον ποία τιμωρία δέν θά ὑποστοῦμε, ὅταν ἐπιτρέπουμε στή γλῶσσα, μέ τήν ὁποία ἀξιωθήκαμε νά γευθοῦμε τῆς Σαρκός τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, νά χρησιμοποιοῦν λόγια τοῦ διαβόλου; Ἄς μή τῆς ἐπιτρέψουμε λοιπόν, ἀλλά ἄς καταβάλουμε κάθε προσπάθεια νά τήν ἐκπαιδεύσουμε νά μιμῆται τόν Δεσπότην της. Διότι ἄν τήν διδάξωμε αὐτό, μέ πολλή παρρησία θά μᾶς τοποθετήσῃ στό Βῆμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐάν κανείς δέν γνωρίζῃ νά μιλάῃ ἔτσι, οὔτε ὁ Κριτής θά τόν ἀκούσῃ. Γιατί ὅπως, ὅταν συμβῆ νά εἶναι Ρωμαῖος ὁ δικαστής, δέν θά καταλάβῃ

τί λέει εκείνος πού ἀπολογεῖται καί δέν γνωρίζει νά μιλάει Ρωμαϊκά, ἔτσι καί ὁ Χριστός. Ἄν δέν μιᾶς μέ τό δικό Του τρόπο, δέν θά σέ ἀκούση, οὔτε θά σέ προσέξη.

Ἄς μάθουμε λοιπόν νά μιᾶμε ἔτσι, ὅπως συνήθισε νά ἀκούη ὁ Βασιλιάς ὁ δικός μας. Ἄς προσπαθήσουμε νά μιμούμεθα τήν γλῶσσαν Ἐκείνη. Καί ἄν βρεθῆς σέ πένθος, πρόσεχε νά μή σοῦ διαστρεβλώση τό στόμα ἢ μεγάλη λύπη, ἀλλά νά μιλήσης ὅπως ὁ Χριστός. Διότι ἐπένθησε καί Αὐτός τόν Λάζαρον (Ἰω. 11, 33-35) καί τόν Ἰούδα. Ἄν βρεθῆς σέ φόβο, φρόντισε πάλιν νά μιλήσης ὅπως Ἐκεῖνος. Διότι βρέθηκε καί Αὐτός σέ φόβο γιά σένα “κατ’ οἰκονομίαν”. Εἶπέ καί σύ: «Ἄς μή γίνῃ ὅμως τό θέλημά μου ἀλλά τό δικό σου» (Λουκᾶ 22, 42). Καί ὅταν κλαῖς, δάκρυσε ἤρεμα ὅπως Ἐκεῖνος. Καί ὅταν βρεθῆς σέ σκευωρίες καί λύπη, καί αὐτά ἀντιμετώπισέ τα ὅπως ὁ Χριστός. Διότι καί μηχανορραφίες ἀντιμετώπισε καί λυπήθηκε, ἀλλά εἶπε: «Ἡ ψυχή μου εἶναι λυπημένη μέχρι θανάτου» (Ματθ. 26, 38). Καί σοῦ χάρισε ὅλα τά ὑποδείγματα, διά νά τηρῆς αὐτά “ὡς μέτρον” καί νά μή καταστρατηγῆς τούς κανόνες, πού σοῦ ἔχουν δοθῆ. Ἐτσι θά μπορέσης νά ἔχῃς στόμα, ὅμοιο μέ τό στόμα Ἐκείνου. Ἐτσι, ἐνῶ θά βαδίζῃς ἐπάνω στή γῆ, θά ἐπιδεικνύῃς σέ μᾶς γλῶσσα ὅμοια μέ τήν γλῶσσαν Ἐκείνου πού βρίσκεται στόν οὐρανό, διατηρώντας τό μέτρο στή λύπη, στήν ὀργή, στό πένθος, στήν ἀγωνία. Πόσοι ἀπό σᾶς εἶναι ἐκεῖνοι πού ἐπιθυμοῦν νά ἴδοῦν τήν μορφήν Του;

Νά λοιπόν, ὅτι εἶναι δυνατόν ὄχι μόνον νά Τόν δοῦμε, ἀλλά καί νά γίνουμε ὅμοιοι μέ Αὐτόν, ἄν προσπαθήσουμε. Ἄς μὴν ἀναβάλλουμε λοιπόν. Διότι δέν ἀγαπᾶ τόσον τό στόμα τῶν προφητῶν, ὅσον ἐκεῖνο τῶν ἐπιεικῶν καί πράων ἀνθρώπων. «Πολλοί», λέγει, «θά μοῦ ποῦν: Δέν προφητεύσαμε στό ὄνομά Σου; Καί ἐγώ θά τούς εἰπῶ: Δέν σᾶς γνωρίζω» (Ματθ. 7, 22). Τό δέ στόμα τοῦ Μωυσέως, ἐπειδή ἦταν πολύ ἐπιεικής καί πράος (διότι «ὁ Μωυσῆς», λέγει, «ἦταν ἄνθρωπος πράος περισσότερο ἀπό ὅλους τούς ἀνθρώπους τῆς γῆς» Ἀριθμ. 12, 3), τόσο πολύ τό ἀγαποῦσε, ὥστε νά πεῖ: «ὠμιλοῦσε ἀπό πολύ κοντά, στόμα μέ στόμα, ὅπως μιλάει ἕνας φίλος μέ τόν φίλο του» (Ἐξ. 33, 11 καί Ἀριθμ. 12, 8). Δέν θά δίνεις ἐντολές στούς δαίμονες τώρα, ἀλλά θά

διατάσσης τότε ἐκεῖ τό πῦρ τῆς γεέννης, ἐάν βέβαια ἔχῃς τό στόμα σου ὅμοιο μέ τό στόμα τοῦ Χριστοῦ. Θά διατάσσης τήν ἄβυσσο τοῦ πυρός καί θά λέγῃς: «Σιώπα φιμώσου» (Μάρκ. 4, 39), καί μέ πολλήν παρρησία θά ἀνέβῃς στούς οὐρανούς καί θά ἀπολαύσης τή βασιλεία, τήν ὁποία εἶθε νά ἐπιτύχουμε ὅλοι ἐμεῖς, μέ τήν Χάρη καί φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, στόν Ὅποῖον ἀνήκει, μαζί μέ τόν Πατέρα καί τό Ἅγιον Πνεῦμα, ἡ δόξα, ἡ δύναμη, ἡ τιμή, τώρα καί πάντοτε καί στούς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πηγή κειμένου : agiameteora.net

Η ΞΗΡΑΝΘΕΙΣΑ ΣΥΚΙΑ

Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ

1. Μέ ὠθεῖ νά μιλήσω ὁ ἐνυπόστατος Λόγος τοῦ Θεοῦ. Αὐτός πού δέν ἀπομακρύνθηκε ἀπό τούς πατρικούς κόλπους καί κυοφορήθηκε ἀπερίγραπτα στά σπλάχνα τῆς Παρθένου. Αὐτός πού ἔγινε γιά μένα ὅ,τι ἐγώ εἶμαι, Αὐτός πού εἶναι ἀπαθής ὡς πρός τήν θεότητά Του καί περιβλήθηκε ὡστόσο ὁμοιοπαθές μέ ἐμένα σῶμα. Αὐτός πού στόν οὐρανό ἐποχεῖται πάνω στά χερουβικά ἄρματα καί πάνω στή γῆ καβαλικεύει σέ γαϊδουράκι (πρβλ. Ματθ. 11, 7-9). Ὁ βασιλιάς τῆς δόξας, Αὐτός πού μαζί μέ τόν Πατέρα καί τό Πνεῦμα εὐφημεῖται ἀπό τά Σεραφίμ ὡς ἅγιος καί δέχεται τά ψελλίσματα τῶν παιδιῶν ἀπό τήν ἄκακη γλώσσα τους. Αὐτός πού εἶναι θεός καί ἔχει τή μορφή δούλου καί πού ἔλαβε τή μορφή τοῦ δούλου. Αὐτός πού εἶναι ἄυλος καί ἀόρατος θεός καί δέχτηκε νά λάβει ὀρατό καί ψηλαφητό σῶμα. Αὐτός πού βάδισε ἀκούσια στό πάθος, γιά νά μοῦ χαρίσει τήν ἀπάθεια. Αὐτός ὁ Ὅποιος βλέποντας τόν ἄνθρωπο, πού ἔπλασε σύμφωνα μέ τήν εἰκόνα Του καί τήν ὁμοίωσή Του, τό πλάσμα τῶν χεριῶν Του, νά ἔχει δελεαστεῖ ἀπό τήν ἀπάτη τοῦ φιδιοῦ, ἐκεῖνον νά ἔχει πέσει στήν παράβαση τῆς ἐντολῆς Του καί νά ἔχει γίνει ὑποχείριος τῆς φθορᾶς καί ὑπόλογος θανάτου, δέν ἄντεξε.

Ὁ γεμάτος συμπάθεια δέν μπόρεσε νά ὑπομείνει τή στέρηση ἐκείνου πού ποθοῦσε, ἀλλά τόν κάλεσε μέ πολλούς τρόπους σέ ἐπιστροφή καί μετάνοια, ἀφοῦ τόν παίδεψε σάν ἀχάριστο δοῦλο, σάν ἄμυαλο καί νήπιο γιό “πολυμερῶς καί πολυτρόπως” καί ἀφοῦ μηχανεύτηκε κάθε μέσο, γιά ν’ ἀποτινάξει τή δουλεία πού τόν τυραννοῦσε καί ἔτσι νά ἐπανέλθει στόν Πλάστη του. Ὅμως ἦταν ἀδύνατη ἡ ἐπιστροφή του, ἀφοῦ μιά γιά πάντα εἶχε καταδουλωθεῖ στήν ἀμαρτία καί εἶχε συζευχθεῖ θεληματικά μέ τήν ἐπιθυμία τῶν γήινων. Γι’ αὐτό ὁ ὑπεράγαθος Κύριος ἀναλαμβάνει τή φύση μας, ἐπειδή εἶδε ὅτι αὐτή εἶχε ἐξασθενήσει.

Βλέποντας δηλαδή τόν ἄνθρωπο νά μή ὑπακούει στό λόγο καί τίς ἐντολές καί τά προστάγματα τῆς σωτηρίας, τί λέει; «Πρέπει νά παιδαγωγήσω μέ ἔργα αὐτόν πού ἔχει ἄγνοια. Πρέπει νά τόν κατευθύνω στίς ἀρετές, γιά νά τίς συνηθίσει καί νά τίς ἐπιτελέσει ὁ ἴδιος. Πρέπει νά μέ δοῦν μέ τά μάτια τους ἀνάμεσά

τους, καί ἔτσι νά θεραπεύσω τόν ἄρρωστο. Πρέπει νά κάνω νά ξαναγυρίσει τό πλανημένο πρόβατο καί νά τό ὀδηγήσω στήν ἀρχική του διαμονή, στόν παράδεισο. Πῶς ὅμως θά τό ἐπιστρέψω χωρίς νά μέ βλέπει; Πῶς θά ὀδηγήσω αὐτόν πού δέν βλέπει τά ἴχνη μου;»

Γι' αὐτό ἔγινε ἄνθρωπος, ὥστε, μέ ὅσα ἔπραξε καί ἔπαθε, νά διδάξει ἔμπρακτα αὐτόν πού ἀγνοοῦσε, πῶς νά πράξει τήν ἀρετή. Ἔτσι βλέποντάς Τον νά κατεβαίνει κατ' οἰκονομίαν γιά χάρη μας στή γῆ ἀπό τούς πατρικούς κόλπους, ν' ἀνεβοῦμε καί ἐμεῖς μέ τή θέλησή μας πρός Αὐτόν ἀπό τή μητέρα μας γῆ. Σαρκώθηκε ἐπίσης γιά νά δείξει τόν ἀνυπέβλητο πλοῦτο τῆς ἀγάπης Του πρός ἐμᾶς. Γιατί μεγαλύτερη ἀγάπη δέν μπορεῖ νά δείξει κανένας, παρά μόνο ἄν θυσιάσει τήν ψυχή του γιά χάρη τῶν φίλων του (Ἰω. 15, 13). Καί πῶς ὅποιος δέν ἔχει ἔνσαρκη ζωή θά δείξει τήν ἀγάπη του;

2. – Γι' αὐτό ἀναλαμβάνει τή σάρκα, γιά νά Τόν δοῦμε στή γῆ καί νά ζήσει ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους (Βαρούχ 3, 38). Γι' αὐτό ἀναλαμβάνει ψυχή, γιά νά θυσιάσει τήν ψυχή Του γιά χάρη τῶν φίλων Του. Καί φίλους δέν ἐννοῶ αὐτούς πού Τόν ἀγαποῦν, ἀλλά αὐτούς πού ποθεῖ Ἐκεῖνος. Γιατί ἐμεῖς Τόν μισήσαμε καί Τοῦ στρέψαμε τήν πλάτη καί γίναμε δοῦλοι σέ ἄλλον, ἐνῶ Αὐτός δέν μετέβαλε τήν ἀγάπη Του σ' ἐμᾶς. Γιά τοῦτο ἔτρεξε πίσω μας. Ἦρθε σ' ἐμᾶς πού Τόν μισήσαμε, προσπάθησε νά προλάβει ἐμᾶς πού φεύγαμε κι ὅταν μᾶς ἔφτασε, δέ μᾶς ἔλεγξε μέ σκληρότητα, δέ μᾶς γύρισε κοντά Του μέ τό μαστίγιο, ἀλλά σάν ἄριστος γιατρός πού τόν ὑβρίζει κάποιος μανιακός, πού τόν φτύνει καί τοῦ δίνει ραπίσματα, Αὐτός πρόσφερε τή θεραπευτική Του ὑπηρεσία. Σέ ἔνδειξη τοῦ μεγέθους τῆς θεραπείας πρόσφερε στήν ἀνθρώπινη φύση τήν ἴδια Του τήν θεότητα ὡς φάρμακο. Φάρμακο πολύ δραστικό, φάρμακο παντοδύναμο. Αὕτη ἀπέδειξε τό ἀσθενικό μας σαρκίό πιό ἰσχυρό ἀπό τίς ἀόρατες δυνάμεις. Ὅπως δηλαδή ὁ σίδηρος ὅταν ἐνωθεῖ μέ τή φωτιά εἶναι ἀδύνατο ν' ἀγγιχτεῖ, ἔτσι καί τό χόρτο τῆς δικῆς μας φύσης, ἀφοῦ ἐνώθηκε μέ τή φωτιά τῆς θεότητας, ἔγινε ἀπλησίαστο ἀπό τό διάβολο. Κι ἐπειδή ἕνα πάθος θεραπεύεται μέ τά ἀντίθετά του - ὅπως λένε κι οἱ μαθητές τῶν γιατρῶν - καταβάλλει κι Αὐτός τά πάθη μας μέ τά ἀντίθετά τους, δηλαδή τήν ἡδονή μέ τούς μόχθους, τήν

ὑπερηφάνεια μέ τήν ταπείνωση. Δέν ταπείνωσε δηλαδή μόνο τόν Ἐαυτό Του μέ τό νά γίνει ἄνθρωπος, ἐνῶ ἦταν πλούσιος στή θεότητα, ἀλλά ταπεινώθηκε καί ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους (πρβλ. Φιλιπ. 2, 6-8).

Πράγματι ποιός ἀπό τούς ἀνθρώπους ὑπῆρξε τόσο ταπεινός; «Δέν ἔχει ποῦ νά κλίνει τήν κεφαλή του» (Ματθ. 8, 20). Δέν εἶχε ὑποζύγιο, δέν εἶχε διπλό χιτώνα, δέν εἶχε ἄλλο ροῦχο. «Δεχόμενος προσβολές, δέν τίς ἀνταπέδιδε. Δέν ἀπειλοῦσε ὅταν τοῦ ἔκαναν κάποιο κακό» (Α' Πέτρ. 2, 23). Ὁδηγοῦνταν σάν ἄκακο ἀρνί στή θυσία, χωρίς νά διαμαρτύρεται, χωρίς νά φωνάζει (Ἠσ. 53, 7). Τόν ράπιζαν κι ἔδινε πρόθυμα τή σιαγόνα Του σ' ἐκεῖνον πού Τόν χτυποῦσε. Δέν ἔστρεψε τό πρόσωπό Του γιά ν' ἀποφύγει τά αἰσχρά φτυσίματα. Ἐνῶ Τόν ἀποκαλοῦσαν Σαμαρείτη καί δαιμονισμένο (Ἰω. 8, 48) καί ἐνῶ Τόν καταδίωκαν, δείχνει ὑπομονή σ' αὐτά, γιά ν' ἀκολουθήσομε κι ἐμεῖς τά ἴχνη Του.

Τά ἔκανε ὅλα αὐτά μέ τήν εὐδοκία τοῦ θεοῦ-Πατέρα. Ὦντας δηλαδή δικός Του Υἱός Μονογενής καί Ὁμοούσιος, μᾶς γνώρισε τήν Πατρική ἀγάπη τοῦ θεοῦ-Πατέρα. Γιατί τόσο πολύ μᾶς ἀγάπησε ὁ θεός καί Πατέρας, ὥστε ἔδωσε ὡς λύτρο γιά χάρη μας τόν Μονογενή Υἱό Του. Ὡ ἀγάπη ἀνυπέβλητη! Ἔδωσε τόν Μονογενή Υἱό Του, πού ἦταν συμβασιλέας Του, γιά χάρη δούλων πού παράκουσαν, γιά χάρη ἐχθρῶν πού Τόν βλασφημοῦσαν καί λάτρευαν γιά θεό τους τόν ἐχθρό. Ὡ βάθος πλούτου τῆς ἀγαθότητος τοῦ θεοῦ (Ρώμ. 11, 33). Δέν ἀντιστάθηκε ὅμως ὁ Μονογενής Υἱός, δέν ἀθέτησε τό θέλημα τοῦ Πατέρα. Γιατί ἦταν Αὐτός ἡ βουλή καί ἡ θέληση τοῦ Πατέρα. Γι' αὐτό λοιπόν, ἐπειδή ἦταν μέτοχος καί κοινωνός τῆς φύσης Του (γιατί εἶναι μία ἡ φύση τοῦ Πατέρα καί τοῦ Υἱοῦ), ἐκτελεῖ δικό Του θέλημα, γίνεται ἄνθρωπος καί ὑπήκοος τοῦ Πατέρα μέχρι θανάτου, καί μάλιστα θανάτου σταυρικοῦ (Φιλ. 2, 8), θεραπεύοντας ἔτσι τή δική μου παρακοή.

3. Ἐπείγεται λοιπόν πρός τό πάθος καί βιάζεται νά πιεῖ τό ποτήρι τοῦ θανάτου, τό σωτήριο γιά ὅλο τόν κόσμο. Ἔρχεται πεινασμένος γιά τή σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητος, καί δέ βρίσκει σ' αὐτήν καρπό. Γιατί αὐτήν ὑπαινίσσεται μεταφορικά ἡ συκιά. Ποιός δηλαδή τρώει τό πρῶι; Ὁ βασιλιάς, ὁ Κύριος, ὁ Δάσκαλος.

Νιώθοντας πείνα πρωί-πρωί, δέν εμποδίζει τήν ἐπιθυμία τοῦ φαγητοῦ. Δέν συγκρατεῖ τή φύση Του, ἀλλά, σάν κάποιος ἀκρατής κι ἀκόλαστος, ὀρμᾷ ἀνόητα στό φαγητό, σέ ἀκατάλληλη ὥρα. Πῶς τότε παιδαγωγεῖ τούς μαθητές Του νά μὴν τούς νικᾷ τό πάθος τῆς ἐπιθυμίας;

Δέν εἶναι ἔτσι τό πράγμα. Ἀλλά ὅπως μιλοῦσε διδάσκοντας μέ παραβολικούς λόγους, ἔτσι ἐκτελεῖ καί τίς παραβολές μέ ἔργο. Πλησίασε στή συκιά πεινώντας (Ματθ. 11, 19). Ἡ συκιά ὑποδήλωνε τή φύση τῆς ἀνθρωπότητας. Ὁ καρπός τῆς συκιάς εἶναι γλυκός, τά φύλλα της τραχιά κι ἄχρηστα κι ἔτοιμα γιά τή φωτιά. Ἀλλά καί ἡ φύση τῆς ἀνθρωπότητας εἶχε γλυκύτατο τόν καρπό τῆς ἀρετῆς, ἔχοντας ἀπό τό θεό τήν ἐντολή νά τήν καρποφορεῖ, ἐξαιτίας ὅμως τῆς ἀκαρπίας της στήν ἀρετή ἔβγαλε τά τραχιά φύλλα.

Πράγματι τί ὑπάρχει τραχύτερο ἀπό τίς βιοτικές μέριμνες (Γεν. 2, 25); Ἦταν κάποτε γυμνοί ὁ Ἀδάμ καί ἡ Εὔα καί δέν ἔνιωθαν ντροπή. Γυμνοί στήν ἀπλότητα καί τήν ἀπέριττη ζωή τους. Οὔτε τέχνη εἶχαν οὔτε βιοτικές μέριμνες. Δέν ἐπινοοῦσαν τρόπους πῶς νά σκεπάσουν τή γύμνια τοῦ σώματός τους. Δέν ντρέπονταν γιά τήν ἀκτημοσύνη τους οὔτε γιά τή λιτότητα τῆς ζωῆς τους, ἀλλά, ἂν καί ἦταν γυμνοί στό σῶμα, τούς σκέπαζε ἡ θεία Χάρη. Δέν εἶχαν σωματικό φόρεμα, ἀλλά φοροῦσαν ἔνδυμα ἀφθαρσίας. Ὅταν ὅμως παράκουσαν, βρέθηκαν μακριά ἀπό τή Χάρη πού τούς σκέπαζε. Ἀπογυμνώθηκαν ἀπό τήν ἔκστασή τους πρός τόν θεό καί τή θεωρία Του. Εἶδαν τή γύμνωση τοῦ σώματός τους (Γεν. 3, 7). Πόθησαν τά εὐχάριστα τῆς ζωῆς. Βρέθηκαν μέσα στή φτωχική καί στερημένη ζωή. Ἔραψαν φόρεμα ἀπό φύλλα συκιάς κι ἔκαναν περιζώματα, ἔκαναν πολλούς λογισμούς καί βρῆκαν τήν τραχιά καί γεμάτη μέριμνες καί πόνους ζωή. «Μέ τόν ἰδρώτα τοῦ προσώπου σου θά φᾶς τό ψωμί σου. Καταραμένη θά εἶναι γιά τά ἔργα σου ἡ γῆ, θά βγάλει γιά σένα ἀγκάθια καί τριβόλια καί θά καταλήξεις στή γῆ» (Γεν. 3, 17, 19).

Ἀπόχτησες γήινα φρονήματα, γι' αὐτό ἡ στροφή σου θά γίνει πρός τή γῆ. Ἔγινες ἕνα μέ τά ἄλογα ζῶα, ἀφοῦ δέν κατάλαβες ὅτι εἶχες τιμητική θέση (Ψαλμ. 48, 13). Ἦσουν στούς κόλπους τοῦ θεοῦ καί δέν κατάλαβες τήν καρποφόρο ἀρετή. Προτίμησες τήν

ἀπόλαυση τῶν γήινων κι ἀγάπησες τή ζωή τῶν ἀλόγων ζώων. Εἶσαι γῆ καί θά καταλήξεις στή γῆ. Θά κληρονομήσεις τό θάνατο, ὅπως τά ἄλογα ζῶα. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού φοράει καί τούς δερμάτινους χιτῶνες (Γεν. 3, 21). Ὦντας μέ τό σῶμα του ἀνάμεσα στή ζωή καί στό θάνατο – ἐνῶ πρῶτα ζοῦσε στόν παράδεισο τῆς τρυφῆς καί κατοικοῦσε σέ βασιλικά διαμερίσματα – ἀπέκτησε ἔπειτα θνητό καί παχύ σῶμα, ἱκανό νά ἀντέχει στούς κόπους. Εἶναι ἀληθινά τραχιά τά φύλλα τῆς συκιᾶς τῆς φύσης μας, τῆς ἀπειθάρχητης κακίας τῆς φύσης μας. Σ' αὐτή τή συκιά, τή φύση δηλαδή τῆς ἀνθρωπότητας, πῆγε ὁ Σωτήρας πεινώντας καί ζητώντας ἀπό αὐτήν τό γλυκύτατο καρπό, δηλαδή τήν γλυκύτατη γιά τό θεό ἀρετή, μέ τήν ὁποία πραγματοποιεῖ τή σωτηρία μας. Καί δέ βρῆκε καρπό, παρά φύλλα μονάχα, τήν τραχιά καί πικρή ἀμαρτία καί ὅ,τι κακό φυτρώνει ἀπό αὐτήν.

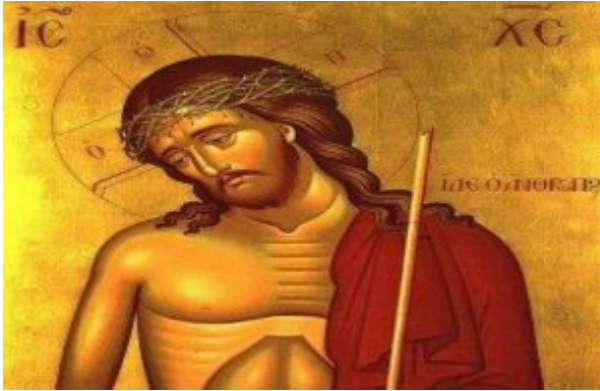
Γι' αὐτό καί τῆς λέει ἐπιτιμητικά: «Ποτέ πιά δέν θά δώσεις καρπούς» (Ματθ. 11, 19). Γιατί ἡ σωτηρία δέν προέρχεται ἀπό τούς ἀνθρώπους. Ἡ ἀρετή δέν προέρχεται ἀπό ἀνθρώπινη δύναμη. Ἐγώ θά φέρω τή σωτηρία σας καί μέ τό πάθος μου θά σᾶς χαρίσω τήν ἀνάσταση. Θά σᾶς χαρίσω ἐπιπλέον καί τήν ἀπαλλαγή σας ἀπό τήν πολύ σκληρή αὐτή ζωή πού τώρα ζεῖτε. Αὐτά εἶπε καί βέβαια ὅπως τά εἶπε καί τά πραγματοποίησε.

Ἀπόσπασμα ἀπό τήν Ὀμιλία

στήν ΞΗΡΑΝΘΕΙΣΑ ΣΥΚΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΩΝΑ.

Πηγή κειμένου : imaik.gr

Τα καθήκοντά μας τη Μεγάλη Εβδομάδα

«Τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου τὰς ἀρχάς ἡ παρούσα ἡμέρα λαμπροφορεῖ. Δεῦτε οὖν, φιλέορτοι, ὑπαντήσωμεν ἄσμασιν...»

(κάθισμα Μ. Δευτέρας)

Μακαριστός ἐπίσκοπος Αυγουστίνος Καντιώτης

Φθάσαμε, ἀγαπητοί μου, στα σωτήρια πάθη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στη Μεγάλη Εβδομάδα.

Ἡ εβδομάδα αὐτή λέγεται Μεγάλη, διότι μέσα στις 168 ὥρες της, ἀπὸ σήμερα μέχρι τὴ νύχτα τῆς Ἀναστάσεως, τιμῶνται μεγάλα γεγονότα, μοναδικά και κοσμοϊστορικά, πού συγκλόνισαν τὰ ἐπίγεια και τὰ οὐράνια και τὰ καταχθόνια.

Για αὐτό ἡ εβδομάδα αὐτή ονομάζεται Μεγάλη ἀλλά και για αὐτό δεν θα πρέπει να περάσει ὅπως οἱ ἄλλες.

Και θέτω τὸ ἐρώτημα ποιά εἶναι τὰ καθήκοντα ἐνός Χριστιανοῦ τῆς Μεγάλης Εβδομάδας; Δεν ἀπευθύνομαι σε ἀπίστους, ἄθεους ἢ σε χιλιαστές ἀπευθύνομαι σε πιστούς, πού θέλουν να εορτάσουν σωστά. Ποιά εἶναι λοιπόν τὰ καθήκοντα πού ἔχουμε τὴν εβδομάδα αὐτή;

Τὸ πρῶτο καθήκον, ἀδελφοί μου, εἶναι να εὐχαριστήσουμε ἀπὸ τὴν

καρδιά μας τον Κύριον ημών Ιησούν Χριστόν. Όλη βέβαια η ζωή μας πρέπει να είναι ένα ευχαριστώ, ένα «Δόξα σοι, Κύριε», για τις μικρές και μεγάλες ευεργεσίες του, τις φανερές και αφανείς, για όλα τα καλά, υλικά και πνευματικά, πού επιδαπιλεύει η χάρις του τον ήλιο, τον αέρα, το νερό, τα λουλούδια, τα ακρογιάλια, όλη την πλάση. Να τον ευχαριστούμε ακόμη για τούς γονείς και τα αδέρφια, τη γυναίκα και τα παιδιά, για το χρόνο και τις εποχές, για ότι ευλογημένο και αναγκαίο.

Άνθρωπος αγνώμων είναι χειρότερος από ζώο. Ένα σκύλο έχεις, ένα κομμάτι ψωμί τού πετάς, και κουνάει την ουρά του και σου λέει ευχαριστώ. Κι ο άνθρωπος λοιπόν πρέπει να είναι ευγνώμων στο Θεό. Να τον ευχαριστούμε για όλα, αλλά προ παντός για τη θυσία τού Υιού του, για τα σεπτά του πάθη. Ακόμη να τον ευχαριστήσουμε και για κάτι άλλο για τη μακροθυμία του στα τόσα εγκλήματά μας και μάλιστα στις βλασφημίες, για τις οποίες θα έπρεπε να ανοίξει η Γή να μάς καταπιεί και η θάλασσα να φουσκώσει να μάς πνίξει, και όμως μάς ανέχεται. Γι' αυτό τη Μεγάλη Παρασκευή η Εκκλησία λέει «Δόξα τή μακροθυμία σου, Κύριε, δόξα σοι».

Το ένα καθήκον μας λοιπόν είναι να ευχαριστούμε το Θεό. Το άλλο είναι να παρακολουθήσουμε τις ιερές ακολουθίες. Οι ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδος δεν είναι όπως οι άλλες διαφέρουν πολύ. Οι ύμνοι της, πού είναι γλυκύτεροι απ' το μέλι, τα εμπνευσμένα αυτά ποιήματα όπως π.χ. ο επιτάφιος θρήνος, δεν υπάρχουν σε καμία θρησκεία στον κόσμο. Και μόνο τα τροπάρια αυτά, πού δεν τα 'χουν ούτε φράγκοι ούτε προτεστάντες ούτε κανείς άλλος, φτάνουν ν' αποδείξουν ότι η Εκκλησία μας δεν είναι από τη γή είναι από τον ουρανό, είναι θεόπνευστη.

Ποιός τα έκανε αυτά; πού γράφτηκαν, μέσα σε σχολειά και πανεπιστήμια; Τα έφτιαξαν μέσα σε σπηλιές άγιοι ασκητές, πού το δάκρυ τους έπεφτε στη γή και την έκανε να λουλουδίσει. Δεν τα έγραψαν απλώς με το μυαλό και τα γράμματα πού ήξεραν αυτά είναι το αίμα της καρδιάς τους, συναίσθημα υγιές, έκφραση ζωής, βιώματα άγια, αλήθειες, πού μόνο όσοι αγάπησαν γνησίως

το Χριστό μπορούσαν να έχουν. Πρέπει να είναι αναίσθητος κανείς για να μην τον συγκινούν. Άς τα παρακολουθήσουμε λοιπόν στην εκκλησία κρατώντας μια Σύνοψη.

Το τρίτο καθήκον μας. Η εβδομάδα αυτή είναι εβδομάδα νηστείας, αυστηρής νηστείας. Μην ακούτε τούς υλιστές και ασεβείς εμείς από την παράδοση αποστόλων και πατέρων της Ορθοδοξίας τηρούμε τις νηστείες της αγίας μας Εκκλησίας και κατ' εξοχήν τη νηστεία αυτή. Όταν λέμε νηστεία, δεν εννοούμε να νηστέψει απλώς το στομάχι για να θυμηθεί το όξος τού σταυρού εννοούμε μαζί με το στομάχι να νηστέψει και το στόμα από κακολογία, η γλώσσα από αισχρολογία, τα μάτια από αισχρά θεάματα. Τέτοιες μέρες στο Βυζάντιο οι αυτοκράτορες υπέγραφαν διαταγή Μεγάλη Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή κλειστά τα ιπποδρόμια και όλα τα θέατρα. Πενθεί η Εκκλησία. Αν ήμασταν χριστιανικό κράτος, θα έπρεπε από αύριο να είναι κλεισμένα τα καταγώγια και τα κέντρα διαφθοράς, και να επικρατή πένθος γι' Αυτόν πού υψώθηκε για μάς επάνω στο σταυρό.

Αλλά έχουμε και ένα άλλο καθήκον. Είναι το καθήκον της εξομολογήσεως και της θείας μεταλήψεως. Επ' αυτού δεν θα επεκταθώ. Τούτο μόνο θα πω. Τις άγιες αυτές ημέρες και ιδίως τη νύχτα της Αναστάσεως καλούμεθα να μείνουμε στο ναό μέχρι τέλους με την αναστάσιμη λαμπάδα. Όποιος ακούει το «Χριστός ανέστη» και μετά φεύγει, προτιμότερο θα ήταν να μείνει στο σπίτι του. Αυτό πού γίνεται, να αδειάζουν οι εκκλησίες μετά το «Χριστός ανέστη», είναι βεβήλωσης, περιφρόνηση στο Χριστό. Να μείνουμε λοιπόν μέχρι τέλους και να ετοιμαστούμε για τη θεία μετάληψη. Η εβδομάδα αυτή είναι κατ' εξοχήν εβδομάδα θείας μεταλήψεως.

Τί είναι η θεία μετάληψης; Το σώμα και το αίμα τού Χριστού μας, η φωτιά τού ουρανού. Τί είσαι, σε ρωτώ, άχυρο; μην πλησιάσεις τα άγια, θα καείς. Είσαι χρυσάφι; Αν είσαι χρυσάφι, το χρυσάφι δεν απειλείται από τη φωτιά όσο πλησιάζει τη φωτιά, τόσο καθαρίζεται. Έτσι κ' εσύ ο Χριστιανός αν είσαι αμετανόητος, θα σε κάψει η φωτιά, όπως έκαψε τον Ιούδα πού

κοινωνήσε αναξίως, αν όμως πέρασες από το καμίνι της ιεράς εξομολογήσεως, τότε πλησίασε η θεία κοινωνία θα είναι φάρμακο αθανασίας.

Τη Μεγάλη Εβδομάδα έχουμε επίσης ιερό καθήκον απέναντι των αδελφών μας πού πάσχουν και υποφέρουν. Είναι εβδομάδα αγάπης και ελεημοσύνης. Ένα εκλεκτό φαγητό σε κάποιον πού πεινάει, ένα καινούργιο ρούχο –όχι παλιό– σ' έναν πού δεν έχει, μια βοήθεια στη χήρα και τα ορφανά, ένα φάρμακο αναγκαίο, μια επίσκεψη στον ασθενή, ένας λόγος παρηγορητικός στον θλιμμένο, ότι τέλος πάντων μπορεί νά σκεφτεί μια καρδιά πού αγαπά.

Αλλά δεν είπα τίποτα υπάρχει κάτι ακόμη, κι αυτό είναι το δυσκολότερο. Όλα όσα είπα- με τα κάνεις αλλά εάν το τελευταίο αυτό δεν το κάνης, Χριστιανός δεν είσαι. Ποιό είναι αυτό; Ξέρω Χριστιανούς πού είναι άνθρωποι προσευχής, πού έχουν το αυτί τους τεντωμένο στα ιερά λόγια, πού νηστεύουν αυστηρά, πού εξομολογούνται, πού κοινωνούν αλλά λίγους Χριστιανούς γνώρισα πού έχουν – ποιό; το «Συγχωρήσωμεν πάντα τή Αναστάσει» (δοξ. αίν. Πάσχ.). Η Μεγάλη Εβδομάδα είναι εβδομάδα συγχωρήσεως.

Ποιός, αδελφοί μου, στη ζωή αυτή δεν έχει αντιπάθειες, ψυχρότητες, αντιθέσεις, ποιός δεν έχει κάποιον εχθρό; Τις άγιες αυτές ημέρες ας υψώσουμε το βλέμμα στον Εσταυρωμένο. Κανείς δεν αδικήθηκε και δεν πόνεσε όπως ο Χριστός μας. Ενώ έσχιζαν τις σάρκες του τα καρφιά και την καρδιά του οι κατάρες και τ' αναθέματα των φαρισαίων, εκείνος πάνω απ' το σταυρό προσευχήθηκε «Πάτερ, άφες αυτοίς ου γάρ οίδασι τί ποιούσι» (Λουκ. 23,34). Κ' εμείς λοιπόν τις άγιες αυτές ημέρες ας αλληλοσυγχωρηθούμε με νύφες και πεθερές, αδελφοί με αδελφούς, φίλοι με φίλους, παιδιά με γονείς, όλοι ανεξαιρέτως. Άς πλατύνουμε τις καρδιές, ας αισθανθούμε μέσα μας την αγάπη τού Χριστού μας. Χωρίς την αγάπη πώς μπορούμε να γιορτάσουμε;

Αδελφοί μου! Μεγάλη Εβδομάδα ίσον χέρι ανοιχτό για έλεος, μάτια δακρυσμένα από μετάνοια, πόδια πού τρέχουν στο ναό, καρδιά συμφιλιωμένη, γεμάτη λατρεία στον Εσταυρωμένο. Εκτελούμε τα καθήκοντα αυτά;

Ξέρετε πώς μοιάζουμε; Σα να είναι ένας ζητιάνος και όλες τις μέρες τού πετάνε πενταροδεκάρες, και έρχεται μια ώρα πού περνάει κάποιος βασιλιάς και τού λέει «Άνοιξε τις φούχτες σου» κι αρχίζει και τού μετράει 1, 2, 3, ...5,...10, ...100, ...168 λίρες και θαμπώνουν τα μάτια του. Κι αυτός, αντί να πάρει αυτό το θησαυρό να τον αξιοποιήσει, πάει στο ποτάμι κι αρχίζει να πετά τις λίρες στο νερό. Δεν είναι αυτό παραφροσύνη; Κι αυτές οι ώρες λοιπόν –έτσι λέει η Εκκλησία, «ώρες» τις ονομάζει–, είναι θησαυρός. Κάθε ώρα, κάθε καμπάνα, κάθε χτύπος, κάθε λεπτό, είναι σπουδαία ώρα.

Άς εκμεταλλευθούμε τις άγιες αυτές ημέρες. Μην αφήσουμε να διαρρεύσουν όπως η υπόλοιπη ζωή μας. Ξέρουμε αν θα ζήσουμε να γιορτάσουμε άλλη Μεγάλη Εβδομάδα; Μήπως η Μεγάλη Εβδομάδα αυτή είναι η τελευταία της ζωής μας; Πέρυσι πόσοι ήταν μαζί μας; και πού είναι τώρα; Φεύγουμε, σφυρίζει το τραίνο, μια φορά περνάμε πάνω απ' τή φλούδα αυτή.

Εύχομαι, αυτή η Μεγάλη Εβδομάδα να είναι σημαντικός σταθμός στη ζωή μας. Να δώσει ο Κύριος να είναι εβδομάδα αγίων σκέψεων, ιερών συναισθημάτων, ηρωικών αποφάσεων, αγιασμός ψυχής. Είθε να σφραγίσουμε τη Μεγάλη Εβδομάδα με τα λόγια «Μνήσθητί μου, Κύριε, όταν έλθης εν τή βασιλεία σου» (Λουκ. 23,42).

(†) επίσκοπος Αυγουστίνος

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία, πού έγινε στον ι. ναό Μεταμορφώσεως Σωτήρος Μοσχάτου – Αθηνών την 10-4-1960 το βράδυ.

Πηγή κειμένου : evaggelismostheotokou.gr